

23 to 8-7

De la legio de la comij. de Granada B.

EPICTETI STOICI PHILOSOPHI ENCHEIRIDION

Item, CEBETIS THEBANI Tabula

De vita humana prudenter instituta.

Accessere, Simplicij in eundem Epicteti libellum doctissima Scholia.

Arriani commentariorum de Epicteti disputationibus libri quatuor.

Item, nonnulla eiusdem argumenti, in studioforum gratiam.

Omnia HIERONYMO WOLFIO INTERPRETE, cum eiusdem Annotationibus.

Cum locuplete rerum ac verborum in singulis moribus hactenus praestiti morabilium indice.

nunc cum editione familiaris Ar. 1722

Sancti de los señores inquisidores de granada congrese este libro conforme a el expusgatorio de el año de 1613.

Miguel Valquez

COLONIAE, In officina Birckmannica, Sumptibus Arnoldi Mylij. Anno M. D. XCVI.

Cum gratia et privilegio Sac. Caf. Maiest.

No tiene q ex purgar de nuevo por el expusgatorio del año de 1640

12. 9. 17
ILLVSTRI DOMINO
D. FERDINANDO XI-
MENIO, PORTVGALLO,
EQVITI AVRATO, ORDINIS
S. STEPHANI,

Dn. ROCHETARVM ET
ET S. MESANI,

DOMINO AC COMPATRI SVO,
OB SINGVLAREM PHILOSO-
PHIÆ AMOREM,

HOS
EXCELLENTISSIMOS
PHILOSOPHOS, SVO
SVMTV ET CVRAIN
LVCEM EDITOS

ARNOLDVS MYLIVS L.
M. DEDICABAT.

EPICETI VITA.

Epicetus, Stoica sectæ philo-
sophus, Hierapolitanus
patria fuit (est autem Hier-
apolis Phrygia urbs, non
longe a Laodicea sita) con-
ditione servus, ut in nocti-
bus Atticis etiam testatur
Aulus Gellius, servavit enim Romæ Epaphro-
dito cuidam Neronis familiari. Vir sanctissima
& integerrima vitæ: alienissimus ab omni fa-
stu & arrogantia: quibus tamen vitiis omnes
fere laborant philosophi. Tanta autem fuit
apud omnes existimationis & famæ, ut lucerna
eius fictilis tribus drachmarum millibus diuen-
dita olim fuisse feratur. Meminit huius & Lu-
cianus Græcus auctor, sed cum laude, cum ista-
men nulli philosophorum satis æquus fuerit, ut
pote irrisor deorum & hominum, quo loco & lu-
cernæ Epicetæ mentionem facit: sic enim habet

in Dialogo, πρὸς τὸν ἀπείδευτον, ἡ πολλὰ βί-
βλια ὠνόμενον, id est, ad inruditum, & multos
coementem libros. Et nostra, inquit, atate fuit
quis, & adhuc supererest opinor, qui Stoici E-
picetæ fictilem lucernam ter mille drachmis e-
mit. Sperabat enim, opinor, & ille, si noctu ad
eam lucernam legeret, continuo & Epicetæ sa-
pientiam in somnis se adepturum, & similem
se fore admirandi illius senis. Hæc tamen Luciani
verba. Summam totius philosophiæ duobus his
verbis contineri dicebat, Ἀπέχεσθαι ἡ ἀπέχεσθαι, id est,
Sustine & abstinere. Domitiano autem imperan-
te vel offensus eius tyrannide, vel coactus ob se-
natusconsultum de pellendis urbe Philosophis,
Roma Hierapolim commigravit. Commo-
ratus autem dicitur Romæ usque ad
tempora Marci An-
tonini.

ΕΣ ΕΠΙΚΤΗΤΟΝ.

Λεωνίδης.

Δόλος Επίκτητος γανόμεν, καὶ σὺ μὲν αἰσθητός,
Καὶ πενίην ἴσως, καὶ φίλος ἀθανάτοις.

Εἰς τὸ Ἐγχυρίδιον.

Μῆτιν Ἐπικτήτιο περὶ ἐνείκτε θυμῷ.
Οφρακὲν εἰσαφίκοιο καὶ ἔρανευς κενεῶνας,
Ψυχὴν ὑψιέλευθον ἐλαφρίζων ἀπὸ γαίης.

"Ἄλλο.

"Ὅς κεν Ἐπικτήτιο σοφίῳ τελέσθε μδρονίῳ,
Μεῖδια εἰσὶ τοιογαλνιόανενὶ πόντῳ.
Καὶ μετὰ ναυπλίῳ εἰσότησιον, εἰσαφραίνει.
Οὐρανίῳ ἀφίδα καὶ ἀφείῳ πειωπλίῳ.

LEONIDAS DE

EPICTETO.

Servus Epictetus, mutilati corporis, Iruis
Pauper: at hac inter carus eram superis.

In Epicteti Enchiridion.

Mente tene memori praecepta salubria vitae,
Quae dat Epictetus: terrenas despice curas,
Sublimes animos super ardua sidera tollens.

Aliud.

Quisquis Epicteti sapientia dicta tuetur,
In festi pelagi securam mente procellas
Ridet: & in portum subducta naue, peracto
Aetatis spatio, caelesti sede quiescit.

OPUSCVLI HVIVS IN TRES
Tomos diuisi Dispositio.

Primus ipsum Enchiridion, & tabulam Cebetis, Græce Latineque continet, cum breuibus annotationibus, & aliis nonnullis.

Alter habet scholia e Simplicio decerpta, vna cum Epicteti & Hadriani Aug. dialogo, & sententiis Epicteti, aliorumque Stoicorum, quæ hinc inde citantur.

Tertius & postremus ea complectitur, ex Ariano collecta, quæ loca Enchiridii ob breuitatem obscuriora vel declarant, vel copiosius tractant.

ΕΠΙΚΤΗΤΟΥ
ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ.

ΕΠΙΚΤΕΤΙ ΕΝΧΙΡΙ-
ΔΙΟΝ, ΣΙΒΕ ΡΥΓΙΟ: ΗΙΕΡΟ-
ΝΥΜΟ ΥΟΛΦΙΟ ΙΝ-
τερπτε.

Partitio rerum.

CAP. I.

ΚΕΦ. α.

Res quædam in
potestate nostra
sunt: quædam nô
sunt. In nostra
potestate est, opinio, appe-
titiu, desideriu, auersatio:
& vt vno complectar ver-
bo, quælibet nostræ actio-
nes. Nostri arbitrij nô sunt,
corpus, pecunia, gloria, im-
peria: ad summam, ea quæ ipsi non agimus, omnia.

ΤΩΝ ὄντων τὰ μὲν
ἐστὶν ἐφ' ἡμῶν, τὰ δὲ
οὐκ ἐστὶν ἐφ' ἡμῶν. ἐφ'
ἡμῶν μὲν, κατὰ λη-
ψίαν, ὁρμηθῆναι, ὁρεξίαν, ἐκκλισθῆναι
καὶ ἐνὶ λόγῳ, ὅσα ἡμεῖς ποιοῦμεν.
οὐκ ἐστὶν ἐφ' ἡμῶν δὲ, τὸ σῶμα, ἡ κτῆ-
σις, δόξα, ἀρχαὶ καὶ ἐνὶ λόγῳ
ὅσα ἄλλοι ἡμεῖς ποιοῦμεν.

Natura & conditio rerum.

CAP. II.

ΚΕΦ. β.

AC ea quidem quæ no-
bis parent, libera sunt

ΚΑὶ τὰ μὲν ἐφ' ἡμῶν ἐστὶν
φύσιν ἰσούστων, ἀκάλυπτα

Α

- 1 Animi bonis, non fortuna & numeribus gloriandum.
- 2 Vfus visorum hominis proprius.

ΚΕΦ. 1α.

CAP. XI.

ΕΠΙ μηδενι επαρθης αλλο-
 τρω απωτηρημα. ει ο
 ιππω ε παρηρημα ελεγχω αυ,
 οτι κελος εμει, υσων αυ λυ. ου ελ-
 οταν λεγης επαρηρημα, οτι ιπ-
 πον κελον εγω, ιουδ ου επι ιππω
 εγραυω επαρηρη. τι εν εστι συνηρη-
 σις φωνησων. αουδ ου εν ηρη-
 σι φωνησων η φωνη ηρη. οτι
 ηρω κελω επαρηρησιν. οτι εν
 επι τω ηρω επαρηρησιν.

NULLA aliena prae-
 stantia offeraris ani-
 mo. Si equus semer iactans
 diceret, sum pulcer: feren-
 dum esset. Tu vero cum in-
 solenter gloriaris, te pulcrum
 equum habere: scito, equo
 te bono superbare. Quid i-
 gitur est tuum? 2 Vfus viso-
 rum. Quapropter cum in
 vfu visorum ita moratus
 fueris, quemadmodum na-
 tura postulat, tum offereris.

Tum enim aliquo tuo bono lætaberis.

Animo in Deum intento, rebus ceteris obiter utendum.

ΚΕΦ. 1β.

CAP. XII.

ΚΑΘΩΣ ου πολω, ε πολω
 κωτημα εν τω, αυ ελε-
 σης υδρυστου, οδ ε μρι κωτημα
 ρων, κω κωχλιδιον αυαλεξη, η
 βολω ελεον | τωτημα | τωτημα δε
 δε τιω διανοιω επι το πολωον,
 κω σωρημα επαρηρημα, μη τι
 [σε]ρα ο κυβερνητης κωληση η
 τοτε πωτη κωεινα αφιεναι, ινα
 μη δεδερμη επαρηρημα, ως τα
 απωταρα ετα κω εν τω βω, αυ
 αυ διδωται αυ το βολωου κω
 κωχλιδις γω αυωλεον η πε-
 φων, εδεν κωλυση. αυ η ο κυ-
 βερνητης κωληση, ση η επι το
 πολωον, αφωις κωεινα πωτημα,
 μηδεν επαρηρημα. αυ δε
 κωλησιν.

QUEM AD MODUM
 in navigatione, sub-
 ducto nauigio, si aqutum
 exieris, obiter fortassis et-
 iam cochleolam colliges,
 aut bulbum: animo autem
 in nauigium intento esse o-
 portet, ac continenter soli-
 cito, ne gubernator vocet: ac
 tum illa omnia relinquere,
 vt ne vindus tanquam oues
 in nauim conciiaris. Ita et-
 iam in vita, si tibi vice co-
 chleæ aut bulbi, detur vxor-
 cula & puer: nihil impedit.
 At si gubernator vocarit,
 curres ad nauim, relictis il-
 lis omnibus: neque respicies.
 Quod si senex es, caue vt
 quam

quam a naue recedas lon-
 gius: ne quando vocatus, de-
 ficias.

ζέρων ης, μηδε απωταρα ης πο-
 τε ε παρωις κωλησιν, μη ποτε κω-
 λωησιν επαρηρημα.

- 1 Non optandum frustra, quod fieri nequit.
- 2 Animus bene insitutus, nullare impeditur.

CAP. XIII.

ΚΕΦ. 1γ.

NE postules, ea quæ fi-
 unt, arbitrato tuo fie-
 ri. Sed, si sapias, ita fieri quæ-
 que velis, vt fiunt. Morbus
 est corporis impedimen-
 tum, insituti non item, ni-
 si ipse velis. Claudicatio,
 pedis est impedimentum:
 insituti non item. 2 Quod
 si singulis in rebus, quæ in-
 cidunt, consideraris: inue-
 nies eas alterius cuiuspiam
 rei, non tui, esse impedimentum.

ΜΗ ζητη τα γινόμενα ζι-
 νεωσ ως θέλεις. αλλα ε-
 λε ζινεωσ τα γινόμενα ως ζινε-
 ται, η ε ποιησεις. υος σωρη-
 μα εστιν επαρηρημα. αυ σωρη-
 μα δε ε, αυ μη αυτη ηρη. κωλησ-
 σιν, κωλησιν εστιν επαρηρημα,
 επαρηρημα δε ε. η ε εφ
 κωλησιν των επαρηρηματων επαρη-
 ρε ερησεις ηδ αυτω ελε κωλησιν
 επαρηρημα, [συν] σε δε ε.

Animi vires aduersis rebus & prauis cupiditati-
 bus opponenda.

CAP. XIII.

ΚΕΦ. 1δ.

QUICQUID inciderit,
 in eo memento, ad te
 conuersus, inquirere, qua
 facultate sis ad vsum eius
 instructus. Si quem formo-
 sum formosamve videris:
 ad eam rem temperantiæ
 facultas in promptu erit. Si
 labor obiectus fuerit, tole-
 rantiam reperies. Si conui-
 cium, patientiam inuenies.
 Quod si te ita consuefeceris:
 vilis non obtemperabis.

ΕΦ εωσου των απωταρα η-
 των, μεμνησο επαρηρημα εν-
 πι σιωτων ζητη εν, τινα δυναμιν
 η ης απωσ τω ηρησιν αυτω.
 αυ κωλησιν ιδησ, η κωλησιν, ερη-
 σεις δυναμιν απωσ εωσ εν κωλη-
 σιων. αυ πωνος απωσ ερησιν,
 ερησιν κωλησιν. αυ λοδο-
 ρωσ, ερησιν αυ ερησιν. κωλη-
 σιων ερησιν ερησιν, ε σωρημα-
 σωσιν αυ φωνησιν.

Non amittimus nos, sed Deo sua restituumus.

Μηδέποτε ἐπὶ μηδενὸς εἰ-
πῆς, ὅτι ἀπώλεσα αὐτὸ,
ἀλλ' ὅτι ἀπέδωκα. τὸ παιδίον ἀ-
πέθηνεν, ἀπέδωξα τὸ χρυσίον ἀ-
φηρέθη; ἔκτισα καὶ τῆς ἀπέδο-
θης ἀπὸ αἰσχύνης ὁ ἀφελόμενος. τί
δὲ σοὶ μέλει, [ἀλλ' ἢ] ἀλλ' ἵνα
σὺ ὁ δὲς ἀπῆρτησε; μέλει δὲ αὐ-
τῷ, ὡς ἀλλοτρίεσσι αὐτῆς ἐπιμε-
λεῖ, ὡς ἔχει παιδοχρεῖς οἱ παρτίον-
τες.

N V N Q V A M te quic-
quam perdidisse dici-
to, sed reddidisse. Filiolus o-
biit? redditus est. Prædium
est creptum? an non id quo-
que est redditum? At im-
probus est qui eripuit? Quid
id tua refert, per quem, is
qui dederat, abs te repetie-
rit? Sed quamdiu concessit,
tāquam alienum, id cu-
rato, vt cautionam viator.

Animi cultura cetera omnia posthabenda.

Εἰ ἀσκήσῃς θέλεις, ἄφες
τῆς τοιούτους ἀφρολογισ-
μοῦς: ἐὰν ἀμελήσῃς τῶν ἐμῶν,
ἔρχεται ἀφρολογία: ἐὰν μὴ κη-
λάσῃς τὸ παιδίον, ποιηρὸς ἔσται.
κρείσσον γὰρ λιμῶν ἀποθανεῖν, ἢ
λυπῶν καὶ ἀφοβῶν ζῆναι ἄφρονος
κρείττον, τὸν παιδίον κηλὸν εἰ-
νεῖ, ἢ σὲ κηλὸν αἰμῶνα.

S I quid proficere studes,
sistis modi cogitationes
missas facito: Si mea negle-
xero, non erit vnde viuam:
Nisi puerum castigaro, ma-
lus erit. Præstat enim peri-
re fame, timoris ac mole-
stie expertem: quam copiis
omnium rerum circumflu-
entem, animo viuere per-
turbato. Et puerum malum

esse præstat, quam te infelicem.

1 A contemptu vilium rerum ad maiora veniendum.

2 Expressenda ingrata.

Α ἔχει τριζαροῦ δὲ τῶν
μικρῶν. ἀρχεῖται τὸ ἐλά-
διον: κλέπτειται οἰναρίον: ἐπίλει-
μα, ὅτι ποσά τε πωλείται ἀπώ-
θεια, ποσά τε ἀπαραξία ἀπώθεια
δὲ ἔδεν ἀπαραξίαται, ὅσων δὲ κη-

P aruis igitur auspi-
care. Oleum effundi-
tur? villum surripitur? Sub-
iice tibi: Tanti vœnit tran-
quillitas, tanti constantia:
gratis autē nihil acquiritur.

2 Cum

2 Cum vero puerum vocas,
fieri posse cogita, vt præsto
non sit: & vt sit, nihil agat
ex animi tui sententia. Neq;
vero ei tam bene sit, vt tua-
rum perturbationum ha-
beat ille potestatem.

λῆς τὸν παῖδα, ἐνθυμῶν ὅτι
δύναται μὴ ὑπακούσαι καὶ
ὑπακούσας, μηδὲν ποιῆσαι ὡς
αὐθελεις. τὸ εἶχ' ἔσται ἐστὶν αὐτῷ
καλῶς, ἵνα ἐπ' αἰσίων ἦ, τὸ σὺ
[μὴ ἔσται] ἀερεχθῶναι.

*1 Equo animo ferenda, mala de nobis vulgi existimatio.
2 Plura simul curare, difficile.*

S I quid proficere vis, ne
recusa quo minus ob-
res externas, amēs & fatuus
habearis. Ne quid scire vi-
deri velis. Quod si quis aliis
esse videaris: ipse tibi diffi-
dito. 2 Scito enim facile non
esse, institutum tuum in eo-
statu, qui sit naturæ conser-
uare, & res
externas amplecti: sed aliter
non posse fieri, quin is, alte-
rum qui curet, alterum negligat.

Εἰ ἀσκήσῃς θέλεις, ὑπο-
μεινον, ἐνεκα ἑαυτοῦ αἰσχύ-
νης, καὶ ἡλίθιου. μηδὲν βί-
βλον δακτύλῳ ἐπίστανθαι. καὶ δόξης
[ἢ νὸς εἶναι ἢ σιν] ἢ σὺ εἶναι πῆς,
ἀπίσθη σαυτῶν. ἴδιον γὰρ, ὅτι ἐ βί-
βλον, καὶ πῶν ἀσχεμῶν σιν πῶν
σαυτῆς ἢ φύσιν ἔχουσαν φυλά-
ξαι, καὶ πῶν αἰσχύνης. ἀλλὰ τὸν ἐ-
τέρον ἐπιμελούμενον, ἔπ' ἐτέρον
ἀμελήσῃς, πῶσαι αὐθελεις.

*Frustra cupimus iniuolata conseruare, quæ non
sibi iuris non sunt.*

S I in id studes, vt liberi
stui, vxor, amici, perpetuo
viuant & floreat, stultus
es. Nam quæ in tua potesta-
te non sunt, ea in potestate
tua esse vis, & aliena esse tua.
Sic etiam si puerum peccare
non vis, stultus es. Id enim
postulas, vt vitium non sit
vitium, sed quiddam aliud.

Ανθελεις τὰ τέκνα σου, καὶ
πῶν γυναικῶν, καὶ τῶν φί-
λων σου πάντοτε ζῶν, ἡλίθιος εἶ.
τὸ γὰρ μὴ ἐπὶ σοὶ, εἰ θέλ. θέλεις
ἐπὶ σοὶ εἶναι, καὶ πῶν ἀποστῆσαι
σοὶ [εἶναι, μωρὸς εἶ] εἶναι. ἔτσι
καὶ τὸν παῖδα θέλεις μὴ ἀμαρ-
τάνειν, μωρὸς εἶ θέλεις γὰρ πῶν
κακίαν μὴ εἶναι κακίαν, ἀλλ'
ἀλλὰ π. αὐτὸ δὲ θέλεις ἀμαρτάνειν

ΚΕΦ. κδ.

CAP. XXIII.

Κορως δ'εν μη αίτιον κεραιή, μη συνωρ παζέτω... Ομοίως δ'εν μη αίτιον κεραιή, μη συνωρ παζέτω... Ομοίως δ'εν μη αίτιον κεραιή, μη συνωρ παζέτω...

SI coruus inauspicatum crocitarit, ne te visum ilud moueat, sed ipse tecum: diuide statim, & dic: Nihil istorum mihi portenditur, sed aut corpusculo meo, aut reculae meae, aut existimationi, aut liberis, aut vxori. Mihi autem fausta omnia portenduntur, si ego voluero. Quicquid enim istorum acciderit, ex eo penes me est, fructum vt capiam.

Paria viribus suscipienda.

ΚΕΦ. κς.

CAP. XXV.

ΑΝηκετο ειναι δωλοση, ενω εις μηδενα εγωνα κωλυαται, ον σου εστιν επι σοι νικηση.

INuictus esse potes, si in nullum certamē descendas: quod vincere, tui arbitrij non est.

- 1 Qui omnia bona a seipso petit: is nec miratur quenquam nec inuidet ulli. 2 Vna ad libertatem via, rerum externarum despicientia.

ΚΕΦ. κς.

CAP. XXVI.

ΟΡωμηποτε ιδων να κωλυαται, η μεγαλοδυναμια, η αδικως αδικημενων, μακαριστος, κωλυαται... ΟΡωμηποτε ιδων να κωλυαται, η μεγαλοδυναμια, η αδικως αδικημενων, μακαριστος, κωλυαται...

SI quem eximiis honoribus affectum, aut ampla potestate praeditum, aut alioqui florentem videris: vide ne quando beatum illum praedices, visorum impetum secutus. Nam si in rebus nostrae potestati subiectis vis tranquillitatis constiterit, nec inuidia nec aemulatio locum habebit: tuque ipse non imperator, non se-

nator, non consul esse voles, sed liber. 2 Ad eam autem rem via vnica est: eorum quae in potestate nostra non sunt, contemptio.

λδ'ηρο. ρία δε οδδς κωλυαται [τατο] κωλυαται... λδ'ηρο. ρία δε οδδς κωλυαται [τατο] κωλυαται...

- 1 Nemo laditur, nisi a se se. 2 Mora iudicium confirmat. 3 Differ: habent parua commoda magna mora.

CAP. XXVII.

ΚΕΦ. κζ.

MEMENTO, non cum qui conuitietur aut verberet, autorem esse contumeliae: sed opinionem de eis tanquam contumeliosis conceptam. Cum igitur te quispiam irritarit, opinione tua te irritatum esse scito. Quapropter in primis operam dato, ne visa tibi a sensum extorqueant. Nam si semel tempus & moram impetraris: facilius ipse tibi imperabis.

ΜΕμνησο, οκ εν ολοιθω... ΜΕμνησο, οκ εν ολοιθω... ΜΕμνησο, οκ εν ολοιθω...

Præmeditatione malorum gliscunt animi.

CAP. XXVIII.

ΚΕΦ. κη.

MORS & exilium, & omnia quae in malis habentur, ob oculos tibi quotidie versentur: omnium vero maxime mors. Sic nihil vnquam humile cogitabis, nec impense cupies quicquam.

Ανατο, εν φυγη, εν πένον... Ανατο, εν φυγη, εν πένον... Ανατο, εν φυγη, εν πένον...

- 1 Philosopho ludibria vulgi non curanda. 2 Constantia victoriam parit.

περάσειν ἀξιούτε. ἀλλ' ἡ πα-
 τέρεις, ὅσον ἐπ' ἐμοί. Φησὶν, ἀδοκή-
 μητ' ἔσται· πείλιν, ποίω [ἐξ]
 ταύτων βοήθειαν; [ἢ σό.] σοῦ
 ἐξ' ἐξ' ἀξί σε, ἕτε βαλαμείας; καὶ
 τί τέρεις; ἕδ' ἐ [ἐξ] καὶ ὑποδήμω
 ἐξ' ἀξί τὸν σουτέας; ἕδ' ὅσων
 ἀξί τὸν χαλκείας; ἡμερὸν δὲ, ἐὰν
 ἐμευ' ἐν ὑποδήμω τὸ ἐαυτ' ἔ-
 ἔργον. εἰ δὲ ἄλλον πινά αὐτῆ κα-
 τεσσάμενος πολίτην πινὸν καὶ
 αἰδήμονα, ἕδ' ἐν αὐτῶν ἄφει-
 λες; αἰ. ἕμερον ἕδ' ἐν αὐτὸς ἀ-
 κωφελῆς αὐ εἰς αὐτῆ. πίνω ἐν
 ἔξω, φησὶ, χαίρειν ἐν τῆ πόλει;
 καὶ αὐ δ' αὖτε φυλαίτων ἄμφω τὸν
 πινὸν καὶ αἰδήμονα. εἰ δ' ἐμεί-
 νων ἄφελῆν βουλόμενος, δόπο-
 βαλῆς ταῦτα, τί ἄφελ' αὐ
 αὐτῆ γέμοιο, ἀναδῆς καὶ ἄπισ' ἔ-
 δωπελεσθεῖς;

quis, habeo in vrbe? Quem poteris, integritate & vere-
 cundia conseruata. Sin illi profuturus, hæc abieceris: quis
 ei tui fuerit vsus, qui impudens & perfidus euaseris?

- 1 Inuidendum nemini. gratulandum omnibus.
- 2 Beneficium vulgo propter officium datur.
- 3 Qui fructu caret, etiam summi est molestia caret.

ΚΕΦ. ΛΒ.

CAP. XXXII.

ΠΡΟΤΗΜΗΝ σου τίς ἐν ἐ-
 σίασι, ἢ ἐν παρρησιαῖς ἐν
 ἐπισημοῦσι; εἰ δὲ ἀναξίω ταύ-
 ται ἐστὶ, χαίρειν σε δεῖ, ὅτι ἔτυχε
 αὐτῶν ἐμείν'· εἰ δὲ κακῶ, μὴ
 ἀχθῆναι, ὅτι σὺ αὐτῶν οὐκ ἔτυ-
 χες. μέμνησο δὲ, ὅτι ἐδωκάσθη,
 μὴ [ταῦτά] ταῦτα ποιῶν, ὡς

Pecuniamne, an amicam
 verendum & syncerum?
 Ad hoc igitur adiumento
 mihi este. non autem postu-
 late vt ea faciam, per quæ
 illa sim amissurus. At enim
 patriæ per me nihil affertur
 adiuuenti? Cuiusmodi quæ-
 so adiuuentam? Porticus
 per te non habitura est, non
 balnea. Istuc vero quid est?
 Neque enim calceos ha-
 bet per fabrum ferrarium,
 neque arma per sutorem.
 Satis autem fuerit, suo quæ-
 que fungi munere. At si
 quem alium ei ciuem in-
 struere integrum & vere-
 cundum, nihilne eam iuuat-
 res? Imo vero. Proinde ne tu
 quidem patriæ fueris inutilis.
 Quem eigo locum, in-

ΕST tibi prælarus ali-
 quis in conuiuium, aut
 salutatione, aut dandi consi-
 lij officio? in quidem ista
 bona sunt, gratulari debes
 illi, cui ea contigerunt. Sin
 mala, ne doleas te in ea non
 incidisse: sed memento,
 cum ea non agas quibus illa
 parantur

parantur quæ in nostra po-
 testate non sunt, fieri non
 posse vt eadem tibi tribuan-
 tur. 1 Nam qui valebit tan-
 tum is qui fores non fre-
 quentat, atque is qui fre-
 quentat? qui non affectatur,
 atque is qui affectatur? qui
 non laudat, atque is qui lau-
 dat? iniustus igitur eris, &
 inexplebilis, si non numera-
 to eo pretio quo illa væne-
 unt, gratis ea consequi te
 postules. Age quanti væne-
 unt lactucæ? Ponamus, obo-
 lo. 3 Si quis igitur obolo da-
 to, lactucas acceperit: tu au-
 tem pretio non numerato,
 non acceperis: ne te deterio-
 re conditione esse putes eo
 qui accepit. Vt enim lactu-
 cas habet ille, sic tu obolum
 nõ dedisti. Ad eundem quo-
 que modum & hic se res ha-
 bet. Non inuitatus es ad cõ-
 uinium alicuius? Nec dedi-
 sti quanti venit conuiuium.
 Vendit autem id conuiui-
 o laudatione, vendit obse-
 quio. Dato igitur pretium,
 quanti vænit, si re tua est.
 Quod si nec illa vis præsta-
 re, & hæc accipere: auatus
 es, & væcors. Nihil igitur cœnæ vice habes? Imo habes:
 non laudasti, quem noluisti: non tolerasti eius insolentiam
 in ingressu.

τὸ τυχεμένον τῶν οὐκ ἐφ' ἡμῶν,
 τῶν ἴσων ἀξιοῦσθαι. πῶς γὰρ ἴσων
 [ἐξ' ἡμῶν δ' αὐτῶν] δωμάτιον, ὃ μὴ φοι-
 τῶν ἐπιθύρατος πινός, τῶν φοιτῶν-
 τῶν ὃ μὴ περιουπέμπων τῶν περιου-
 πέμπων; ὃ μὴ ἐπιμαγῶν, τῶν ἐ-
 πιμαγῶν. ἀδικ' οὐκ ἔστι, καὶ
 ἀπληθ'· εἰ μὴ κατ' ἐμείν' ἔ-
 ταῦτα, αὐτ' ἂν ἐμείν' ἀπαισῶ-
 σκεται, κατ' ἐμῶν αὐτῶν βουλήν
 λαμβάνειν. ἀλλ' ὅτι σὺ πῆρ ἀ-
 σκονταίτην ἰδέσθαι; ὃ βολοῦ, αὐτ' ἔ-
 τω πύχη. αὐτ' οὐκ ἔστι κατ' ἐμῶν
 τὸν ὄβολον λαβὼν ἰδέσθαι, σὺ
 δὲ μὴ κατ' ἐμῶν μὴ λάβῃς, μὴ
 οἴου ἐλαττοῦ ἔχειν τῶν λαβόντων.
 ὡς γὰρ ἐμείν' ἐξ' ἰδέσθαι, ἕτα
 σὺ ὄβολον σὺκ' ἐδωκας. τὸν αὐ-
 τὸν δὲ τῶν κατ' ἐμῶν ἐμῶν.
 κατ' ἐμῶν ἐφ' ἐμῶν ἴσων; ἕ-
 γὰρ ἐδωκας τῶν κατ' ἐμῶν, ὅσον
 πωλεῖται τὸ δέσπον. ἐπιμῶν δ'·
 αὐτ' ὅτι πωλεῖ, ἡρεσπέειας πωλεῖ.
 δὲ οὐκ ἔστι τῶν κατ' ἐμῶν, εἰ σὺ λυ-
 σιτελεῖ, ὅσον πωλεῖται. εἰ δὲ
 κατ' ἐμῶν ἡλεῖς μὴ κατ' ἐμῶν, καὶ
 ταῦτα λαμβάνειν, ἀπληθ' ἐστὶ,
 καὶ ἀβέλτερος. ἕδ' ἐν ἔχεις
 αὐτ' ὅτι δέσπον; ἔχεις μὲν ἔν, τὸ
 μὴ ἐπιμαγῶν τῶν, ὃν σὺ κατ' ἐ-
 μῶν τὸ μὴ ἀναξίω αὐτ' ἐπὶ
 τῆς εἰσόδου.

De nostris casibus non secus indicandum, ac
 de alienis.

B

Τὸ βούληρον τῆς φύσεως
 κωλύμεθ' ἐστίν, ἐξ ὧν εἰ
 ἀφ' ἐθέμεθα πρὸς ἀλλήλους.
 οἷον, ὅταν εἴ γένοιτο ἄλλο κω-
 λυθῆλον κωλύμεθ' τὸ ποτήριον,
 κωλύμεθ' ἐστίν ὁμοῦς λέγειν, ὅτι
 πῶν γενομένων ἐστίν. ἰδίῳ οὖν, ὅτι
 ὅταν ἐξ τὸ σὸν κωλύμεθ', ὅτι
 εἰναι σε δεῖ, ὅτι οἷον ὅτι ἐξ ἄλλ-
 λου κωλύμεθ'. ἔτι μετὰ τοῦ ἐξ
 ἐπὶ τὸ μείζονα. τέκνον ἄλλα τε-
 θνησκόν, ἢ γυνή; εἰ εἰς ἐστίν ὅς σὺ
 αὐτὸ εἶπαι, ὅτι ἀλλήλων. ἀλλ'
 ὅταν τὸ αὐτὸ ἴδω, ὁμοῦς ἐστίν,
 ὁμοῦς, οἷμοι, τέλος ἐστίν. ἐ-
 λπίδι δὲ μεμνηθῶν, ἢ παύσημι,
 ἀλλ' ἄλλων αὐτὸ ἀκούσαντες.

autem oportebat, vt affecti simus, cum tale quippiam de
 aliis audierimus.

- 1 In nobis situm esse, ne opinione malorum perturbemur.
- 2 Præmeditatio & præparatio diligens ignominiam cauet, & præmententiam.

Ωσπερ σκοπὸς πρὸς τὸ ἀ-
 ποτυχεῖν εἰ ἴσται, ἔτι
 οὐδὲ κωλύμεθ' οὐδὲ κωλύμεθ' οὐδὲ
 κωλύμεθ'. εἰ μὲν τὸ σῶμα σου ἴσται
 πρὸς τὸ ἀποτυχεῖν [ἀποτυχεῖν]. ἔτι
 πρὸς τὸ ἀποτυχεῖν, ἢ γυνή; εἰ εἰς ἐστίν ὅς
 σὺ αὐτὸ εἶπαι, ὅτι ἀλλήλων. ἀλλ'
 ὅταν τὸ αὐτὸ ἴδω, ὁμοῦς ἐστίν,
 ὁμοῦς, οἷμοι, τέλος ἐστίν. ἐ-
 λπίδι δὲ μεμνηθῶν, ἢ παύσημι,
 ἀλλ' ἄλλων αὐτὸ ἀκούσαντες.

Naturæ propositum ex
 his rebus, de quibus
 nulla inter nos controuer-
 sia est, cognosci potest. Ex-
 empli gratia: Si vicini puer
 poculum aut quid aliud cō-
 frugerit, in promptu illud sta-
 tum est: Ita fieri solere. Scito
 igitur, si & tuum cōfractum
 fuerit, eundem esse te oportere,
 qui fueris, cum frange-
 retur alienum. Sic transier
 ista ad maiora. Filius alteri-
 us obiit, aut vxor? nemo id
 quin dicat, humanum id esse.
 Sin ipsi alicui id accide-
 rit: statim, Hei mihi, inquit,
 ὁ me miserum. Meminisse

Quemadmodum aber-
 randi causa meta non
 ponitur: sic nec mali natura
 in mundo existit. Quod si
 corpus quidem tuum ali-
 quis obuiο cuiquam permit-
 teret, indignaberis: Tu vero,
 qui animum tuum cui libet
 permittas, vt si conuitia ti-
 bi dixerit, perturbetur &
 mœreat, nō erubescis. Quā-
 obrem cuiusq; rei anteces-
 sionibus & consecutionibus
 consideratis,

consideratis, sic eam aggre-
 dere. 2 Alioqui primum ala-
 criter eam suscipies: eorum
 nullo, quæ consequuntur,
 expenso, post autem, turpi-
 tudine aliqua exorta, verecundaberis.

δὲ μὴ, τὴν μὲν πρὸς τὸν κωλύ-
 μωσ [ἀρεταίς, ὅτι μεθ' αὐτῶν] ἢ εἰς
 μηδὲν τῶν ἐξ ἧς οὐκ ἐπιθυμῶμεν.
 ὅταν δὲ, ἀναφανέντων ἰδῶν
 αἰσθῶν, αἰσθῶν ἡσυχίας.

Temeritas leuitatis & inconstantia mator.

Vis Olympia vincere? Et
 ego mediusfidius, præ-
 clarū enim habetur. Sed cō-
 sidera, quid antecedere, quid
 sequi soleat: atq; ita rem ge-
 rendam suscipito. Oportebit
 te conseruare ordinē: edere
 ingratis: abstinere bellariis:
 exerceri necessario, & certo
 tempore: in æstu, in frigore:
 non frigidam bibere, non
 vinum nisi præfinito. Ad
 summam, tāquam medico,
 sic lanista te tradas oportet.
 Deinde in certamē descēde-
 re: aliquando manum læde-
 re, talum distorquere, mul-
 tum pulueris deglutire: inci-
 terdum flagris cædi, & vinci
 post hæc omnia. His omni-
 bus consideratis, pugilū cer-
 tamē suscipe, si lubet adhuc.
 Sin minus, vt pueri refilii:
 qui nūc pugiles ludūt, nunc
 tibicines, nunc gladiatores:
 iam tuba canunt, iam tra-
 gœdias repræsentant. Tu
 quoque sic, nunc pugil, mox
 gladiator, postea orator,
 demum philosophus: to-
 to autem animo nihil. sed

Θελοις ὀλύμπια νικῆσαι
 κίβη, νῆ τὸς θεῶς κωλύ-
 μωσ ἐστίν. ἀλλὰ σκόπη ἐξ
 κωλύμεθ' ἐστίν, & τὸ ἀπολυθῆναι
 ἔτις ἀπ' αὐτῶν [ἐξ ἧς] τῶν ἐργῶν.
 δεῖ σ' ἀπολυθῆναι, ἀναφανέντων
 φείν, ἀπ' ἐξ αὐτῶν περιμένειν, γυ-
 μονάσεισ πρὸς ἀνθρώπων, ἐν ἀρε-
 ταίς, ἢ μὴ, ἐν καὶ μὲν, ἐν ψυχῆ.
 μὴ ψυχρὸν πίνειν, μὴ οἶνον, ὡς
 ἴσται. ὡσπ' αὐτῶν περιμένειν,
 δεδωκεναι σεαυτὸν τῷ ἐπιστάτῃ,
 εἶτα [ἐν τῷ ἀγῶνι περιμένειν]. εἰς
 τὸν ἀγῶνα περιέρχου. ἐστὶ δὲ ὅτι
 χεῖρα [λαβεῖν] βαλεῖν, σφύρα
 σπείρειν, πολλὰ ἀφ' αὐτῶν κωλύμεθ' ἐ-
 δεῖ ὅτι κωλύμεθ' ἐστίν, ἐξ αὐτῶν
 [τῶν πέντων] ἔτις πέντα νι-
 κηθῶμεν. ἔτις πέντα ἐπιστοι-
 ψάμεθον, ἐὰν εἰς θελήσῃ, ἔρχεσ ἐπὶ
 τῷ ἀγῶνι, εἰ δὲ μὴ, ὡς τὸ παιδίον
 ἀναστροφῆσ, ἀ νῦν μὲν παλαι-
 οῦσ παύσει, νῦν δὲ ἀλλήλων, νῦν δὲ
 μονομάχος, εἰς σκαπτήρ, εἰς
 τραγῶδ' εἰς ἔτις σὺ, νῦν μὲν ἀθ-
 λητής, νῦν δὲ μονομάχος, εἰς ἄρ-
 τωρ, εἰς φιλοσοφῶν. ἄλλ' δὲ τῆ
 ψυχῆ εἰδέν, ἀλλ' ὡς πῆχης,
 πῶσται σεαυτῶν, ἢ τῶν ἰδῶν μίμησ,
 ἐξ αὐτῶν ἐξ αὐτῶν σὺ δὲ εἰσεσθῶ, εἰ γὰρ
 μετὰ σκέψης ἢ λῆσ ἐπὶ π,

- 1 Religiois caput, in gubernatione diuina rerum humana- rum acquiescere.
- 2 Religio eorum nulla, qui felicitatem in bonis animi non constituunt.
- 3 Vbi utilitas, ibi pietas.
- 4 Ritu patrium veritati anteponiunt.

ΚΕΦ. λη.

CAP. XXXVIII.

ΤΗΣ αὐτῆς τῶς θεῶς εὐσε-
βείας, ἰδοὺ οὐκ ἔστι κεραιώ-
θεν εὐεὐνοῦ ἐσιν, ὁρθῶς ὑποληψείας
αὐτῶν ἐργῶν, ὡς ὄντων, καὶ
διοικουμένων πᾶσι ὅλα καλῶς καὶ
δικαιῶς· καὶ σωτῆρι εἰς τὰ
καταπεταμένῳ, τὸ πείθεσθαι αὐ-
τοῖς, καὶ εἰσὶν πᾶσι τοῖς γυναικείοις,
καὶ ἀγαθῶν ἐκόντων ὡς [ἐπι]-
κατὸ τῆς δόξης γυναικῶς ἐπιτε-
λαμένους. ἔτω γὰρ ἔτε μέγιστη
ποτὶ τῶς θεῶς | τοῖς θεοῖς, ἔτε
ἐργασίας ὡς ἀμελῶς. ἄλλ-
ως [δὲ] τε ἐκόντων τε τῶν γί-
νεω, ἐὰν μὴ δόξης τῶν ὄντων
ἔφ' ἡμῖν, καὶ ὡς εἰς ἡμῖν μέ-
ροις τῆς τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν.
ὡς αὐτὰ ἢ σκείνων ὑπολάβῃς
ἀγαθὸν ἢ κακόν, πᾶσι αὐτῶν,
ὅταν δόξῃ γυναικῶς ἢ γέλης, καὶ
ἀπειπίπῃς οἷς μὴ θέλης, μέμ-
ψασθαι αὐτῶν, καὶ μίσην τῶς ἀ-
πίστου. πῶς γὰρ αὐτῶν τῶν πᾶν
ζῶων, πᾶσι βλαβερῶς φανό-
μενα, καὶ πᾶσι αὐτῶν, φάσθαι
καὶ ἀπειπέσθαι. πᾶσι δὲ ὡφελίμως,
καὶ πᾶσι αὐτῶν, μετένευ καὶ
[πῶς αὐτῶν] τῆς πένου. ἀ-
μύχανον οὐκ, βλάπτει δὲ ἡναι
οἰόμενον, χεῖρην τῶν δικαιοῦν
causas eorum persequantur & admirentur. Nulla igitur ratio est,

Religionis erga deos
immortales precipiū
illud esse scito, rectas de eis
habere opiniones: vt sentias,
& esse eos, & bene iusteq;
administrare vniuersa: pa-
rendum esse eis, & omnibus
iis quæ fiant acquiescendū:
& sequenda vltro, vt quæ a
mente præstantissima regā-
tur. Sic enim nec incusabis
eos vnquam, nec ab eis ne-
gligi te conquereris. Aliter
2 autē id fieri nequit, quam
si iis quæ in potestate nostra
non sunt, relictis, tam bona
quam mala, in iis quæ in no-
bis sita sunt collocaris. Nam
si quid illorum senseris esse
bonū aut malum, aliter cer-
te fieri non poterit quin cū
iis frustratus fueris quæ vel-
les, & in ea quæ nolles inci-
deris, & culpes & oderis illa-
rum reiū auctores. Illud e-
nim natura est insitū omni
animantium generi, vt ea
quæ nocitura videantur eorū
causas, fugiant & a-
uerferentur: contra, vtilia, &
ratio est,

tio est, vt is qui noceri sibi
putat, eo letetur, quod no-
cere videatur: vnde etiam
ipso damno vt gaudeatur,
fieri nequit. Hinc fit, vt &
patri filius conuictetur, cum
ea quæ in bonis habentur,
filio non impertierit: & il-
lud est quod inter Eteoclem
& Polynicem bellum con-
citarit, quod bonum existi-
mabant imperium. Hac de
causa deos execratur agri-
cola, ob hoc nauta, ob hoc
mercator, ob hoc ij, qui libe-
ros & vxores amittūt: Nam
3 vbi utilitas, ibi etiam est
pietas. Quamobrem qui id
dat operam, vt sic & appetat
& auerferat, quem d. d. mo-
dum decet: is eadem opera
& pietati dat operam. 4 Li-
bandum autem, & sacrifi-
candum, & offerendæ primitiæ sunt vnicuique, ritu pa-
trio, caste, non luxuriose, nec indiligenter, nec sordide, nec
supra facultates.

βλάπτειν. [ἀσπείρει] ὅθεν καὶ τὸ αὐ-
τῆ τῆ βλάβῃ χεῖρην, ἐδ' αὐτῶν.
[ἐν]θεν] ὅθεν καὶ πατήρ ἑσθ' ἔ-
λοιδορεῖται, ὅταν ἴδ' δικαιοῦτων
ἀγαθῶν εἶναι, τὰ παρὰ τὴν πα-
τρὸς αὐτοῦ. Ἐ πολυεὐκίῳ καὶ ἐπε-
κλίῳ τὰ πολλοὶ εὐεὐνοῖς ἀπὸ
ἐποίησε. Ἐ ἀγαθὸν οὐκ ἔστι τὸ
τυραννίδι. ἀλλ' ἐπὶ τῶν ὁ γεωργῶν λοι-
δορεῖ τὸς θεῶς, ἀλλ' ἐπὶ τῶν οὐραν-
τις, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἐμποροῦν, ἀλλ' ἐπὶ
τοῖς ναυπηγοῦν καὶ τῶν τέκτων
[ἀπο]λείπει. ἀπολύει. ὅπου γὰρ
ἔστι συμφέρον, εὐεὐνοῖ τὸ εὐσεβές.
ὡς ὅτις ἐπιμαλείττει τὸ ὄριον
ὡς δ' εἶ, Ἐ σκελίνθη, ὡς τὸ αὐτῶν
καὶ εὐσεβείας [ἐπι]μαλείττει. ἐπι-
μαλείττει. ἀπὸ τῆς δὲ καὶ τῆς ἡνείκεν, καὶ
ἀπὸ τῆς καὶ τῆς πᾶσι τῶν, [ἐκ]-
στειτε | ἐκστειτε ἀποστειτε καὶ ἡνείκεν,
καὶ μὴ ἐπισσευμένως, μηδὲ ἀμε-
λῶς, μηδὲ γλιχρῶς, μηδὲ ὑπερ-
δωροῦν.

- 1 Vates consulendi non de officio, sed de quarundam actio-
- 2 Quouis euentu sapiens recte vitatur. (num euentus.)
- 3 Officii ratio pericula & incommoda facit leuioa.

CAP. XXXIX.

ΚΕΦ. λθ.

AD vatem accessurus,
memeto te negotij e-
uentum ignorare: sed ea de
causa adesse, vt eū e vate co-
gnoscas. Quale autē id esset,
vtiq; cum venires, sciuisi,
siquidem philosophus fue-
ris. Nam si ex eorū numero
fuerit, quæ in nostra potestate
nō sunt: nec bonū esse, neque

Οταν μνησθῇ ἀποστει-
ταί, ἐκ οὐδὲν, ἀλλὰ ἡκεῖ ὡς δὲ
τῶν μνησθῶν ἀποστειτῶν. ὁ πο-
νὸν δὲ ἢ ἐσιν, ἐκλήλυθες εἰδῶς, εἰ-
σὸς εἰ φιλόσοφος. εἰ γὰρ ἐστὶ ἢ ἴσῃ
ἔφ' ἡμῖν, πᾶσι ἀνάμνησιν
ἀγαθῶν αὐτῶν εἶναι, καὶ τε κακῶν.

μη φέρει ἔν παῖς τὸν μόνον, ὁ-
 ρεξίν, ἢ ἐκκλισιν. εἰ δὲ μή, τρεῖς-
 μων αὐτὸν παῖσιν ἀλλὰ διερνω-
 κῶς, ὅτι πῦν τὸ δόποιοσὶ μῦθος,
 ἀδελφῶσιν, καὶ ἔδδεν παῖς σε.
 ὁποῖον εἴ, αὐτὴ ἢ, (ἔστω γὰρ αὐτὸν
 χρῆσιν καλῶς) καὶ τῆσθε εὐθείς
 καλὸσφ. ἡμέρῶν ἔν, ὡς ἐπὶ συμ-
 βάλως ἔρχου τῆς θεοῦ. καὶ λοι-
 πόν, ὅταν τὶ συμβαλῶσθῃ, μέμ-
 νησὶ πῖνας συμβάλως παρελῶ-
 εἰς, & πῖνων παρεμῆσθης ἀπει-
 θήσας. ἔρχου δὲ ἐπὶ τὸ μω-
 τῶσθ, καὶ γὰρ ἡξίεις Σωκρά-
 τῆς, ἐφ' ἃν ἢ πῶστω σιέψις τῶν
 ἀναιφωρεῶν εἰς τῶν ἐκδῶσιν ἔρχθ,
 καὶ ἔτε ἐκ λῶσθ, ἔτε ἐκ τῆσθ
 ἡνὸς ἀλλῆς ἀφορμῆς διδόνται
 παῖς τὸ σῶν εἶν τὸ παρῶν εἶμε-
 νον. ὡς τε ὅταν δὲ σὺ συγκινδυνῶ-
 σι φίλῳ, ἢ πατρὶδι, μὴ μω-
 τῶσθ, εἰ συγκινδυνῶστέον καὶ
 γὰρ αὐτὸ παρῶν σοι ὁ μόνος,
 Φωῶλα γερῶν ἐν τῶν ἐσθ, δῆλον
 ὅτι ὁ ἴστωσθ σημεῖται, ἢ
 πῆρωσθ μέρες σῶμωσθ. ἢ φυ-
 γῆ. ἀλλ' [ἐν λῶσθ] ἐν λῶσθ,
 καὶ σὺ πῶσθ παρῶν εἰσται τῶν
 φίλῳ καὶ πατρὶδι συγκινδυνῶ-
 εἶν. παρῶν τῶν μείζων μόν-
 τῆ παρῶν τῶν πῶσθ, ὡς ἐξέβα-
 λε ἔνωσθ, τὸν ἔ βοηθῶσθ
 ἐνωσθ μῦθος τῶν φίλῳ.

Nam si tibi vates prædixerit, exsta infausta esse: mortem si-
 gnificari constat, aut alicuius membri truncationem, aut
 exilium. Sed ratio tamen subest, & cum his illud etiã con-
 iungitur: vna cum amico & patria periculũ esse adeundum.
 Quamobrẽ ad maiorẽ venito vatem Pythiũ: qui templo e-
 iccit eum, qui amico in vitæ periculo non succurrisset.

Con-

malum, omnino est neces-
 se. Noli igitur ad vatem af-
 ferre vel appetitionem, vel
 auerfationem: aliqui trem-
 ens eum accedes. 2 Sed il-
 lud constitutum esse oportet,
 nihil inter quemuis eu-
 entum interesse: neque ad
 te attineret eum, cuiuscun-
 que modi sit. Licere enim
 eo recte uti, & neque in eo ti-
 bi fore quenquam impedi-
 mento. Magno igitur ani-
 mo Deos, vt consiliarios, ac-
 cedo. Deinde, si quid con-
 silij datum fuerit, memento
 quos in consilium adhibue-
 ris: & quorum, nisi parue-
 ris, auctoritatem sis negle-
 cturus. Sic autem ad ora-
 culum accipiendum accedi-
 to, quemadmodum Socrati
 placebat, iis videlicet de re-
 bus, quarum tota confide-
 ratio refertur ad euentum:
 & in quibus nec ex ratione,
 nec ex arte alia suppetunt
 occasiones, ad id quod pro-
 positum est, consideran-
 dum. Quum igitur vel ami-
 cus, vel patria cum periculo
 defendẽdo erit: noli consu-
 lere vatẽ, sintne defendẽdi?

Constituendum, quos nos, & quales esse velimus.

CAP. XL.

ΚΕΦ. ρ.

Præscribe iam tibi for-
 mam quandam, & le-
 gem, quã custodias: quam-
 que & ipse tecum, & in con-
 gressibus hominũ obserues.

Lingua moderandum.

CAP. XLI.

ΚΕΦ. ρα.

Ac maiori quidem ex
 parte silentium præ-
 fectur: aut necessaria dican-
 tur, eaque paucis. Raro au-
 tem, cum se obrulerit occa-
 sio, ad dicendum venimus:
 sed non quiduis dicemus:
 non de gladiatoribus, non
 de ludis Circensibus, non de
 pugilibus, non de cibis aut
 potionibus, quæ res passim
 inculcantur. In primis au-
 tem de hominibus cum
 verba fiunt, ne eos vel laudemus,
 vel cõparemus, caueatur.

Castigandi futiles.

CAP. XLII.

ΚΕΦ. ρβ.

Quod si potes, familia-
 rium tuorum sermo-
 nes, tuis sermonibus, eo
 quo decet traducito. Sin a
 peregrinis circũuentus fue-
 ris, taceto.

Rifus.

CAP. XLIII.

ΚΕΦ. ργ.

Rifus ne sit multus, nec
 ob multa, nec effusus.

Λέγον ἂν ἡδὴ χροσθῆσθ
 σῶσθ, καὶ τὸ πῶν, ἢν φυ-
 λάξῃς ἐπὶ τε σῶσθ ἂν, καὶ
 ἀνθρώποις ἐνωσθ.

Καὶ σῶσθ τὸ πολὺ ἔσθ, ἢ
 λελεῖσθ τῶν ἀναιφῶσθ,
 καὶ δι' ὀλίγων. σῶσθ δὲ πῶσθ
 καὶ σῶσθ παρῶν σῶσθ σῶσθ
 ἐπὶ τὸ λέγῃν τὴν ἡξίωσθ ἀλλὰ σῶσθ
 ἔδδενὸς τῶν τυχῶντων μὴ σῶσθ
 μονομῶσθ, μὴ δὲ ἰπποδρόμῳ
 ἂν, μὴ σῶσθ ἀθλητῶν, μὴ σῶσθ
 βρωμῶσθ ἢ πομῶσθ τῶν ἔ-
 κῶσθ λῆσθ μῶσθ. μάλιστα δὲ,
 μὴ σῶσθ ἀνθρώπων λέγῶντες, ἢ
 ἐπαμῶντες, ἢ συγκρίνοντες.

Ἄν μὲν ἔν οἷός τε ἦς, μέ-
 τε γὰρ τοῖς σοῖς λόγῳ τῆς
 πῶν σῶσθ ἐπὶ σῶσθ. εἰ
 δὲ ἐν ἀλλοφύλοις διαποληφθῆς
 τυχῶν, σῶσθ.

Ἐλῶς μὴ πολὺς ἔσθ, μὴ δὲ
 ἐπὶ πολλοῖς, μὴ δὲ ἀνεμῶσθ.

Insurandam.

ΚΕΦ. μδ.

Ορκον παραίτησαι, εἰ μὴ οἶδόν τε, εἰς ἅπαν· εἰ δὲ μὴ, οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος.

Coniuvia.

ΚΕΦ. με.

Ἐπιδοσὶς τῆς ἕξις καὶ ἰδιωτικῆς, ἀποδοσὶς δὲ πᾶσι τῶν κατὰ τὴν πόλιν, οὐκ ἔστιν ἄλλο τι, ἢ ἡ ἀποδοσὶς τῆς πόλεως, ἢ ἡ ἀποδοσὶς τῆς πόλεως, ἢ ἡ ἀποδοσὶς τῆς πόλεως.

Vsui, non luxui seruiatur.

ΚΕΦ. μες.

Τὰ ἀπὸ τῆς σώματος, μὲν τῆς ψυχῆς, ἢ τῆς ψυχῆς, ἢ τῆς ψυχῆς, ἢ τῆς ψυχῆς, ἢ τῆς ψυχῆς.

Castitas sine ostentatione & acerbitate.

ΚΕΦ. μζ.

Πρὸς ἀφροσύνην, εἰς δὲ νόστον, ἢ τῆς νόστον, ἢ τῆς νόστον, ἢ τῆς νόστον, ἢ τῆς νόστον.

CAP. XLVIII.

Insurandum recensā, si fieri potest, omnino: si minus, quantum potes.

CAP. XLV.

Coniuvia externa & popularia deuita. sed si quando tulerit occasio, animaduersio excitetur, ne forte in vulgarem consuetudinem prolaberis. Scito enim, si sodalis pollutus fuerit, eū etiam quem is attigerit, necessario pollui, cū purus ipse fuerit.

CAP. XLVI.

Quæ corpori seruiunt, eatenus adhibeantur, quatenus animo sunt vsui: veluti cibi, potus, amictus, ædes, seruitium. Quicquid autem ad ostentationem aut delicias attinet, repudiato.

CAP. XLVII.

Are venerea, quantum fieri potest, ante nuptias purus esto. Sin attigeris, ea legitime vtendum. Ne tamen iniquus sis iis qui illa vtuntur, neque

eos arguas: neque passim iactes, te ea non vti.

πολλὰ καὶ τὸ ὅτι αὐτῶν ἐξ ἑστέ, παρέρχεσθαι.

Maledicta negligenda.

CAP. XLVIII.

Siquis nuntiarit, quendam tibi maledicere: ne refuta quæ dicta sunt, sed responde, eum nescisse cætera tua vitia. nam alioqui non illa sola fuisse dicturum.

Spectacula tranquillo animo videnda.

CAP. XLIX.

Theatra frequētare nō est necesse: sed si quando tempus tulerit, te nulli tibi ipsi studere appareat. hoc est, ea duntaxat fieri velis, quæ fiunt: & eum solum vincere, qui vincit. Sic enim non impedieris. Clamore autem, aut arrisione, aut longiore commotione penitus abstineto. Ac post discessum, ne multum de iis quæ acciderūt disputa, cum nihil ad tui correctionem faciant. Alioqui ex eo apparebit, te spectaculum esse admiratum.

Recitationes poematum & orationum ἐπιδεικτικῶν.

CAP. L.

AD recitationes ne veni, neque facile accede.

ΚΕΦ. μη.

Ἐάν τις σοὶ ἀπαγγείλῃ, ὅτι ὁ δὲ εἰναι σε κακῶς λέγει, μὴ ἀπολογηθῆς, ὡς τὰ λεγόμενα ἀλλ' ἀποκρίνου, ὅτι ἡ γνώμη τῶν ἄλλων ἀπορροήσεται, ἢ ἡ γνώμη τῶν ἄλλων ἀπορροήσεται, ἢ ἡ γνώμη τῶν ἄλλων ἀπορροήσεται.

ΚΕΦ. μθ.

Ἐἰς τὰ θέατρα πολὺ παθεῖν, οὐκ ἔστιν ἀνάγκη, εἰ δὲ ποτε κατὰ τὴν πόλιν, ἢ τῆς πόλεως, ἢ τῆς πόλεως, ἢ τῆς πόλεως, ἢ τῆς πόλεως.

ΚΕΦ. ν.

Ἐἰς ἀνεργασίας πινῶν καὶ ἄλλων, μὴδὲ βαδίζεις πρὸς αὐτάς.

πικρὰν δὲ, τὸ στυγίον, καὶ δύστυ-
χὴς, καὶ ἄλλο ἀνεπαρκῆδες φύ-
λασσι.

In congruissimis gratiarum virorum exemplis innitendum.

ΚΕΦ. ν α.

Οταν τινὲς μέγιστοι συμβού-
λων, καὶ μέγιστα τῶν ἐν
καταρχῇ δικαστῶν, ἀποβαλε
σαντι, πῶς ἐποίησεν ἐν τῷ
Σακεράτης ἢ Ζώνων, καὶ ὅτι δὲ
ρήσις, ἢ ῥησιμαῶς ἀποσημνῶν
τῶν ἐμπροσθεν.

Difficile magnatum aditus ferendi.

ΚΕΦ. ν β.

Οταν φοιτᾷς πρὸς ἕνα
τῶν μέγιστων διωκτῶν,
ἀποβαλε, ὅτι οὐκ ἔστιν αὐτὸν
ἔιδον, ὅτι ἀπεκλείδην, ὅτι ἐπι-
ναχθῆσονται σοι αἱ ἴσχυρι, ὅτι ἐ
φροντιεῖ σου. καὶ οὐκ ἔστιν ἐλ-
θεῖν ἡσυχῆ, φέρε τὰ γινώ-
σκει, καὶ μὴ δέποτε εἰπῆς αὐτὸς
πρὸς σεαυτὸν, ὅτι ὅτι πού-
του. ἰδιωτικὸν γὰρ, καὶ ἀπεκλείδην
ῥῆσι πρὸς τὰ ἐκτός.

Περὶ φιλοσοφίας vitanda.

ΚΕΦ. ν γ.

ΕΝ τῶν ὁμιλίαις ἀπέσω, τὸ
ἐπὶ τῶν ἑαυτῶ ἔργων ἢ
κινδύων ἐπὶ πολλῶ καὶ ἀμέτρωτος
μεμνήσθαι. οὐ γὰρ ὡς σοὶ ἡδὺ ἐστὶ
τὸ τῶν σῶν κινδύων μεμνήσθαι,

Sin accesseris, gravitatem &
constantiam tuere: & id v-
na caue, ne cui sis molestus.

CAP. LI.

Cum aliquid negotii ti-
bi futurum est cum ali-
quo, ex proceribus præfer-
tim: ipse tibi proponito,
quid in ea re facturus fuif-
set Socrates, aut Zenon. Ita
fiet, vt te ratio non deficiat,
quid quod obiectum fuc-
rit, rite administres.

CAP. LII.

Cum ad magnatum ali-
quem iturus es, propo-
nito tibi, fore vt cum domi
non inuenias, vt inclusus
sit, vt occludantur tibi fo-
res, vt ille te negligat. Quod
si hoc rerum itatu venire
decuerit, ea feras quæ sunt:
neque ipse vnquam tecum
dicas, non fuisse tanti. Id e-
nim plebeiu est, & eius qui
res externas calumniatur.

CAP. LIII.

IN familiaribus congres-
sibus absit facinorum aut
periculorum tuorum proli-
xa & immodica commemo-
ratio. Nec enim, vt tibi iu-
cundum

cundum est tuorum certa-
minum meminisse: sic & a-
liis suauē est, ea quæ tibi acciderunt audire.

Risus non mouendus.

CAP. LIIII.

Absit illud etiam, ner-
sum moueas. Nam is
eiusmodi locus est, e quo
procliuius fit in plebeium
morem lapsus: eamque vim
habet, vt tui obseruantiam
facile apud familiares diminuat.

Obscœnitas fugienda.

CAP. LV.

Periculofum est etiam,
ad orationis obscœnita-
tem progredi. Cum igitur
tale quippiam incidit: aut
(si feret oportunitas) ob-
iurgabis eum, qui sermonē
illum iniecerit: aut tacitur-
nitate saltem & rubore vul-
tuque ostendes, eam orationem tibi displicuisse.

Voluptatem contemere quam capere praestat.

CAP. LVI.

SI voluptatis alicuius i-
maginem animo conce-
peris, moderare tibi, ne ab
ea mouearis: sed & rem exa-
mina, & tibi ipse deliberan-
di præbe spatium. Deinde
vtriusque temporis memē-
to, tum eius quo voluptate
perfrueris, tum eius quo
percepta iam voluptate do-
lebis, teque ipse obiurgabis,

οὐτῶ καὶ τοῖς ἄλλοις ἡδὺ ἐστὶ τὸ
τῶν σοι συμβαθῆναι τῶν ἀκούειν.

ΚΕΦ. ν δ.

Πῶς δὲ καὶ τὸ μέγατος κα-
νεῖν: ὀλιγοχρῆς γὰρ ὁ τὸ
πρὸς εἰς ἰδιωτικὸν, καὶ ἄλλο ἰ-
κανὸς τῶν αἰδῶ τῶν πρὸς σε τῶν
πλησίον αὐτίκῃ.

ΚΕΦ. ν ε.

Ἐπιφαλῆς δὲ, καὶ τὸ εἰς ἀν-
αρχολογίᾳ ἀποβλεπεῖν. ὅταν
οὐκ ἔστι συμβῆ ἑστῆτον, αὐτὸ μὲν
εὐκαίρῃ ἢ ἐπιπληξῶν τῶν πρὸς
ἐλθόντι: εἰ δὲ μὴ, τὸ γὰρ ἀποσιω-
πῆσαι, καὶ ἐρυθρῆσαι, καὶ σιωπῆ-
σῆσαι, δηλὸς γίνεσθαι ἀναρχολογίᾳ
τῶν λόγων.

ΚΕΦ. ν ς.

Ἐάν ἡδονῆς ἕνεκα φροντα-
σίαν λάβῃς, [καθὼς ἐστὶ ἐπὶ
τῶν ἄλλων φιλοσοφίᾳ.] φύλασσε
σεαυτὸν, μὴ σεαυτῶν πρὸς τῶν
αὐτῶν. ἀλλ' ἐπιθεῖς αὐτῶν [τῶν
τῶν πρὸς σεαυτὸν] καὶ αὐτῶν
πρὸς σεαυτὸν λάβῃ. ἔπειτα
μνησθῆναι ἀμφοτέρων τῶν χρό-
νων, καὶ ὅτι ἂν διπλοῦσαι τῆς ἡ-
δονῆς, καὶ μὴ ὅτι διπλοῦσαι τῆς ἡ-
δονῆς μετανοήσῃς, καὶ αὐτῶν πρὸς

αὐτῷ λαιδωρήσῃ, καὶ τῆτοις ἀπὸ-
 θῆς, ὅπως [ἀπεχόμενος χαρήσῃ]
 ἀποχρήσῃ. χαρήσῃς, καὶ ἐπαυ-
 νίως αὐτὸς ἑαυτὸν. ἐὰν δὲ συμ-
 παιρῶς φωνῇ ἀψυαλῆ ἔργου,
 καὶ σὺ μὴ [ἠπίσητε] νικήση
 σε τὸ πρῶτον αὐτῷ, καὶ ἡδὺ, καὶ
 ἐπαυρῶν. ἀλλ' αὐτίθῃ, πόσω
 ἄμεινον τὸ συνειδέναι [σεαυτῷ
 ταῦτ']. ταῦτῃ τῷ νικῶν νει-
 κησῶν.

Officio, non vulgi sermonibus moveri debemus.

ΚΕΦ. 13.

Ὅταν ἢ ἀφῆρῆς, ὅτι ποιη-
 τῆον ἐστὶ ποιῆς, μηδὲ ποτε
 φύγῃς ὀφθῶναι πρὸς ἄσων αὐτὸ,
 καὶ [ἀποτόνῃ] ἀλλ' οἶόν ἢ οἱ
 πολλοὶ μίλλωσι πρὸς αὐτῷ ἕπο-
 λαμωδῶν. εἰ μὲν γὰρ σὺ ὀρθῶς
 ποιῆς, αὐτὸ ἔργον φέρῃ. εἰ δὲ
 ὀρθῶς, ἢ φοβῆ τῆς ἐπιτολήζον-
 τῆς σὺ ὀρθῶς,

1 Non priuat a libidini, sed communitati seruiendum.
 2 In communiis seruanda modestia.

ΚΕΦ. 14.

Ὅσον τὸ ἡμέραν ἐπὶ, καὶ νύξ
 ἐστὶ, πρὸς μὲν τὸ διεξελ-
 λῆτον μισθῶν ἐξ ἀξίαν,
 πρὸς δὲ τὸ συμ-
 πτελεζόμενον (ἢ συνημῆτον)
 ἀπὸ τῆσαν ἔται καὶ τῶν συνημ-
 ρῶνων τὰ μείζονα εἰλεῖν, πρὸς
 μὲν τὸ σῶμα μισθῶν ἐξ ἀξί-
 αν, πρὸς δὲ τὸ κενόν.] δὲ τὸ κρι-
 σῶν ἐστὶ σῶσῃ, οἶον μὴ φυλάξῃς,
 quam habebit, nisi caueris, dedecus. 2 Cum igitur conui-

atque his illa confer. Si ab-
 stinueris, fore ut gaudeas,
 teque ipse collaudes. Quod
 si tibi fuscipiendæ rei vide-
 bitur esse tempus, caue ne
 te vincant eius blanditiæ,
 & suauitates, & illecebræ:
 sed illud oppone, quanto
 præstantior sit talis victoriæ
 conscientia?

CAP. LVII.

Cum facis aliquid, quod
 faciendum esse statui-
 sti, nunquam recuses inter
 id agendum confici: tam-
 etsi futurum est, ut vulgus
 de eo secus iudicet. Nam si
 perperam facis, rem ipsam
 fuge. Sin recte, quid eos ve-
 reris qui non recte repre-
 hendunt?

CAP. LVIII.

Ut hoc pronuntiatum,
 Dies est, &, Nox est,
 magnam habet in seiunctio-
 ne vero prorsus nihil valet:
 sic maxima quæque ex iis
 quæ apposita sunt arripere,
 ut respectu corporis magni
 est momenti, ira si commu-
 nitas cōiuij spectetur, ma-
 uat

ua es alicuius: memento,
 eorum quæ apposita sunt
 pretium, quod ad corpus at-
 tinet, considerandum esse:
 sed & eam quæ conuiuatori
 debetur, reuerentiam esse
 consuandam.

ἀπαξίαν ἐχθρῶν αὐτῶν σωσθῆ-
 ναι ἐτέρω, μέμνησο, εἰ μόνον τιτῶ
 σωθῆς τὸ σῶμα ἀξίαν τῶν πα-
 ρουκρημῶν ὀρθῶν, ἀλλὰ καὶ τιτῶ
 σωθῆς ἢ ἐστῶσθαι, οἶον δὲ φων-
 λαχθῶναι.

Metiri se quemque suo modulo ac pede verum est.

CAP. LIX.

ΚΕΦ. 15.

Si quam personam, quæ
 vires tuas superat, induc-
 tis: tum eam indecore geres:
 tum eam quam sustinere
 posses, negliges.

Ἄν ἑστῶν δὲ ἡμῶν αὐτῶν ἀ-
 θῆς τὸ πρῶτον, καὶ ἐν
 τούτῳ ἡγήσῃ νησιος. καὶ
 ὅ ἐδωκῶσιν ἐν πρῶτῳ, πα-
 ρέλιπες.

Mentis integritati studendum.

CAP. LX.

ΚΕΦ. 16.

Quemadmodū in am-
 bulando caues, ne cla-
 uum calces, pedēve distor-
 queas: sic in degenda vita
 caue, ne gubernatricem a-
 ctionem, mentem tuam, le-
 das. Quod si in re vnaqua-
 que obseruabimus, omnia
 cautius aggrediemur.

Ἐν τῷ πρῶτῳ κατεῖν καὶ ἀπο-
 πρῶτος, καὶ ἐπιβῆς ἡλῶ.
 ἢ ἐπὶ τῆς τῶν πόδων. ἔπειτα πρῶτα
 καὶ, καὶ τὸ ἡγεμονικὸν βλάψῃς τὸ
 σῶμα. καὶ τῶν αὐτῶν ἐκείνων
 ἐξου παραφυλάσσων μὲν, ἀσφμα-
 λίστηρον ἀψώμεται ἔργου.

Natura pauca sunt satis, cupiditati nec infinita.

CAP. LXI.

ΚΕΦ. 17.

Modus pecuniæ: corpus
 est vnicuique, ut cal-
 ceei pes. Si igitur in eo insti-
 teris, modum seruabis: sin
 præterieris, iam veluti per-

Μετρον κτήσεως ἔστω καὶ ἡ
 κῆσῶν, ὡς ὁ πᾶς ἑαυτὸν ἡ-
 μῶν. ἀλλ' ἂν ἐπὶ [τῆσῃ]
 τῆσῃ σῆς, φυλάξῃς τὸ μέτρον.
 ἐὰν δὲ ὑπερβῆς, ὡς καὶ κρημνῶ

λοιπὸν ἀνάγκη φέρεσθαι· καὶ γὰρ
καὶ ἐν [ἰσὸς] ἐπὶ τῆ ὑποδήμα-
τος, εἰ μὴ ὑπὲρ τὸ πόδι ὑπερ-
βῆς, γίνεται καὶ τὸ ἴδιον ὑπό-
δημα, εἴτε προφύρουσιν, εἴτε κεν-
τητὸν. τὰ γὰρ ἄλλα ὑπὲρ τὸ μέ-
τρον ἢ ὑπὲρ τὸ εἶδος ἐστίν.

Vxorum modestia pluris facienda, quam forma.

ΚΕΦ. ξδ.

Αἱ γυναῖκες ὁμοῦς δὲ τὸ
ποσὸν ἀρεταῖς ἀδελφεῖν ἐπὶ τῶν
ὑποδήματων, τοῖς ἀρεταῖς ὁμοῦς, ὅτι
ἄλλο μὲν εἶδεν αὐταῖς παρῆται,
μῦλλον δὲ συγκοιμηθῆσθαι τοῖς ἀ-
δελφοῖν ἀρροῦνται καὶ ἀδελφὸς,
καὶ ἐν τούτοις παύσασθαι ἐξ ἑλ-
πίδας. καὶ ἐστὶν οὐκ ἄξιον. ἵνα
[ἀδελφῶνται] ἐσθόνται, διότι ἐπὶ
οὐδενὶ ἄλλῳ, ἡμεῶνται, ἢ τῶν ἡ-
συχίας φείνεσθαι, καὶ ἀδελφῶντες
[σὺ] ἐν σωφροσύνῃ.

Corpori parum, animo multum temporis tribuendum.

ΚΕΦ. ξε.

Αφούτως σημεῖον τὸ ἐν ἀ-
σθενείᾳ τοῖς ἀσθενεῖν τὸ σῶ-
μα· οἷον ἐπὶ πολὺ γυμνα-
σθῆσθαι, ἐπὶ πολὺ ἐδιδίκεν, ἐπὶ πολὺ
πίνειν, ἐπὶ πολὺ δόσοι πλεῖν, ὁ-
χεύειν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐν πα-
ρέργῳ ποιητέον, καὶ δὲ τῶν
γνώμεων ἢ παύσασθαι ἐπιπροφῆ.

præcepte te ferri necesse erit,
vt & in calceo: si ultra pedem
progressus fueris, sit auratus
calceus, deinde purpureus,
deinde interpunctus. Eius
enim, quod semel transie-
ris modum, nullus est ter-
minus.

CAP. LXII.

Mulieres statim ab an-
imo decimoquarto a
viris domine vocantur. Pro-
inde cum vident, se nihil al-
liud habere muneris, nisi vt
cum viris concumbant: com-
mere se incipiunt, atque in
ornatu ipem collocant om-
nem. Quare operæpre-
tium est, dare operam vt
sentiant, sibi non ob aliud
honorem haberi, nisi quod
& modestas se præbent, &
verecundas cum temperantia.

CAP. LXIII.

Hebetis ingenij signum
est, in rebus corporis
immorari: velut exerceri
diu, edere diu, potare diu,
cacare diu, coire diu. Nam
hæc quidem facienda sunt
obiter: cura autem omnis
ad animum est transferen-
da.

Quid

Quid alii de nobis sentiant aut loquantur, ipsi viderint.

CAP. LXIII.

ΚΕΦ. ξε.

Cum tibi quispiam vel
malefecerit, vel male-
dixerit, memento cum opi-
natum esse, id ex officio sibi
fuisse faciendum, & dicen-
dum. Neque vero fieri po-
test vt id sequatur ille quod
tibi videtur, sed id quod si-
bi. Quod si male iudicat, is
damnum facit qui decipi-
tur. Nam connexum verum
si quis falsum, inuolutam
veritatem si quis menda-
cium iudicet: non ipsum
connexum læditur, sed ille
qui deceptus fuerit. Sic igi-
tur instructus, æquo ferēs a-
nimo conuiciatorem. nam
ad singula dices, ita visum esse illi.

Οταν τις κακῶς ἢ ποιῆ, ἢ
κακῶς σε λέγῃ, μέμνησο
ὅτι κατήκειν αὐτῷ οἰόμενος
[ποιεῖν λέγει] ποιεῖ, ἢ λέγει, ἐξ
οἴου τε οὐκ ἀπρόβουλον αὐτὸν τῶν
σοι φαινομένων, ἀλλὰ τῶν ἐσωτῶν.
ὥστε εἰ κακῶς αὐτῷ φαίνεται,
οὐκ εἰς βλάβηται, ὅς τις καὶ
ἐξηπάτηται, καὶ γὰρ ἡ ἀληθὲς
συμπεπλεγμένη ἐστὶν ἡ ψευδὴς
νομίζῃ τις] αὐτὸς ὑπολάβῃ
ψεύδῃ, & τὸ συμπεπλεγμένον
[βλάβηται] βλάβηται, ἀλλὰ
ὁ ἐξαπατηθεὶς. διὰ τὸ πῶν οὐκ
ὁρμώμενος, πρῶτος ἐξείσασθαι
τὸ λοιδορεῖν. ἐπιφύσει γὰρ ἐ-
κείνῳ, [ὅτι ἐδοξ.] ἐδοξεν αὐτῷ.

Ansa humanitatis, non vero immanitatis prehenda.

CAP. LXV.

ΚΕΦ. ξε.

Vnaquæque res duas
habet ansas: vnam to-
lerabilem, alteram intole-
rabilem. Si frater iniuriam
fecerit, nō ea prehende, qua
facit iniuriam: ea enim eius
ansa non est tolerabilis. Sed
illinc potius: esse fratrem,
esse vna educatum. Sic pre-
hendes eum, qua est tolerabilis.

Παν ἀγαθὸν δύο ἐξ ἑαυ-
τῶν, τὴν μὲν φορητὴν
τὴν δὲ ἀφορητὴν. ἢ ἀδελφὸς
ἐστὶν ἀδελφῷ, ἐν τῷ ἑαυτῷ αὐ-
τῷ μὴ λάμβανει, ὅτι ἀδικεῖ αὐ-
τῷ γὰρ λάβῃ ἐστὶν αὐτῷ ἢ φορητῇ.
ἀλλὰ οὐκ εἶδεν μέλλον, ὅτι ἀδελ-
φός, ὅτι σὺν τῷ σὺν τῷ σὺν τῷ
αὐτῷ, καὶ γὰρ [καὶ] ὁ φορητὴν ἐστίν.

Non fortuna muneribus, sed animi bonis gloriandum.

CAP. LXVI.

ΚΕΦ. ξε.

C

ΥΤοι οί λόγοι ἀσυνάκτοι· ἐγώ σου πολλοσιώτερός εἰμαι· ἐγώ σου ἄρα κρείσσων· ἐγώ σου λογιώτερος, ἐγώ σου ἄρα κρείσσων. οὐκ εἰνοὶ δὲ μῦθον σωακτοῖ· ἐγώ σου πολλοσιώτερός εἰμι, ἢ ἐμὴ ἄρα κτήσις τῆς σῆς κρείσσων. ἐγώ σου λογιώτερος, ἢ ἐμὴ ἄρα λέξις τῆς σῆς κρείσσων. σὺ δὲ γὰρ ἔτε κτήσις εἶ, ἔτε λέξις.

Non ipsum modo factum, sed causa etiam facti spectanda.

ΚΕΦ. ξζ.

ΛΟύταί τις ἄλλοις, μὴ εἰπῆς, ὅτι κραιώς, ἀλλ' ὅτι ἄλλοις. πίνεις πολλῶ οἶνον, μὴ εἰπῆς, ὅτι κραιώς, ἀλλ' ὅτι πολλῶ. περὶ γὰρ Διόγρονται τὸ δόγμα, πότεν οἶδα εἰ κραιώς; οὕτως ἐν συμβουλαῖς σοι, ἀλλοίς ἢ φωνησῆς καὶ ἄλλοις καὶ λαμβάνειν, ἀλλοίς δὲ συγγνωσκῆς.

Philosophia non verbis, sed factis declaranda.

ΚΕΦ. ξη.

Μὴ δὲ μὲ σωτῶν εἰπῆς φιλόσοφον, μηδὲ λαλεῖ τὸ πολὺ ἐν ἰδιώταις ἀπὸ τῶν θεωρημάτων· οἷον ἐν συμποσίοις μὴ λέγῃ πῶς δέ εἰ ἐδίειν, ἀλλὰ εἴδειν ὡς δέ εἰ. μέμνησο γὰρ, ὅτι ἔπας ἀφῆρηκε παντοῦθεν καὶ Σακκαρίας ἐπὶ εἰκλήθην· ἤρως αὐτὸς αὐτὸν, βελόμηροι φιλοσόφοις ἔπα· αὐτὸς συσταθῆναι, καὶ εἰνος ἀπήρη αὐτὰς· ἔπας δὲ ἔπειτα παρεβόμητος.

bat eos. Adeo leniter scerebat neglectum sui.

Nihil

ΟRationes hæ non coherent: Ego sum te loquutor, ergo sum te melior. Ego sum te eloquutor, ergo sum te melior. At illa magis coherent: Ego sum te ditior, mea ergo pecunia tuę præstat: Ego sum te eloquutor, mea ergo dictio tuę præstat. Tu vero nec pecunia es, nec dictio.

ΚΑΡ. LXXVII.

ΛAuat quispiam cito: ne dicas lanisse male, sed cito. Bibit quispiam multum vini: ne dicas bibisse male; sed multum. Præsumam enim id decretum diiudicaris, unde scis an male? Sic vsu tibi veniet, vt alia visa certo comprehensa habeas, aliis assentiaris.

ΚΑΡ. LXXVIII.

Νvsquam te philosophum profitearis, nec apud imperitos multum disputes de præceptis: velut in conuiuio ne dic, quo pacto sit edendum, sed ede vt decet: ac memento, etiã Socratem sic yndecunque sustulisse ostentationem. Conueniebatur ab illis qui fe ab eo cõmendari vellent philosophis, atque ipse abduce-

1 Nihil temere effutendum.

2 Oves lacte & lana ostendunt quantum comederunt.

ΚΑΡ. LXXIX.

ΚΕΦ. ξθ.

ΙTaque si apud imperitos de præcepto aliquo sermo incidere: maxima ex parte taceo. Magni enim periculi est, statim euomere quod non concoxeris. Quod si quis dixerit, te nihil scire, tuque commotus non fueris: tum scito rem esse inconcoctam. Nam 2 & oves nõ scœnum afferunt opilionibus, ac demonstrant quantum comederint: sed pastu intra se concoctõ, extra ferunt lanam & lac. Et tu igitur ne verba celeriter ostendas imperitis, sed opera quæ verborum concoctionem sequuntur.

Ostentatio fugienda.

ΚΑΡ. LXX.

ΚΕΦ. ο.

ΣI corpus frugaliter curare didicisti, ne ob id tibi placeas: nec, si aquam potas, ad quamuis occasionem te potare aquam dictita. Quod si quando ad laborem te vis exercere, in tuum, non in exterorum vsum, ne statuas amplectere: sed si quando vehementer sitieris, frigidam haustram exspuito, ac nemini dicito.

Οταν ὑπελῶς ἤρρωσθαι ἦς καὶ ἐσώμηναι, μὴ κραιώπιζῃς ἐπὶ τὰ τῶ· μηδ' αὐτὸν ὕδαρ πίνης ἐν πάσης ἀφορμῆς, λέγε, ὅτι ὕδαρ πίνεις. καὶ ἀσκησῆσαι ποτε αὐτὸς πόνοιο θέλεις, σεαυτῶ, καὶ μὴ τῶς ἕξω, μὴ τῶς ἀδριανῶς ἀπὸ λαμβάνειν· ἀλλὰ ἀδριανῶς ποτε σφοδρῶς, ἐπίπασσαι ψυχρῶ ὕδατι, καὶ ἐκπύουσι, καὶ μηδὲν εἰπῆς.

C 1

Toti a diuina voluntate pendere, ei parere, & res externas contemneere debemus.

ΚΕΦ. ο ζ.

Επι παντός ἀποφύγετε, δούλο κτήν τοῦτο· ὡς δὲ μεσὶ ζῶν, καὶ σὺ ἢ περὶ τὸν ἄνθρωπον, ὅπου ποθ' ὑμῖν ἢ μὲν εἰμὶ ἀπεπρωμῶν, ὡς [ἐφωμῶν] ἐφωμῶν γὰρ ἄκουσθαι. ἢν δὲ γε μετὰ θεῶν, [κακῶς γενόμενός εἰμι] ἢ δὲν ἢ πῶν ἐφωμῶν.

ΚΕΦ. ο η.

Ὅτι δὲ [αὐτὸ] ἀνάγκη συννεχόμενος καλῶς, σφόδρα καὶ ἡμῖν, καὶ τὰ θεῶν ἐπίσταται.

ΚΕΦ. ο θ.

Ἄλλ' ὃ κρείττων [ἀλλὰ καὶ τὸ κρείττον ὃ κρείττων, εἰ πάντῃ τοῖς θεοῖς φίλον, πάντῃ γενέσθω. ἐμε δὲ αὐτὸς καὶ μέγιστος ἀπαλείψω μετὰ δούλων, βλάψω δὲ ἐ.]

Epicteti Enchiridii finis.

CAP. LXXVII.

In quouis incepto hæc optanda sunt: Duc me ô Iupiter, & tu Fatum, eo quosum a vobis destinatus. Sequar enim alacriter. Quod si noluerô: & improbus ero, & sequar nihilominus.

CAP. LXXVIII.

Necessitati qui probe se accommodat, sapit: estque rerum diuinarum conscius.

CAP. LXXIX.

Ed & tertium illum, ô Crito, si diis ita visum fuerit, ita fiat. Me autem Anytus & Melitus occidere sane possunt, lædere vero non possunt.

ΚΕΒΗ-

ΚΕΒΗΤΟΣ ΘΗΒΑΙΟΥ

ΠΙΝΑΞ.

CEBETIS THEBANI TABULA,

QUA VITÆ HVMANÆ

PRVDENTER INSTITVENDÆ

ratio continetur:

HIERONYMO WOLFIO

Oetingensi interprete.

I Ædes Saturni.

II Pictura.

III Pythagoreæ & Parmenideæ doctrina.

IIII Salutaris doctrina ignoratio & neglectio pernitiôsa est.

V Sphinx, ignorantia symbolum.

VI Amentia Sphinx.

VII Enarratio pictura: Primum septum: Turba: Senex:

Genius: Impostura: Poculum erroris & ignorantia: Opiniones: Cupiditates: Voluptates: Fortuna: Saxum rotundum: frustrationes: Inconsiderati.

VIII Fortuna munera.

IX Primi septi domicilium: Incontinentia, Luxuria, Auaritia, Adulatio: Poena, Mœstitia, Erumna, Luctus, Desperatio, Infelicitas, Pœnitentia.

X Secundum septum: Falsi nominis eruditio: Non vere docti: Poeta, Oratores, Dialectici, Mathematici, Cyrenæici, Peripatetici, Grammatici, & reliqui.

XI Falsi nominis eruditio nullis erroribus, vitis aut malis liberat.

XII Tertium Septum: Via ad veram eruditionem: Locus

editus, Ianna, Via, Tumulus, Aditus, Rupes, Continentia, Tolerantia, Robur, Fiducia, Beatorum domicilium, Virtus, Beatitudo, Eruditio, Veritas, Suadela, Saxum quadratum, Fiducia, Securitas, Tranquillitas.

XIII Via purgatrix, Excrementa purgatorum, Scientia, Fortitudo, Iustitia, Integritas, Temperantia, Modestia, Liberalitas, Continentia, Clementia, Beatitudo, Corona.

XIV Victoria monstorum.

XV Spectaculum infelicium, Libertas, Tranquillitas.

XVI Coronati, Inornati.

XVII Comites ignavorum, & maledicta, peruersumque iudicium.

XVIII Opinionum discussio.

XIX Genij precepta.

XX Fortuna non fidendum.

XXI Eruditionis munera expetenda.

XXII Incontinentia & luxuria fugienda.

XXIII Falsi nominis eruditionis muneribus utendum.

XXIV Artes liberales non quidem esse necessarias, sed tamen commodas studiose virtutis.

XXV Non vere eruditi, aque vitiosi ac cateri mortales.

XXVI Stoica corporearum & fortuitarum rerum extenuationes.

XXVII Vita, Valetudo, Diuitia.

XXVIII Falsa de rebus expetendis & fugiendis opiniones, omnium & vitiorum & malorum causa.

ΕΤου γαιουρου περιπαλω-
τες εν τω ε κρηνη ισρω, εν
ω ποταμω ρη και αλλα αναθη-
ματα εημεροθυμω. αυτεκελε[ενε-
κελε δε και πιναξ τις εμεσσοδε
ε νεω, εν ω λιω γραφη ης ξενη,
και μυθους ερουσαι ιδιους, ους
οικη ηδωνικωμεθα συρραλειν βι-
νες και ποτε ησεν. ουτε γδ πο-
λις εδουκει ημιν ειναι το γεγραμ-

INæde Saturni deambu-
lantes, cum alia complu-
ra donaria spectabamus: tū
tabulam quandam antē sa-
cellum dedicatam, quæ pe-
regrinas & peculiares fabu-
las depictas haberet. Quæ
cuiusmodi & vnde essent,
conicere non poteramus. Pictura enim neque videri

neque castra præ se ferebat: sed erat septum quoddam alia duo septa continens, alterum maius, alterum minus. Erat & porta in primo septo, cui magna turba affare videbatur. Intra septum vero mulieres complures conspiciebantur. In aditu primi vestibuli & septi, senex quidam stabat, eo gestu & habitu, vt ingredienti turbæ præcipere aliquid videretur. Cum vero diu inter nos, quid commentum illud sibi vellet, ambigeremus, senex quidam affans, Non mirum, inquit, est, hospites, vos de pictura hac dubitare. Nam & ex indigenis pauci norunt fabulæ significationem. Neque enim ciuitatis nostræ donarium est: sed olim hospes quidam, vir cordatus & eruditione præstans, qui & dictis & factis Pythagoreæ & Parmenideæ vitæ studium præ se ferret, tam templum hoc, quam picturâ Saturno dedicauit. An vero, inquam, ipsum hominem vidisti, & nosti? Atq; etiam, (inquit) longo tempore fui cum admiratus. Nam iunior cum esset, multa præclare disse-

μυθων, ουτε γραβηπιδον, αλλα περιβολου εν αυτω, εχων επε-
ρους περιβολους δυο, τον μωρ
μειζω, τον δε ελαττω. λιω δε
και πληη επι του ασητου περι-
βολου. ασης δε τη πληη, εχ-
ου εδουκει ημιν πολλυς εφεστω-
ναι. ενδον δε ε περιβολου,
αληθης η γεγραμειων εωρεται.
επι δε της εισόδου ε ασητου πυ-
λωνου και περιβολου γερονι ης
εσως, εμεφασιν επισει, εις αση-
σωτητων η τω εισιόντι εχλω. α-
πορωτων δε ημων ασει της
μυθολογιας ασης αλληλους πε-
λυω γερονον, ηγεσεν της ης πε-
ρεσως, ουδεν δεινον παρατε ω
ξενοι, εφη, απορωτες ασελ
της γραφης ταυτης. ου γδ των
επιχωριων πολλοι ισουσι, η ποτε
αυτη η μυθολογια δωαιουτο. ου-
δε γαρ ετι πολικηνη ανθημεν,
αλλα ξενος τις πελαγ ποτε αφι-
κετο δεσπο, ανηρ εμεφρων, η δε-
νός ασει σοφιαν, λογω δε η ε-
ρω Πυθαγορειον βια η Παρ-
μενιδειον εζηλωτης βιον, ος ε-
τε εερον τουτο, και τω γεγραμω
αυθημε τω κρηνη. πυτερεθ
οικω, εφω ενω, και αυτον
τον αυθρα γηρωσκεις εαρω-
κας; και εηρωμεσο γε, ε-
φη, αυτον πολυω γερονον.
νεωτερος γαρ αν, πολλα και
αυδαια διελεγετο. και πε-
ρε ταυτης δε της μυθολογιας,
πολλαικις αυτη ηκησκει

igitur, inquam, nisi magna quæpiam occupatio te

διεξιόντες. ἄπορτος δὲ οὖν, ἔ-
 φησιν ἐγὼ, εἰ μὴ ἴς σοι μεράλη ἀ-
 γαλῆα τυγχάνει εἶσαι, διήγησά-
 ημι. πάλιν οὖν ἐπιτημέριον ἀκί-
 σται, τί ποτέ ἐστιν ὁ μύθος. εἰ δὲ εἰς
 φθόνος ὡξάνοι, ἔφη. ἀλλὰ τετι-
 θεῖς ὑμῶς ἀκίσται, ὅλα ἐπιτείν-
 θῶν ὅτι ἐχρῆν ἐξήγησται. οἷον ἡ
 ἐφίλω ἐγὼ, ὅλα εἰ ἴδην ἀποσέξῃτε, ἔ-
 φη, καὶ σιωπῆτε παλαιοτέρῳ,
 φρονίμοι καὶ ἀδολοίμοι ἐσεσθε·
 εἰ δὲ μὴ, ἀφρονες, καὶ ἡμιθρο-
 μῶτες, καὶ [πληροί] πικροί,
 καὶ ἀμυβλῆς ἡλιόμοι, κακῶς
 βιωσάσθε. Ἐστὶ γὰρ ἡ ἐξήγησις ἐπι-
 κλησάσατο τὸ σφινγῶδες αἰνίγμα,
 ὁ σμείνει παρὰ τὸ ἀπὸ τοῦ ἑὸς ἀν-
 θρώπου. εἰ μὴ ἐν αὐτῷ σιωπῆ
 ἴς, ἐσάξῃ· εἰ δὲ μὴ σιωπῆ, ἀ-
 πώλαστο ἕως τὸ σφινγῶδες. ὡσαύ-
 τως δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ἐξήγησις
 πάλιν. ἡ γὰρ Αφροσύνη τοῦ
 ἀνθρώπου σφινγῆ ἐστίν. ἀντίθε-
 ται δὲ καὶ τὰ δέ, τὴν ἀγνοίαν, ἢ
 κερῶν, ἢ ἕτε ἀγνοίαν, ἕτε κα-
 κῶν ἐστὶν ἐν τῷ βίῳ ταύτῃ ἐν ἐαυ-
 τῷ ἴς σιωπῆ, ἀπόλασται ἕως
 αὐτῆς ὅση εἰσάπαξ, ὡσαύτῃ ὁ
 ἕως τῆς σφινγῶδες καὶ ἀφροσύνης
 ἀπέθνησκον, ἀλλὰ καὶ μὴ ἐν
 ἕλῳ τῷ βίῳ καὶ ἀφροσύνη, κα-
 κῶς οἱ ἐπὶ ἡμιθροίμους παρὰ δι-
 ἀδμοι. αὐτὸ δὲ ἴς γὰρ, ἀλλὰ πα-
 λιν ἡ μὴ Αφροσύνη ἀπόλασται,
 αὐτὸς δὲ σάξῃ, καὶ κακῶς
 καὶ ἀδολοίμοι γίνονται ἐν πτω-
 χῇ τῷ βίῳ. ὑμῶς οὖν ἀποσέξῃτε,
 καὶ μὴ παρουσῆτε. ὡς ἡρώδης,
 ταῖς ἀποκαταστάσεως, καὶ ἡρώδης,

impedit, fabulam nobis ex-
 plicit, cuius audiendæ audi-
 tissimi sumus. Nihil, in-
 quit, obstat hospites: sed il-
 lud vobis tenendum est, en-
 narrationem periculi non
 expertem esse. Cuiusmodi,
 inquam, id est? Quia si 4 au-
 scultaveritis, atque intelle-
 xeritis, ea quæ dicentur,
 prudentes & beati evaditis.
 Sin minus: facti vœcordes,
 infelices, acerbique indo-
 cti, male vivetis. Est enim
 & positio Spingis ambagibus
 similis, quas illa homini-
 bus proponebat: quas
 qui intellexerat, manebat
 incolumis: qui non affecu-
 tur erat, a Sphinge occide-
 batur. Eadem est & enarra-
 tionis huius ratio. Nam
 6 A M E N T I A Sphinx est
 hominibus. Obscure autem
 & hæc inquit, quid in vita
 sit bonum, quid malum:
 quid neque bonum, neque
 malum. Quæ qui non intel-
 ligit, ab ea non semel inter-
 it, ut si qui a Sphinge occi-
 sus deorabatur: sed paula-
 tim per omnem ætatem, ut
 qui coniecti in carcerem,
 manuum carnificis expectan-
 tes, contabescit. Sin ea co-
 gnorit aliquis, vice versa per-
 nit Amētia: ipse vero saluus
 manet, perque omnem vi-
 tam malorum expers, beatus
 efficitur. Vos igitur attenti
 estote

estote, nec obiter audite. Dij
 boni, quantam nobis cupi-
 ditatem iniēcisti, si ista ita
 sunt? Ita, inquit, res est.
 Quamprimum igitur nar-
 res velim. Nam nos quidem
 haud obiter audimus, in-
 tanti præfertim & præmij &
 supplicij expectatione. Sub-
 lato 7 igitur baculo, & ad
 p̄cturam extento: Cernitis,
 inquit, septum hoc? Cerni-
 mus. Hoc primum vo-
 bis tenendum est, locum
 hunc appellari Vitam: &
 magnâ multitudinem quæ
 portæ afflittit, eos esse, qui in
 vitam venturi sunt. Senex
 vero is qui superne stat,
 chartam quandam vna ma-
 nu tenens, altera vero quid-
 dam veluti monstrans, G E-
 N I V S dicitur. Mandat au-
 tem ingredientibus, quid
 eis, ubi in vitam venerint,
 faciendum sit: & cui viæ se
 committere debeant, si sal-
 vi esse in vita velint, osten-
 dit. Quam igitur, inquam
 aut quomodo? Viden', in-
 quit, iuxta portam folium
 positum, qua turba ingredi-
 tur, cui mulier infidens fiet
 vultu, argutaque specie, &
 manu poculum quoddam
 tenens? Video, inquam: sed
 quæ ea est? I M P O S T V R A, inquit, quæ omnes homines te-
 ducit. Ecquid agit ea? Iis qui in vitam ingrediuntur, facul-

ὡς εἰς μεράλη ἡνὰ ἐπιτημέριον
 ἐμδὲ βληκῆς κρῶς, εἰ παύσῃ ἡ-
 τως ἐχρῆ. ἀλλ' ἐστίν, ἔφη, ἕστος
 ἐχρῶς. σοὶ αὖ φθόνος τοῦ
 διηγήμενον, ὡς ἡμῶν ἀποσέ-
 ξαντων ἐπαρέργας, ἐπέσθη καὶ
 τὸ ἐπιτείνον τοῦτο ἐστίν. ἀκα-
 λαβῶν ἐν βίῳ ἡνὰ, καὶ ἀπεί-
 νους καὶ τῶν χρημῶν, οὐρατὴ ἔ-
 φη τὸ ἀπὸ τῶν ἀφροσύνης.
 τὸ τοῦ ἀφροσύνης δὲ εἰς ἐνὶ ἡμῶν ὑμῶν,
 ὅτι καλεῖται ὁ ἕστος ἕστος βίος,
 καὶ ὄχλος ὁ πολλὸς, ὁ παρὰ τῷ
 πύλλῳ ἐσθῶς, οἱ μέλλοντες
 εἰσαπορεύεσθαι εἰς τὸ βίον, ἕστος εἰ-
 σιν. ὁ δὲ γέρων, ὁ αἰὼν ἐσθῶς, ἔ-
 χων χεῖρην ἡνὰ ἐν τῇ χεῖρῃ,
 καὶ τῇ ἐπὶ τῶν ἀφροσύνης δεικνύων
 ἢ, ἕστος δὲ αἰμῶν καλεῖται. ἀπο-
 σάσθαι δὲ τοῦ εἰσαπορευόμενος,
 ἢ δὲ αὐτὸς πτεῖν, ὡς αὐτὸς
 σελήσων εἰς τὸ βίον, καὶ δεικνύων
 ποῖαν ὁδὸν αὐτὸς δὲ βαδίζειν,
 εἰ σάξῃ μελέσθαι ἐν τῷ βίῳ,
 ποῖαν ἐν ὁδῷ καλεῖται βαδίζειν,
 ἢ πῶς ἐφίλω ἐγὼ, ἐσθῶς, εἰπε, πα-
 ρὰ τῷ πύλλῳ ἥνον ἡνὰ κοι-
 μένον καὶ τὸ ἕστος πᾶν, καὶ ὅτι
 εἰσαπορεύεται ὁ ὄχλος, ἐπ' ἢ κα-
 θῆται γὰρ ἡ πικρὰ ἀσφῆν τῇ
 εἰς τῆς πύλλῳ φαινομένη, καὶ ἐν
 τῇ χεῖρῃ ἔχουσα ποτήριον ἢ ἐ-
 ρῶ, ἀλλὰ ἴς ἐστὶν αὐτῆς, ἐφίλω. Α-
 πᾶν καλεῖται, φησιν, ἡ πᾶν τοῦ
 τῶν ἀφροσύνης καλῶν ὡν. εἰ ἔσθ,
 ἢ πᾶν τῶν αὐτῆς τῶν εἰσαπορευό-
 μενος εἰς τὸ βίον ποτιζέται ἢ ἐσθῶ

διωάμεα. τῆτε ἢ ἢ ἐστὶ ποτόν; πωλήν, ἔφη, καὶ ἀγνοία. εἶπα ἴς πῶντες τῆτο ποτόν; εἰς τῆ βίον; πότερον ἢ πάντες πίνουσι τῆ πωλήν, ἢ ἢ πῶντες πίνουσι, ἔφη. ἀλλ' οἱ μὲν πωλήν, οἱ ἢ τῆ. ἔφη. ἔπι ἢ ἔχ' ὄρεσ' ἔνδον τῆ πῶλης πωλήν; ἢ γυναικῶν ἔπι-
 ρῶν, πάντοδ' ἀπὸς κρηφῶς ἔχου-
 τῶν; ὀρώ. αὐτῶν τοίνυν Δόξαί, καὶ Ἐπιθυμίαι, καὶ Ἡδοναὶ κα-
 λῶνται. ὅταν ἢ εἰσπορεύεται ὁ ἔχλος, αὐαπηδῶσι αὐτῶν, καὶ
 συμωλήνεται ὡς ἔχουσι, εἰ-
 θε ἀπῆγασιν. ποί ἢ ἀπῆγασιν
 αὐτῶς; αἱ μὲν εἰς τὸ σάκεα, ἔ-
 φη, αἱ δὲ εἰς τὸ ἀπόλλυον Δίφ-
 τῶν ἀπῆγασιν. ὦ δαιμόνιε, ὡς
 χαλεπὸν τὸ πῶμα λέγεις; καὶ πῶ-
 σῆ γα, ἔφη, ἔπι γάλλων; ὡς ἐπὶ
 πῆ βέλυστα ἄξυσται, καὶ εἰς βίον
 σὺ δ' αἴμα καὶ λουσιτελῆ. οἱ δὲ
 Δίφ' τῶν ἀγνοίαι, καὶ τῆ πωλήν,
 ὢν πεπῆκασιν παρὰ τῆς Ἀπῆτης,
 ἔχ' ἀρεσκουσι ποία ἔστι ἢ ἀλη-
 θινή ὁδὸς, ἢ ὢν τῆ βίῳ, ἀλλὰ
 πωλήνεται εἰκῆ, ὡς ἔρε ὄρεσ' καὶ
 τῆς ὡς ἔρε ὄρεσ' εἰσπορεύομενες,
 ὡς [περιέρχονται] ὡς ἔρε ὄρεσ',
 ὡς ἔρε αὐτῶν δεικνύουσι. ὀρώ
 ἔρετο, ἔφη, ἢ ἢ γυνὴ ἐμείνη ἴς
 ἔρε, ἢ ὡς ὡς τυφλῆ καὶ μνη-
 μόνη ἴς εἶναι δοκῶσι, καὶ ἔρε ἢ
 ἐπὶ λῆθ' ἴς ἐρε ὄρεσ' καὶ ἔρε-
 τῶν μὲν, ἔφη, Τύχῆ. εἰς ἢ ἔρε
 ὢν τυφλῆ, ἀλλὰ καὶ μνημόνη καὶ
 κωφῆ. αὐτῶν ἢ τῆ ἔρε ἔρε; πε-
 χο rotundo insitit? Vocatur, inquit, illa quidem FORTY-
 NA: neque cæca solum est, sed & insana & surda. Ea ergo

qua

tatem suam propinat. Quæ
vero est illa potio? Error. in-
quit, & Ignorantia. Quid
tum? Hac pota, veniunt in
vitam. Num ergo omnes er-
rorem bibunt? Omnes bi-
bunt, inquit: sed alij plus, a-
lij minus. Nonne præterea
intra portam vides turbam
quandam mulierum, mere-
tricium, variis præditarum
formis? Video. Hæ ergo O-
PINIONES, CUPIDITATES,
& VOLVPTATES appellan-
tur: turbaque ingrediente
exilientes, amplectuntur
singulos, atque abducunt.
Quo vero abducunt eos? A-
liæ ad salutem, inquit, aliæ
ad interitum ob impostu-
ram. O vir optime, quam
grauem potionem dicis. Et
quidem omnes pollicentur
se illos ad optima quæque
perducaturas, & ad vitam
beatam, in qua acquiescant.
Illi vero propter ignorantiam
& errorem, quem apud
IMPOSTVRAM hauserunt,
veram degendæ vitæ viam
non inueniunt: sed temere
oberrant, vt vides. Vides
item prius ingressos cir-
cumire, quo illæ monstra-
rint? Video hæc, inquam.
Sed quæ est illa mulier, quæ
cæca & furenti similis, la-

quo munere fungitur? Pa-
 fim, inquit, vagatur: & aliis
 quod habent rapit, aliisque
 largitur: iisdemque rursus
 statim eripit quæ dedit, ea-
 que donat aliis, temere &
 incensanter. Recte igitur
 signum eius naturam deli-
 clat. Quodnam illud? In-
 quam. Quod rotundo saxo
 insitit. Id vero quid sibi
 vult? Non tuta & firma eius
 esse munera significat. Ma-
 gnæ enim & graues iactu-
 ræ fiunt, cum quis ei fidem
 habet. Quid? magna illa tur-
ba quæ eam circumstat, quid
perit, & qui vocantur? Di-
cuntur hi Incōsiderati. Sin-
guli vero ea petunt, quæ il-
la abiicit. Qui ergo fit, vt nō
eodem sint vultu: sed alij læ-
tari, alij mœrere passis ma-
nibus videantur? Qui læta-
ri & ridere videntur, ij sunt
(inquit) qui aliqua da FOR-
TVNA acceperunt, iidemque
FORTVNAM PROSPERAM
eam vocant. Qui vero plo-
rantium specie manus ex-
tendunt, ij sunt, quibus ea
eripuit quæ ante dederat. Hi
contra MALAM FORTVNAM
eandem appellant. Quæ
sunt ergo illa quæ largi-
tur, quum & ij qui ea ac-
cipiunt, ita lætentur: &
qui amittunt, plorent? Hæc
quæ vulgo bona cen-

εἰσπορεύει) παντοῦ, ἔφη, καὶ
 παρ' ἂν μὲν ἀρπαξέει τὰ ὡς ἔρε-
 ρῶν, καὶ ἐτέροις δίδωσι παρὰ τῆ
 ἔρε αὐτῶν πάλιν εἰσπορεύεται πε-
 ραχρῆμα, ἀδίδωκε, καὶ ἀλλοίως
 δίδωσι εἰκῆ καὶ ἐδοκῶντες, διὰ
 καὶ τὸ σημεῖον καλῶς μνηστέον
 φῶσιν αὐτῆς. πῶν τῶς; ἔφη.
 ἔρε, ὅτι ἐπὶ στρογγύλῳ λῆθ' ἐστι-
 κεν. εἶθε ἢ τῆς σημεῖον ἔρε εἰκ' ὡ
 σφραγῆς, ἐδὲ ἐδοκῶν ἐρε ἢ παρ'
 αὐτῆ δίδωσι εἰσπορεύεται τῆ
 λαί καὶ σκληρῶν γῆρας, ὅταν πῶ
 αὐτῆ πῶς ὄρεσ' ἢ δὲ ὄρεσ', ὡς πο-
 λῶς ἔρε, ὡς αὐτῶν ἔρε ὡς
 ἢ βέλυσται, καὶ τῶς καλῶν; κα-
 λῶνται καὶ ἔρε ἀποβελύσσου.
 αὐτῶν ἔρε ὡς αὐτῶν, ἀρίστη.
 πῶς ἢν ἔρε ὄρεσ' ἔρε τῶν
 κρηφῶν, ἀλλ' οἱ μὲν αὐτῶν δοκῶσι
 χεῖρειν, οἱ ἢ ἀγνοῦσιν εἰσπορευ-
 ῶντες τῶς χεῖρας; οἱ μὲν δοκῶν-
 τες, ἔφη, χεῖρειν καὶ γαλῶν αὐτῶν,
 οἱ εἰληφότες πῶ, παρὰ τῆ Τύχῆς
 εἰσιν. ἔρε ἢ καὶ ἀγαθῶν Τύχῆ
 αὐτῶν καλῶσιν. οἱ ἢ δοκῶντες
 κλαίειν, καὶ τῶς χεῖρας εἰσπορευ-
 ῶντες, εἰσι παρ' ἂν ἀφείλετο, ἀ
 δίδωκε ὡς ἔρε ὡν αὐτοῖς. ἔρε
 πάλιν καλῶν Τύχῆ αὐτῶν
 καλῶσι. ἴνα ἢν ἔρε ἀδίδωσιν
 αὐτοῖς, ὡς ἔρε οἱ μὲν λαμβάνου-
 ντες χεῖρας, οἱ ἢ ἀποβελύ-
 λοντες κλάσας; πῶντα, ἔφη, ὡ
 παρὰ τῶς παιδοῖς ἀνθρώποις
 δοκῶσι εἶναι ἀγαθῶν. πῶντα ἢν ἔρε
 να εἰς; πῶντος δηλαδὴ, καὶ δὲ
 ἔρε, καὶ ἀγνοία, καὶ πῶντα,
 Hæc quæ vulgo bona cen-

κὶ τορηνίδες, κὶ βασιλείαι, κη
 κὶ ἄλλα ὅσα τῆσδε παροπλήσια.
 τούτων ἂν πῶς ὅσα ἐσὶν ἀγαθὰ,
 κὶ μὴ τῶτων, ἔφη, κὶ αὐτὸς
 ἀγαθὸς ὄμοιος. νῦν δὲ ποῦ τῶ
 μούτοισιν ἀγαθὰ ἐστὶν ἔ-
 πως ἔρωσ' ἂν, ὡς αὐτὸς παρὲλθῶς
 τῶν πύλων ταύτων, αὐτὸς ἔσθ' ἂν
 αὐτὸν ποσειδῶνα, κὶ γυναικῶς
 ἔξω ἢ ποσειδῶνα ἐσηκίης, κει-
 σμηθῆναι ὡς ἐπεὶ εἰς αὐτὸν
 σὶ, κη μέλα. αὐτὸς τοίνυν, ἢ
 μὴ Ἀκροσία κηλεῖται, ἢ ἢ Ἀσω-
 ἦα, ἢ ἢ Ἀπλησία, ἢ δὲ Κολα-
 κεία. τί ἂν ὡδὲ ἐσηκίον αὐτῶς
 παροπλήσια, ἔφη, τὸς εἰληφῶ-
 ῶς ἢ παρὸς τῆς Τύχης. εἶτα ἴς
 αὐτὸν ὡς, κὶ συμπλέκονται
 αὐτῶς, κη κηλακῶσι, κη ἄ-
 ξίεσι παρὸ [αὐτῶς] αὐτῶς
 μῦθον, λέγουσι ὅτι βίον ἔξωσιν
 ἢ δὲ αὐτὸν, κη κησπεί-
 σθων ἔχοντες ἔδμεναι. εἰ δὲ ἂν
 ἴς περὶ τῶ αὐτῶν εἰς τῶν
 ἠδυνάθειαν, μέγας μῦθον ἢ
 δεῖα δοκεῖ εἶναι ἢ Ἀθηναίων,
 ὡς αὐτὸς γερραλίζη ἢ ἀθηναίων,
 εἶτε ὅσα ἐσὶν. ὅταν γὰρ ἀνάνηψῃ,
 αὐτὸν εἶται ὅτι ὅσα ἢ δύναι, ἀπ-
 ῶ αὐτῆς κησπείω, κὶ ὑβεί-
 ζεῖ δὲ κη ὅταν ἀναλώσῃ πᾶν-
 ῶ, ὅσα ἔλαθε παρὸς τῆς Τύχης,
 αὐτὸν κη ζῆται ταύτων ταῖς γυ-
 ναικῶ δυνάθει, κη πᾶν δὲ
 κησπείω, κη ἀγαθῶν, κη

a Fortuna acceperat omnibus, indecoreque se gegerere, & propter
 eas quænis pernitiōsa in se admittere: cuiusmodi sunt,
 fraudare, fana spoliare, prodere, peierare, latrocinari, cetera

Diuitiæ scilicet, gloria, no-
 bilitas, liberi, imperia, regna,
 & id genus alia pleraque.
 Eho: numnam ista bona nō
 sunt? De his quidem alias
 disputabimus: nunc autem
 explanationi fabulæ intenti
 sumus. Fiat ita. Vides ergo
vbi portam istam præterie-
ris, aliud septum altius, &
mulieres extra septum stan-
tes, meretricum instar or-
natas? Omnino. Harum alia
Incontinentia vocatur, alia
Luxuria, alia Auaritia, alia
Assentatio. Quid ergo hic
astant iste? Obseruant eos
qui aliquid a Fortuna acce-
perunt. Quid tum? Exultāt,
& eos amplectuntur, & ad-
ulantur: vt que apud se ma-
nerere velint, postulant: ac vi-
tam eis pollicentur suauem,
otiosam, & omnis exper-
tem molestiæ. Quod si quis
eis obsecutus, dejitias am-
plexus fuerit: ei futunda vi-
detur ad tempus illa vite
ratio, dum hominem quasi
titillarit, cum reuera talis
non sit. Vbi enim respuerit,
se non comedisse; sed ab iis
& comefum & contumelio-
se tractatum esse fenit, Ita-
que iam consumtis iis quæ
ab Fortuna acceperat omnibus, indecoreque se gegerere, & propter

eas quænis pernitiōsa in se admittere: cuiusmodi sunt, fraudare, fana spoliare, prodere, peierare, latrocinari, cetera

raque his consimilia. Sed cū
 eos hæc omnia defecerint:
 traduntur Poenæ. Qualis ea
 est? Vides a tergo eorum ali-
 quid fenestellæ simile, & lo-
 cum quandam angustum &
 tenebrosum? Atque etiam
 mulieres quædam foedæ &
 fordidiæ, & pannis obfitæ, i-
 bi esse videntur. Omnino.
 Ea igitur quæ flagellum te-
 net, POENA dicitur. Quæ
 caput ad genua demittit,
 MOESTITIA. Quæ capillos
 euellit, ERVMNA. Alius
 vero quidam illis qui astat,
 deformis, extenuatus & nu-
 dus: ac post eum mulier
 quædam ei similis, deformis
 & tenuis, quinam sunt? ille
 quidem, inquit, LVCTVS
 vocatur: eius vero soror, DA-
 SPERATIO. His igitur tra-
 ditur, & cum his in cruciati-
 bus vitam agit. Deinde rur-
 sus in aliam domum conii-
 citur INFELICITATIS: vbi
 quod reliquum est æui, in
 omni miseria exigit, nisi ei
 POENITENTIA forte for-
 tuna occurrerit. Quid tum
 fit? POENITENTIA obuiam
 ei facta ex istis malis eum c-
 ripit: eique OPINIONEM a-
 liam, & CVPIDITATEM, ad
 VERAM ERVDITIONEM
 perducturam inferit: vnaq;
 eā, qua ad FALSI NOMINIS
 ERVDITIONEM perueniat.

ὅσα τῶτων παροπλήσια. ὅταν
 ἂν πᾶν [αὐτῶς ἐπιλήσιοι] αὐ-
 τῶς ἀπολείπη, παροπλήσια
 τῆ Τιμωρίας. ποῖα δὲ ἐσὶν αὐτῆς
 ὄρας ὅπισθεν ἢ αὐτῆς, ἔφη, ὡς ἂν
 θύλον μικρὸν, κὶ τόπον στενὸν ἴ-
 να, κὶ σπείρον: ἐκέν κὶ γυναι-
 κῆς ἀγαθῆς, κὶ βυρραυῆς, κὶ ῥάκη
 ἢ μφισμῶν δοκεῖσι σκωῶναι
 κὶ μέλα. αὐτὸς τοίνυν, ἔφη, ἢ
 μὴ τῶν μῦθων ἔχουσα, κηλεῖ-
 ται Τιμωρία. ἢ δὲ τῶν κηφα-
 λῶν ἐν τῶς γένουσι ἔχουσα, Λύ-
 πη. ἢ ἢ τῶς τῆς ἴσως ἴσως ἐσὶν
 ῥ, Ὀδῶν, ὅ δὲ ἔλλος ἴσως ὁ
 παροπλήσια αὐτῶς, δυσθῆς ἴς
 κη λυπῶς, κὶ γυνῶς, κὶ μῦθον
 ταύτων ἴς ὄμοια αὐτῶν αἰσθη-
 κὶ λυπῶν, ἴς ἐσὶν: ὁ μὴ Ὀδυμῶς
 κηλεῖται, ἔφη, ἢ ἀδελφῆ αὐτῆς
 Ἀθμῶν. τῶτων ἂν παροπλή-
 σθων, ἔπειτα τῶτων συμβῶν ἴ-
 μωρῶν μῦθον. εἶτα πᾶν ἐν
 ταύτων εἰς ἔτερον οἶκον εἰσπεί-
 εἰς τῶν Κακοδαμνῶν, κὶ ἄδῃ
 τῶν λοιπῶν βίον κησπείω ἐν
 πείσῃ κησπείω ἀμῶν, αὐτὸν
 Μετάνοια αὐτῶν ὅσο τῆς Τύχης
 σκωῶναι. εἶτα ἢ γήγηται: ἔ-
 αὐτὸν ἢ Μετάνοια αὐτῶν σκωῶν
 σθ, ἔξω αὐτῶν ὅτι πᾶν κησπείω,
 κη σκωῶναι αὐτῶν ἔτερον δῶ-
 ξον, κη Ἐπιθυμῶν, τῶν εἰς
 τῶν ἀλλοθῶν Παιδείαν ἀγα-
 θῶν. ἄρα δὲ κη τῶν εἰς τῶν
 ψυδοπαιδείαν κησπείω.
 ἔπειτα ἢ γήγηται: εἰ μὴ φησι τῶν
 δῶξον ταύτων αὐτῶν δέξεται,
 τῶν ἀγαθῶν αὐτῶν εἰς τῶν ἔ-

θύρεαν ἵνα μικρὰν, καὶ ὀδὸν ἵνα
 [αὐτὴ, vel αὐτὸς τῆν θύρεαν.]
 αὐτὸς τῆς θύρας, ἢ πῶς ἐπολυὲν ὄχ-
 λείται, ἀλλὰ πᾶν ὀλίγον πο-
 ρεύονται, ὡσαύτε δυσκοδὸν ἵνδὸς
 καὶ ἀσχετοῦ καὶ περὶ ὁδοῦ εἰ-
 ναι δακτύλου; καὶ μάλιστα, ἐφ' ἧν
 ἐκέν καὶ βενόδης ὑψηλὸς δο-
 κεῖ εἶναι, καὶ ἀνέσταις σενὴ πεί-
 νη, καὶ κρημνὸς ἔχουσα ἐνθεν καὶ
 κείθεν βαθεῖς; ὁρῶ. αὐτὴ τοί-
 νου ἐστὶν ἡ ὀδὸς, ἐφ' ἣν ἄνευσαι
 αὐτὸς τῆν ἀληθινὴν Παιδείαν,
 καὶ μάλιστα χαλεπὴν αὐτὸς εἶναι.
 ἐκέν καὶ αὐτὸς αὐτὸς τὸν βε-
 νόδον ὁρῶς πῆξαι μαλάκω, καὶ
 ὑψηλῶν, κύκλω δὸς κρημνοῦ;
 ὁρῶ, ἐφ' ἧν, ὁρῶς ἐν καὶ γυναικὸς
 δύο ἐσηκίαις ἐπὶ τῆς πέτρας, λι-
 πιαῖς, καὶ ὀκνητοῦ τῶν σά-
 κων, καὶ ὡς ἐντεταμέναι τῶν
 χεῖρας αὐτῶν; ὁρῶ. ἀλλὰ πᾶ-
 νος καλωῦται ἐφ' ἧν, αὐτῶν; ἢ
 μὲν Ἐγκρατεῖα καλεῖται, ἐφ' ἣν
 ἢ δὲ, Καρτερεῖα. εἰσὶ δὲ ἀδελ-
 φαί. ἢ ἐν τῶν χεῖρας ἐντετά-
 μεναι ἔσω αὐτῶν; παρρησι-
 αῖσιν, ἐφ' ἣν, τὸς παρρησιόμενες
 ἐπὶ τὸν ὄρον, ἡρῶν, καὶ μὴ
 δὸς δειλῶν, λέγουσαι, ὅτι βρα-
 χὺ ἐπὶ δὲ καρτερεῖσαι αὐτῶν, εἰ-
 ται ἢ ἔξωσιν εἰς ὀδὸν καλῶν. ὅταν
 ἐν παρρησιόονται ἐπὶ τῶν πέ-
 τραν, πῶς ἀναβαίνουσιν; ὁρῶ γὰρ
 ὀδὸν φέρουσαν εἰς μέλαινα ἐπ' αὐ-
 τῶν. αὐτῶν δὸς κρημνὸς αὐτῶν
 καταβαίνουσι, καὶ ἔλκουσιν αὐ-
 τὰ εὐερίαν, καὶ εὐερίαν αὐτῶν
 nihil descendunt, eoque sursum ad se attrahunt. Postea
 iubent

& ianua parua, & viam
 quandam ante ianua, pa-
 rium frequentem, & a per-
 paucis tritam, vt que & pre-
 ceptis & aspera & prærupta
 esse videatur? Omnino, in-
 quam. ibi & tumulus excel-
 sus cernitur, & angustus ad-
 itus, vtrinq; in profundum
 præcepis? Video. Hæc igitur
 inquit, via est, quæ ad Ve-
 ram eruditionem ducit. Et
 quidem aspectu, inquam,
 valde ardua. Ergo & super-
 ne iuxta tumulus magnam
 rupem vides, & altam, vni-
 que præruptam? Video,
 inquam. Vides ergo & duas
 mulieres succiplenas, & ro-
 busto corpore in rupe stan-
 tes, quæ manus alacriter ex-
 tendunt? Video, inquam,
 sed quæ eis nomina sunt?
 Vna, inquit, Continentia
 vocatur: altera Tolerantia.
 Sunt autē sorores. Cur vero
 manus adeo alacriter exten-
 dunt? Hortantur, inquit,
 viatores ad eum locum pro-
 gressos, vt bonis sint ani-
 mis, nec per ignauiam de-
 sperent. Fore enim, vt post
 parui temporis difficulta-
 tes, in amœnam viam per-
 ueniant. Vbi autem ad ru-
 pem accesserint: quo pacto
 ascendunt? nullam enim,
 Ipse a præcipiti ad eos non
 descendunt, eoque sursum ad se attrahunt. Postea
 iubent

iubent eos requiescere: &
 paulo post eis dant Robur
 & Fiduciam, ac pollicentur
 se eos ad Veram eruditionem
 perducitur: ac demonstrat,
 quam ea via sit amœna &
 plana & expedita, & omnis
 expertis mali, vt vides. Ita cer-
 te quidem apparet. Vides ne
 porro, inquit, ante lucum il-
 lum, locum quendam, qui
 & amœnus videtur, & prati-
 instar, multaque luce illu-
 stris? Vtiq;. Videsne in pra-
 ti medio etiam aliud sep-
 trum, & aliam portam? Est
 ita. Sed quomodo vocatur
 locus ille? Beatiorum domi-
 cilium, inquit. Hic enim de-
 gunt Virtutes omnes, &
 Beatitudo. Amœnus du-
 bio proculis locus est. Vi-
 des ergo, inquit, iuxta por-
 tam stare matronam for-
 mosam, constanti vultu, æ-
 tate media, & iam ad sen-
 eutem declinante, veste
 simplici, & asceticij cultus
 experte. Insistit autem saxo
 non globofo, sed quadrato
 atque immobili. Ei adsunt
 alia quædam duæ, filia eius,
 vt videtur. Ita quidem vi-
 detur. Harum igitur media,
 Eruditio est, inquit: altera,
 Veritas: altera, Suadela. Cur
 autem quadrato saxo in-
 sistit? Indicio, inquit, est, &
 viatoribus viam ad eam esse

τὸς αὐτὸς αὐτῶν. εἴπε κε-
 λούσιν αὐτῶν δὲ γενναίως,
 καὶ μικρὰν διδασκίαν ἰσχυρῶ
 καὶ ὀφείδους, καὶ ἐπιτομῶν αὐτῶν
 αὐτῶν καὶ αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν
 ἀληθινὴν Παιδείαν, καὶ δεινὸν ὄ-
 σιν αὐτῶν τῶν ὀδῶν, ὡς ἐπὶ κα-
 λῆ τε, καὶ ὀφείδους, καὶ ὀφείδους,
 καὶ κρημνὸς πυντὸς καὶ αὐτῶν,
 ὁρῶς. ἐμφανίει νῆ Δία. ὁρῶς
 αὐτῶν, ἐφ' ἣν, καὶ ἐμπεραστε ἢ ἄλλους
 σμείνεις τὸ παν ἵνα, ὅς δὲ καὶ κα-
 λὸς τε εἶναι, καὶ λευκονοειδῆς, καὶ
 φωτὶ πολλῶν καὶ ἀγαθῶν ὀφείδους;
 καὶ μάλιστα καὶ αὐτῶν αὐτῶν αὐτῶν
 μέσῳ ἢ λευκῶν αὐτῶν αὐτῶν
 τῶν, καὶ πύλων ἐπέσθην; ἐπὶ ἔ-
 τως. ἀλλὰ ἵς καλεῖται ὁ ὄρος
 ἔτος; Εὐδαιμόνων οἰκητήριον,
 ἐφ' ἣν. ὡδὲ γὰρ ἀγαθῶν αὐτῶν αὐτῶν
 ἔσται πύλων, καὶ ἢ Εὐδαιμόνια
 εἶναι, ἐφ' ἣν ἔσται, ὡς καλὸν τὸν τό-
 πον εἶναι. ἐκὼν παρὸς τῶν πύ-
 λων ὁρῶς, ἐφ' ἣν ὅλε γυνὴ ἢ ἐσ-
 καλῆ, καὶ καὶ ἔσται αὐτῶν αὐτῶν
 πον, μέσῳ ἢ καὶ κεκαμμένη ἢ δὴ
 τῆ ἡλικία, πολλῶν δὲ ἔχουσα ἀ-
 πώλῳ καὶ ἀκατάστατον.] καλῶ
 λωπιόμων; ἐσηκε δὲ σὺ ἐπὶ
 τρογυλῆ λίθου, ἀλλ' ἐπὶ τῆς αὐ-
 τῶν, ἀσφαλῶς κεκαμμένη. καὶ με-
 τὰ ταύτης ἄλλαι δύο εἰσὶ, θυρα-
 τῆρες πυνὸς δακτύλου εἶναι. ἐμ-
 φανίει ἕτως ἔχον. τῶν τοί-
 νου ἢ μὲν ἐν τῶν μέσῳ, Παιδείαν
 εἶναι. ἢ δὲ, Ἀληθείαν. ἢ δὲ, Πειθῶ.
 καὶ ἢ ἐσηκὸν ἐπὶ λίθου περὶ αὐτῶν
 αὐτῶν; ἐφ' ἣν, ὅτι ἀσφαλῆς
 τε καὶ βεβαία ἡ αὐτῶν αὐτῶν
 D 3

ὁδὸς ἐστὶ τοῖς ἀφικνουμένοις, καὶ πᾶν διδραμόν ἀσφαλῆς ἢ δδσις τοῖς λαμβάνουσιν. καὶ ἵνα ἐστὶν, ὡς διδρασαν αὐτῆς; ἄρσος, καὶ Αφροδίτη, ἔφη ἐμοί. ὦ. ταῦτα δὲ πῖνα ἐστὶν; ἐπιστήμη, ἔφη, ἔμνη- δὲν αὐ ποτε δένδρον παιδεῖν οὐ τὰ βίω. ἡρέα κλεις ὡς κηλὰ, ἔφην, τὰ ἄλλα. ἀλλὰ ἵνα ὦ ἐνεκεν ἔξω ἔξω ἀσφάλως ἐσηκεν ἕπτος; ὁ- πῶς τὸς περιεργουμένους, ἔφη, Ἱεροπόλῃ, καὶ ποτίξῃ τὴν Κα- θαρηνὶν δυνάμιν, εἰδ' ὅταν κρηταιρῶσιν, ἕπτος αὐτὸς εἰσά- ργη παρὸς τῆς Ἀρσῆς. πῶς τῆτο, ἔφην ἐγὼ; ἔγ' οὐδ' οὐκ ἔμνημι. ἀλλὰ οὐκ ἔστι, ἔφη. ὡς αὐ εἰ ἵς φιλο- ἡμῶς ἡμῶν ἐπύχων, παρὸς τὸν ἱατρὸν αὐ δὴ πρὸς γενόμενος, παρὸς τὸν κρηταιρῆος ἐξέβαλε πᾶν τὸ νοσοποιῶν. εἴτα ἕ- πτος αὐ αὐτὸν ὁ ἱατρὸς εἰς ἀνά- ληψιν καὶ ὑγίαιαν [κρηταρῆσιν] κρηταρῆσιν, εἰ [δὲ] μὴ ἐπέθετο οἷς ἐπέθετην, ἀλόγως αὐ δὴ πρὸς ὁπωσθεῖς ἐξώλετο ὑπὸ τῆς νό- σου. ταῦτα οὐκ ἔμνημι, ἔφην ἐγὼ. τὸν αὐτὸν βίω τὸ πόν, ἔφη, καὶ παρὸς τὴν Παιδείαν ὅταν ἵς παρὰ κρηταιρῆσιν, Ἱεροπόλῃ αὐ- τὸν, καὶ ποτίξῃ τῆς ἑαυτῆς δυνά- μιν, ὅπως οὐκ ἔμνημι παρὸς τὸν, καὶ οὐκ ἔμνημι τὰ κρηταιρῆσιν, ὅσα ἔχον ἡλθε. ποῖα ταῦτα; τὴν Ἀργίαν, καὶ τὸν παλαιόν, ὃν ἐ- πατιώει παρὸς τῆς Ἀπύτης, καὶ τὴν Ἀλαγονείαν, καὶ τὴν Ἐπι- θυμῆαν, καὶ τὴν Ἀκροσταίαν, καὶ

tutam ac firmam:& accipiē-
 ribus,munerum eius fructū
 securum. Ecquæ sunt eius
munera? Fiducia,Securitas,
Vacuitas a perturbationi-
bus,inquit ille. Quamnam
ista vim habent?Eam,vt sci-
ant,nihil in quâ in vita sibi
mali euenturum. Dij boni,
inquam, quâ præclara mu-
nera. Sed cur sic extra septū-
astat? Vt hospites,inquit,sa-
net, eisq; Vim purgatricem
propinet. Vbi vero purgati
fuerint:tum demum eos ad
Virtutes adducit. Quomo-
do istud? in quâ neq; enim
intelligo. Sed intelliges,in-
quit. Fit enim hic perinde,
vt si quis graui affectus mor-
bo ad medicū perducatur:is
vero purgationibus in pri-
mis omnes morbi causas e-
ijcit, ac tum demū vires co-
firmat, sanitatēq; restituit.
Sin ager medico non pa-
ruiffet: merito eiectus a
morbo interiiffet. Hæc in-
quam,intelligo. Ad eum er-
uditioem vbi quis peruene-
rit,ea curat illum, suamque
illi vim propinat,vt ante om-
nia expurget & eiicia
mala quæ secum attulerat
omnia. Quænam ista? Igno-
rantiam, & Errorem apud
Imposturam haustum, &
Arrogantiam, & Cupiditatem, &
Incontinentiam, &
Iracundiam

Iracundiam, & Auaritiam,
 cæteraque omnia quæ in
 primo Septo ingurgitarat.
 Postquam autem purga-
 tus fuerit; quo eum mittit?
 Intro, inquit, ad Scienti-
 am, & cæteras Virtutes.
 Quasnam istas? Non vi-
des, inquit, intra portam
cæctum matronarum, quæ
& formosæ & modestæ
videntur, atque etiam
ficti nihil habeat, mi-
nimequæ comtæ sunt, vt
cæteræ? Video. Sed quæ
sunt earum nomina? Pri-
ma quidem, Scientia di-
citur: reliquæ vero eius so-
rores, Fortitudo, Iusti-
tia, Vitæ integritas, Tem-
perantia, Modestia, Li-
beralitas, Continentia, Cle-
mentia. O pulcerrimas,
inquam. Quanta in spe fi-
ti sumus? Si quidem in-
telleixeritis, inquit, & vsu
vitæ confirmaueritis ea
quæ auditis. Enimvero, in-
quam, summo studio e-
laborabimus. Itaque sal-
ui eritis, inquit. Hæc ve-
ro cum eum susceperint,
quo deducunt? Ad ma-
trem suam, inquit. Ea
vero quæ est? Beatitu-
do, inquit. Cuiusmodi
vero est? Videsne viam illam, quæ ducit ad fastigium
illud, quæ arx est septorum omnium? In vestibulo

τὸν θυμὸν, καὶ τὴν φιλαργυ-
 ρίαν, καὶ τὰ λοιπὰ πάντων ὧν
 [ὀκνηρότητα] ἀντιπλήροισιν οὐ τὰ
 παρὸς τὸν ἀσφάλως. ὅταν ἐν κρη-
 ταρῆσιν, πᾶσι αὐτὸν ἀποπέλας; ἔν-
 δον, ἔφη, παρὸς τὴν Ἐπιστήμην,
 καὶ παρὸς τῆς ἀλλοῦς Ἀρσῆς. ποῖ-
 ας ταῦτα; ἔγ' ὁρᾶς, ἔφη, ἑσθ' ἡσ
 πύλης κρηταιρῆσιν γυμνασίων, [αἱ] ὡς
 ἀειδέεις δοκῶσιν εἶναι καὶ ἐν τα-
 κῆσιν, καὶ σὺ τὴν εἰσὶν ὑφ' ἑρῶν καὶ ἀ-
 πηλῶν ἔχουσιν, εἴτε ὡς ἀπολασθῆ-
 εἰσι, καὶ ἐδαμῶς κρηταιρῆσιν μέ-
 ναι ὡς παρὸς αἱ ἀπαι; ὁρᾶ, ἔφην.
 ἀλλὰ ἵνες αὐτῶν κηλῶνται; ἢ
 μὲν παρὸς τὴν Ἐπιστήμην; ἔφη, κη-
 λῆται. αἱ ἢ ἀλλὰ ταύτης ἀδελ-
 φῶν, Ἀνδρεία, καὶ Δικαιοσύνη,
 Καλοκαρδία, Σωφροσύνη, Ἐν-
 ταξία, Ἐλευθερία, Ἐγκράτεια,
 Πραότης. ἀ κηλῆσιν, ἔφην ἐγὼ.
 καὶ ἐν μετὰ ἡ ἐλπίδι ἐσθ' ἡ.
 ἐὰν οὐκ ἔστι, ἔφη, καὶ ἐξὶν παρὸς
 ποιήσῃ ὧν ἀμύετε. ἀλλὰ παρὸς
 σέξομεν ὡς μέλισσα, ἔφην ἐγὼ.
 τινὰ γὰρ ἐν, ἔφη, σωτήσεσθε.
 ὅταν ἐν παρὰ ἀσφάλως αὐτὸν
 αὐτῶν, πᾶσι ἀπαιγῶσι, παρὸς
 τὴν μητρίαν, ἔφη. αὐτῆ δὲ ἵς
 ἐστὶν; Ἐν δ' ἀμύνοια, ἔφη. ποῖα δὲ
 ἐστὶν αὐτῆ; ὁρᾶς τὴν ὁδὸν ἐμοί-
 νῶν, τὴν φέρουσιν ἐπὶ τὸ ὑψη-
 λὸν οὐκ εἶναι, ὅ ἐστιν ἀκροσταίαν τὴν
 παρὸς ἀλόων πάντων; ὁρᾶ. ἐκ-
 ἔν ἐπὶ τῆς παρὰ ἀλόων γυνῆ

αἱ δὲ ἔτεροι γυναικες αἱ οὐκ ἔχον παραγνόμεναι, ἰλαραὶ τε & χαλῶσαι, πίνες κηλοῦνται; Δόξου, ἔφη. καὶ ἀρχαῖα σου παῖδες τῶν Παιδείων τὴν εἰσληθόντων παῖδες τῶν Ἀρετῶν, ἀναίσιμτοι αἰν, ὅπως ἔτερος ἀρχαῖοι καὶ ἀναρχαίλων, ὅτι οὐδὲ μὲν ἡδὴ γερῶνται, ἕς ἔτι ἀπὴραρον. πότερον ἢ ἐφλω ἐρῶ, αὐτῶν εἶσα παῖδες τῶν Ἀρετῶν εἰσοροῦνται; ἔφη, ἢ ἂν ἴδῃς Δόξου εἰσοροῦντος παῖδες τῶν Ἐπιτημῶν, ἀλλὰ τῇ Παιδείᾳ παραδιδάσκων αὐτῶν. εἶπε ὅταν ἡ Παιδείᾳ παραλάβῃ, ἀναίσιμτοι αἰν αὐτῶν πάλιν ἀλλος ἀξέουσαι ἄσπερ αἱ νῆες καὶ φορτία ἐξελόρθμαι πάλιν ἀναίσιμτοι αἰν. καὶ ἀλλων ἄνων γαίξονται. ταῦτα μὲρ δὴ κελῶς μοι δοκεῖς, ἔφλω, ἐξηγῶ. ἀλλ' οὐκ ἔστι δὲ παρ' ἡμῶν δεδῆλωτος, τί παρὰ τῆν Δαιμόνιον τοῖς εἰσοποροῦμένοις εἰς τὸ βίον ποιῆν; γαρρεῖν; ἔφη. διὸ καὶ ὑμεῖς γαρρεῖτε. πάντες γὰρ ἐξηγῶσμαι, καὶ εἰδὲν παραλείψω. κελῶς λέγῶς, ἐφλω ἐρῶ. οὐκ εἶνας ἔν τῶν χεῖρας πάλιν, ὁρῶτε, ἔφη, τῶν γυναικῶν οὐκ ἔντω, ἢ δοκεῖ τυφλῆ ἢ εἶναι, καὶ ἐπὶ λίθῃ στρογύλῃ εἰσάναι, καὶ ἐπὶ ὑμῶν εἶπον ὅτι Τύχη κηλεῖται; ὁρῶμεν. ταῦτα κηλεῖται, ἔφη, καὶ πιστεύει, καὶ βέβαιον μεθὲν πιστεύειν, μεθὲν ἀσφαλέως ἐρῶ ἢ αὐτῶν παρ' αὐτῶν λέγειν, μεθὲν ὡς ἰδίῃ

Alteræ vero mulieres illine profectæ hilares, & ridentes, quibus nominibus appellatur? Opiniones, inquit, & perductis ad Eruditionē iis qui ad Virtutes sunt ingressi, redeunt, ut alios adducant: atque renunciant, eos quos illo adduxerint, iam beatos esse factos. Vtrū igitur, inquam, istæ ad virtutes ingrediuntur? Non, inquit: neque enim fas est Opinionem intrare ad Scientiam: sed Eruditioni tradunt illos. Quos cum eruditio susceperit, redeunt istæ, rursus alios adducturæ: veluti naues, expositis fœrcinis reductæ, aliis rebus onerantur. Ista quidem mihi recte explicare videris. Sed illud nondum declarasti, quid Genius in vitam introcuntibus præcipiat? Ut bonis animis sint, inquit. Quare bonis animis esse & vos. Enarrabo enim omnia, neque quicquam prætermittam. Recte dicis inquit. Rursus igitur extenta manu: Videtis, inquit, mulierem istam, quæ cæca esse videtur, & rotundo saxo insistere, quam vobis modo dixi Fortunam appellari? Videmus. Hujic, inquit, Fidem haberi vetar, aut quicquam firmum putari, tutoune possideri, aut pro suo teneri, quod illi acceptum

prum referatur. Nihil enim ob stare, quo minus ea eripiat, & alteri tradat. Sæpe enim eam hoc facere solere. Ob eam igitur causam monet, ne vincantur illius muneribus: neue gaudeant, cum largiatur: neue dolent, cum eripiat: neue eam neque laudent, neque vituperent. Neque enim quicquam consulto facere, sed temere atque inconsiderate, sicutante vobis dixi. Quare Genius monet, ne mirentur, quicquid illa faciat: neue malos menfarios imitentur, qui accepta ab aliis pecunia gaudeant tanquã sua, eademque repetita indignentur, atque iniuriam sibi factam putent: obliti nimirum, ea conditione apud se fuisse depositam, ut absque vlllo impedimento a creditore reciperetur. Eodem ergo modo iubet Genius, erga eius munera esse affectos: & id Fortunæ esse ingenium meminisse, ut & quæ dederit, eripiat, & subito longe plura largiatur, rursusque auferat ea quæ dederat: nec ea solum, sed ea etiã quæ illi ante habuerint. Quæ igitur det, accipi iubet ab ea: usque acceptis quamprimum accedi ad constantem & tutam

ἡγεῖσθαι. εἰδὲν γὰρ κηλεῖται ταῦτα πάλιν ἀφελῶς, καὶ ἔτερον δίδουαι. πολλὰ κίς γὰρ τῶν εἰώθε ποιῶν. καὶ ἀφ' ἑαυτῶν ἔν τῶν αἰν. ἡμῶν κηλεῖται παῖδες τῶν [αὐτῶν.] εἰαυτῶν δόξας [ἐρῶ.] ἡπίως γηγεῖσθαι, καὶ μήτε γαίρειν ὅπως διδῶν, μήτε ἀθυμεῖν ὅταν ἀφελῶνται, καὶ μήτε ψέγειν αὐτῶν, μεθὲν ἐπιγνῶν. εἰδὲν γὰρ ποιῶν μετὰ λογισμῶν, ἀλλ' εἰκῆ, καὶ ὡς ἐτυχε πάντες, ἄσπερ παρὸς ἡμῶν ἔλιξα. ἀφ' ἑαυτῶν ἔν τῶν Δαιμόνιον κηλεῖται μὴ θυμαρῶν, ἢ ἢ αὐτῶν παρ' αὐτῶν μεθὲν γηγεῖσθαι ὁμοίως τοῖς κηλεῖται σκαπτιζήσας. καὶ γὰρ οὐκ ἔστιν, ὅταν μὲρ λάβωσι τὸ δῆμιον παρὰ τῶν ἀθῶντων χεῖρας, καὶ εἰδὲν νομίζουσι εἶναι ὅταν δὲ ἀπαγῶνται, ἀρνακτῶσι, καὶ δεινὰ οἰονται πεπονημέναι, καὶ μενημονῶντες ὅτι ἐπὶ τῆν ἑλαβον τὰ θῆματα, ἐφ' ὅ εἰδὲν κηλεῖται τὸν θῆμιον πάλιν κηλεῖται. ὡς αὐτῶν τῶν κηλεῖται κηλεῖται τὸ Δαιμόνιον, καὶ παρ' αὐτῶν δόξας. καὶ μενημονῶνται, ἐπιποιῶνται ἐχθρῶσιν ἢ Τύχη, ὡς εἰδὲν κηλεῖται ἀφελῶς, καὶ πηγεῖται πάλιν δένει πολλὰ κατὰ στα. αὐτῶν ἢ ἀφελῶς, εἰ δὲ δεικνῶν. εἰ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ τὰ πηγεῖται ἄρρηται. εἰ γηγεῖται, κηλεῖται λαμβανῶνται παρ' αὐτῶν, καὶ σκαπτιζήσας εἰπληθεῖν ἔρρηται παρ' αὐτῶν βεβαίως καὶ ἀσφαλῆ δόξας. ποιῶν ταῦτα largitionē. Quæ nam illa est?

τιν, ἔφην ἔγω; ἢ ἡ ψωνται
 παρὰ τῆς Παιδείας, ἢ ἂν Διφρα-
 γῶσιν εὐθεί. αὐτῶν οὐκ ἔστιν; ἢ
 ἀληθῆς Ἐπιστήμη, ἔφη, τῶν συμ-
 φερόντων, καὶ ἀσφαλῆς δόσις, καὶ
 βεβαια, καὶ ἀμεταβλητῆς. φε-
 ρῶν οὐκ κελεύει σωθῆναι παρὰ
 ταύτην. καὶ ὅταν ἐλθῶσι παρὰ
 τῆς γυναικὸς εὐκλείους ὡς καὶ
 παρὰ τῶν ἑπὶ Ἀκροπόλει καὶ
 Ἠδουπάδεια κελεύονται, καὶ οὐ φε-
 ρῶν κελεύει σωθῆναι ἀπαλ-
 λασθέντες, καὶ μὴ πισθεύειν μηδὲ
 ζῶντας μηδὲν, ἕως αὐτῶν τῶν
 φερόντων εἴαν ἀφίκωνται. κα-
 λῶν οὐκ αὐτοῖς χρὸν ἵνα οὐ
 Διφραγῶν, καὶ λαβῶν ὅ, ἢ αὐτῶν
 βέλωνται παρὰ αὐτῆς, ἄσπερ
 ἐφ' ὅσον· εἴτα ἐν τῷ φερόντι
 παρὰ τῶν ἀληθινῶν Παιδείαν
 συντόμως. ταύτ' ἐστὶν, ἃ παρὰ
 τῶν τοῖς Δαιμόνιον. ὅστις τοῖ-
 νου παρὰ αὐτῶν τί ποιῆι ἢ παρὰ
 καὶ, ἀπόκλυται καὶ καὶ καὶ. ὁ
 μὲν δὲ μὴ ὅ, ἢ ἔνοι, ὅ, ὅ, ὅ, ὅ
 πῖνακι, τοῖς ἡμῖν ἐστὶν. εἰ δὲ
 δὲ πῶς παρὰ τῶν παρὰ τῶν
 γδ ἡμῖν φερόσιν. καὶ ὡς λέγει,
 ἔφην ἔγω. ἀλλὰ τί κελεύει αὐ-
 τῶς τὸ Δαιμόνιον λαβῶν παρὰ
 φερόντων εἰσ, ταύτ' ἂν δοκεῖ
 εὐχρηστὰ εἶναι. ταύτ' ἐν πῖνα
 ἐστὶ καὶ χρὸν, ἔφη, καὶ τῶν
 ἄλλων καὶ τῶν ἄλλων, ὡς καὶ τῶν
 τῶν φησὶν ὡς εἰ χρὸν ἵνα
 δῶρα μὴ ἔχῃ τῶν νέους, ἵνα μὴ
 παρὰ ταύτην ἔχῃ τῶν νέους, ἵνα μὴ
 παρὰ ταύτην ἔχῃ τῶν νέους, ἵνα μὴ

inquam. Quam aberudi-
 tione sunt accepturi, si eo
 peruenerint incolumes. Ea
 vero quæ est? Vera scientia,
 inquit, rerum utilium, largi-
 tioq; constans, tuta & im-
 mutabilis. Quare celeriter
 ad hanc iubet confugi: cum-
 que ad mulieres illas, quas
 ante dixi Incontinentiam
 & Luxuriam 21 appellari,
 peruenerint, etiam ab iis
 statim discedi, ac ne his qui-
 dem fidem haberi vllam:
 22 donec ad falsi nominis
 Eruditionem progressi fue-
 rint. Apud hanc vero ad
 tempus eos commorari iu-
 bet: & quicquid voluerint,
 ab ea pro viatico accipere.
 Post celeriter inde ad Ve-
 ram Eruditionem contende-
 re. Hæc sunt mandata
 Genij: quæ qui aut non
 obseruat, aut non recte ac-
 cipit, malus male perit.
 Ac fabula quidem, hospite-
 tes, quam tabula continet,
 huiusmodi est. Si quid ve-
 ro amplius de horum vno-
 quoque percontari placet,
 licebit. Ego enim vobis di-
 cam. Recte, inquam, di-
 cis. Quid ergo eos Genius a
 Falsi nominis Eruditio-
 ne iubet accipere? Ea quæ
 vsui esse videntur. Quæ-
 nam illa sunt? Literæ, inquit,
 & cæteræ disciplinae:
 quas & Plato adolescentibus fræni esse instar ait, ne
 aliis

aliis rebus distrahantur.
 23 Num vero necesse est i-
 stas accipere eū, qui ad Ve-
 ram eruditionem peruenire
 velit, an non? Nulla id quidē
 necessitas cogit. Nam com-
 mōdæ illæ quidē sunt, sed ad
 incommēta virtutis nihil cō-
 ferūt. Itane eas nihil cōfer-
 re ad id dicis, vt viri melio-
 res euadamus? Licet enim
 vel sine his fieri meliores,
 inquit. Neq; tamen inutiles
 sunt etiam istæ. Vt enim a-
 liquādo per interpretem ea-
 quæ dicuntur cognoscimus,
 & tamen non incommodū
 fuerit, nos ipsos illius lin-
 guæ accuratiōē habere co-
 gnitiōē, quamuis aliquid
 per interpretem percepim-
 us: sic disciplinis istis care-
 re, nihil est quod vetet. Non
 ergo meliore cōditione sunt
 cæteris istis Mathematici,
 nec facilius possūt fieri me-
 liores? Quo pacto, inquit,
 prestarēt cæteris, cum eos de
 reb. bonis & malis non mi-
 nus sentire perperā constet,
 quam cæteros mortales, &
 omni adhuc vitiorū genere
 cōstitutos teneri? Nihil enim
 verat nosse literas, & tenere
 disciplinas omnes: & æq; ta-
 mē esse ebriosum, intemperā-
 teniq; amentē. Multos certe
 quidē tales videre licet. Quæ
 ergo, inquit, istorum quasi pre-
 rogatiua est ob istas disciplinas, vt in viros euadāt meliores?

εἰς ἕτερον ἀποβῶνται. πότερον
 ἢ ἀνάγκη ταύτῃ λαβῶν, εἰ
 μέλλοι τις ἕξειν παρὰ τῶν ἀλη-
 θινῶν Παιδείαν, ἢ εἰ ἀνάγκη
 μὴ εὐδαιμόνεια, ἔφη. χρὸν μὲν
 τοῖς ἐστὶ. παρὰ τὸ βελτίους γε-
 νέσθαι εὐδὲν συμβαλλεται ταύ-
 ται. εὐδὲν ἔρα λέγει τῶν χρὸν
 σμῆναι, παρὰ τὸ βελτίους γε-
 νέσθαι αὐτῶν; ἐστὶ γὰρ αὐτῶν
 τῶν βελτίους χρὸν. ὅμως
 δὲ σμῆναι χρὸν καὶ εἶναι ὡς
 γὰρ δι' ἐπιμελείας συμβαλλομένη
 πᾶσι λεγόμενα ποτε, ὅμως χρὸν
 γε σμῆναι χρὸν καὶ τῶν αὐ-
 τῶν τῶν φανῶν ἐπιμελείας
 ἔχῃ, αὐτῶν σμῆναι χρὸν
 ἵνα τῶν τῶν χρὸν εὐδὲν
 καλύπτει [καλῶν χρὸν]. γε-
 νέσθαι. πότερον εὐδὲν παρὰ
 ἐστὶ οἱ χρὸν, παρὰ τὸ
 βελτίους χρὸν ἢ ἄλλων αὐτῶν
 πᾶσι μέλλοι παρὰ τῶν
 δὲν φαίνονται ἢ παρὰ τῶν
 ἐπὶ ἀνάγκη καὶ καὶ, ἄσπερ
 ἄλλοι, καὶ ἐπὶ χρὸν καὶ
 σμῆναι χρὸν. εὐδὲν γὰρ
 δέναι μὴ χρὸν καὶ χρὸν, καὶ
 χρὸν καὶ χρὸν καὶ χρὸν, ἵνα
 ὡς ἢ χρὸν καὶ χρὸν καὶ χρὸν,
 καὶ χρὸν καὶ χρὸν καὶ χρὸν,
 παρὰ τῶν, καὶ τὸ πῖνακι
 χρὸν. ἀλλὰ πᾶσι ταύτῃ
 ἐστὶν ἵνα. πᾶσι ἐστὶ παρὰ
 σμῆναι χρὸν, ἔφη, εἰς τὸ
 βελτίους αὐτῶν χρὸν,
 ἐνεκα τῶν τῶν χρὸν καὶ
 χρὸν καὶ χρὸν καὶ χρὸν;
 εὐδαιμόνεια ἐν τῶν τῶν
 χρὸν καὶ χρὸν καὶ χρὸν;

ἀλλὰ τί ἐστιν [ἔφη.] ἔφλω ἐγὼ, τὸ αἰποι; ὅτι οὐ τὸ δούτερον ἀεὶ βόλῳ διὰ τῆς ἰσοσύνης, ὡς αὐτὸ ἐγγί-
 ζοντες αὐτὸς τὴν ἀληθινὴν Παι-
 δείαν. καὶ τί τῆτο ὠφελεῖ αὐ-
 τὸς, ἔφλω; ὅταν πολλοὶ ἐσὶν ἰ-
 δεῖν παραμυθηθῆναι ἐν τῷ
 αὐτῷ ἀεὶ βόλῳ ὅσοι τῆς Α-
 κερσίας, καὶ τῆς ἀληθινῆς
 εἰς τὸν τρίτον ἀεὶ βόλον, αὐτὸς
 τὴν Παιδείαν τὴν ἀληθινὴν,
 οἱ τῆτος τὸς μετρηθῆναι
 παραμυθηθῆσιν. ὡς πῶς ἐπὶ
 αὐτῶν, ἄρα ἢ ἀμνηστέον,
 ἢ δυσμνηστέον εἰσι. πῶς, ἔ-
 φλω, τῆτο ἐγὼ; ὅτι οὐ τὸ δού-
 τερον ἀεὶ βόλῳ εἰ μὴ δὲν ἄλλο,
 αὐτοὶ αἰσθάνονται γὰρ ἐπίστωσιν ἂν οὐ
 οἰδῶσιν. ἔως δὲ αὐτῶν ἐλατ-
 τῆν τὴν δόξαν, ἀμνηστέον αὐτὸς
 ἀνάγκη εἶναι, αὐτὸς τὸ ὅρμα
 αὐτὸς τὴν ἀληθινὴν Παιδείαν.
 εἶτα τὸ ἔτερον ἐχ' ὁρᾶς, ὅτι καὶ αἱ
 Δόξαι ἐν τῷ αὐτῷ ἀεὶ βόλῳ
 εἰσπορεύονται αὐτὸς ὁ-
 μοίως. ὡς ἔδεν ἔτοι μείνων
 βελτίως εἶσιν, ἐὰν μὴ καὶ τῆτοι
 σωτῆ Μετμέλειαι, καὶ πεισθῶ-
 σιν ὅτι ἐ Παιδείαν ἐχῶσιν, ἀλλὰ
 ἔσονται παρὰ τῆς, δι' ἃν ἀπαιτῶ-
 νται. ἔτι καὶ διὰ τῶν εἰρημῶν, οὐκ αὐ-
 ποτε σωθῆσιν. καὶ ὑμεῖς τὸν αὐτῶν, ὡ-
 ξένοι, ἔφη [ἐὰν μὴ] ἔτι ποιῆ-
 τε, καὶ οὐ διὰ τῆς ἰσοσύνης τοῖς λεγο-
 μένοις, μέγιστος αὐτῶν λαβῶν.

coq; statu rerum salui atq; incolumes esse nequeant. Et vos igitur hospites, inquit, nisi ita feceritis, & in iis quæ diximus, diu multūq; versati fueritis, donec habitū acquiratis.

Nam

(nam sæpius eadem reuol- uenda sunt, nec intermit- tenda, sed cætera præ h's su- peruacanea putanda) nul- lus vobis eorum vsus erit, quæ auditis. Faciemus. Sed hoc declara, cur 24 bona nõ sint, ea quæ homines a for- tuna accipiunt? vt vita, vt sa- nitas, diuitiæ, gloria, liberi, victoria, cæteraque his simi- lia? contraq; ea quæ his ad- uersantur, cur mala nõ sint? Omnino enim admirabilis & incredibilis ista nobis vi- detur oratio. Age ergo da, inquit, operam, vt ad ea que tibi videtur. Ita faciam, in- quam. Vtrum igitur etiam ei qui male viuit, bonum est viuere? 25 Nõ videtur mihi, sed malum. Quo pacto ergo, inquit, bonū est viuere, si illi malū est? Quia vt male vi- uentibus, malum mihi vi- detur viuere: ita bene, bonū. Et malū igitur esse dicis vi- uere, & bonū? Ego vero. Ca- ue absurde loquaris. Neque enim fieri potest, vt res eadē & mala & bona sit. Sic enim & vtilis erit, & noxia, simul- que semper & experenda & fugienda. Absurdum id quidem. Sed si is qui ma- le viuit, malum habet: quo pacto ipsa vita mala erit? Atqui non idem est, in- quit, viuere, & male viuere.

ἀλλὰ αὐτῶν αὐτῶν πολλοὶ δὲ ἐπισκοπεῖν, καὶ μὴ ἀφελεί- πειν, τὸ ἄλλα παρεργὴ ἡγή- σαι. εἰ δὲ μὴ, ἔδεν ὄφελος ἔσται ἄντι ἄκατα ποιήσασθαι. τῆ- το δὲ ἐξήγησάμην, πῶς οὐκ ἐσὶν ἀ- γαθὰ, ὅσα λαμβάνουσιν οἱ ἀν- ἥρωποι παρὰ τῆς Τύχης; οἷον τὸ ζῆν, τὸ ὑγιαίνειν, τὸ πλεῖστον δὲ δόξαι, τὸ τέκνα ἔχειν, τὸ νυ- κᾶν, καὶ τὰ λοιπὰ ὅσα τῆτοις παραμυθησά; ἢ πάλιν τί ἐ- ναντία πῶς οὐκ ἐσὶ κακὰ; πάντων γὰρ ἡμῖν παρεδόξουν καὶ ἀπίστον δοκεῖ τὸ λεγόμενον. ἔπειτα ἰνὸν περὶ αὐτῶν, ὅσοι καὶ ἐπὶ τῶν ἀλ- λὰ ποιήσασθαι, ἔφλω ἐγὼ. πῶς ἔν ἀγα- θόν ἐστι τὸ ζῆν, ἔφη, εἰ καὶ τῆτοι ἐπὶ κακόν, ὅτι τῆτοι κακῶς ζῶ- σι κακόν μοι δοκεῖ εἶναι, τῆτοι ἡ κακῶς ἀγαθόν. καὶ κακόν ἀγα- θόν λέγεται τὸ ζῆν καὶ ἀγαθόν εἶναι; ἔρωγε. μὴ ἔν ἀπίστῶς λέ- γε. ἀδύνατον γὰρ, τὸ αὐτὸ πρὸς ἑ- αυτὸν καὶ κακόν καὶ ἀγαθόν εἶναι. ἔτι καὶ γὰρ καὶ ὠφελίμων καὶ βλαβερῶν αὐτῶν, καὶ ἀπαιτῶν καὶ φασκῶν ἀμφοτέρω, ἀπίστῶν γὰρ. ἀλλὰ πῶς, εἰ τὸ κακῶς ζῆν, ὡς αὐτῶν ἀπαιτῶν, κακόν ἐπὶ τῶν ἀπαιτῶν αὐτῶν, κακόν αὐτὸ τὸ ζῆν ἐπὶ; ἀλλὰ ἔν τὸ αὐτὸ, ἔφη, ἀπαιτῶν τὸ ζῆν τῶν κακῶς ζῆν. ἢ ἔστι φασκῶνται;

E

ὡς δὲ καὶ εἶπεν, ὅσα ἐλάττω εἰ-
 ναι ἐν ταῖς τοιαύταις ἀλισθηροῦς
 τῶν ἐν τῷ ἔργῳ ἢ ἡθροῦς, ὅτε
 πῶν ἀνθρώπων εἴδη. τῶν δὲ ἐν
 τῆς γῆς τῶν ποταμῶν, ὅτε ἀπὸ τῶν
 τε πεπονηγῶν, ἀλλὰ εἰς τὴν ἑωρα-
 χῆναι, ὅσα ἐξ ἐπιδρομῆς τῶν αἰ-
 ρέσις ποιεῖσθαι; διὸ δὴ καὶ με-
 ταβολῆ τῶν κινῶν καὶ τῶν ἀ-
 γῶν, ταῖς ποταμῶν τῶν ψυχῶν
 γίνεσθαι, καὶ ἀλλὰ τῶν ἑκλήρων
 κύβη. ἐπεὶ εἰς πᾶσι ὁπότε
 εἰς τὴν εὐχάριδ' ἐβίον ἀφαινοῦτο,
 ὅτι οὗ φιλοσοφοῖ, καὶ ὁ κληρο-
 νόμος τῆς ἀφαιρέσεως μὴ τελευ-
 τῶν πᾶσι τοῖσι κινῶν δὲ ἐν τῶν
 αἰετῶν ἀποκαταστάσεων, εἰ μὴ
 νον εὐχάριδ' ἀφαινοῦν αὐ-
 ἀλλὰ καὶ τῶν εὐχάριδ' αἰετῶν,
 καὶ δὲ πάλιν πορεύειν, ὅσα
 αὐτῶν κληρονομία τε καὶ ἑωρα-
 χῆναι, ἀλλὰ εἰς τὴν ἑωρα-
 χῆναι. ταῦτα γὰρ δὴ ἔφη τῶν
 θῆαν ἀξίαν εἶναι ἰδῆν, ὡς ἐχο-
 ραὶ αἱ ψυχῆς ἢ ἑωρατῶν τῶν βίαις.
 ἐλευθέρω τε γὰρ ἰδῆν εἶναι, καὶ
 γελῶν καὶ γαμμοσίαν. καὶ σωή-
 θειαν γὰρ τοῦ πᾶσι βίου
 τῶν ποταμῶν ἀφαιρέσθαι. ἰδῆν γὰρ
 ψυχῶν, ἔφη, τῶν ποταμῶν ὁφείας
 γινώσκοντες, κύβη βίον ἀφαιρέ-
 νων, μίση τῶν γαμμοσίαν γῆρας,
 ἀλλὰ τῶν ἑωρατῶν ἀφαιρέσθαι
 τῶν ὅσα ἐφαιρέσθαι ἐν γαμμοσί-
 ας γινώσκοντες γῆρας. ἰδῆν δὲ
 τῶν γαμμοσίαν, ἀφαιρέσθαι ἑωρα-
 νων. ἰδῆν δὲ καὶ κύβη μετὰ

Ac ferme plures esse qui de-
 cipiuntur in his, illos cele-
 stes aduenas. quippe in exer-
 citatos laboribus. Pleroque
 autem terrenos, quippe qui
 & ipsi in laboribus versari
 sint, & versari alios vide-
 rint, impetu quodam non
 eligere. Itaque multas ani-
 mas & malorum & bono-
 rum mutationem reperire,
 in hacetiam sortis fortuna.
 Nam si quis in hanc vitam
 ingressus, rite philosophet-
 ur, & postea fors electio-
 nis non postrema illi obue-
 nerit: is plane videtur, se-
 cundum hanc narratio-
 nem, non hic modo felix
 futurus, sed etiam hinc illo,
 & rursus huc, iter non ter-
 restre, neque asperum, sed
 læue & cœlestē facturus es-
 se. Atque illud dignum visu
 fuisse memorabat spectacu-
 lum, quo quæque animæ
 modo vitas eligerent, cum
 esset & miserabile, & ridicu-
 lum, & admirandum. Ele-
 ctionem enim plerasque fe-
 cisse de prioris vitæ consue-
 tudine. Vidisse enim se a-
 nimam quæ Orphi olim
 esset, olonis eligentem vi-
 tam, odio muliebris se-
 xus: quod nollet, interfe-
 ctus quondam a mulieris

rata voluntate, humanā eli-
 gentem vitam. Itemq; alia
 similiter animalia, Musica
 nimirum. Quandam etiam
 sorte oblata animā, leonis
 elegisse vitā: eamq; fuisse A-
 iacis Telamonii, qui in me-
 moria iudicii armorum ho-
 mo fieri nollet. Post hanc
 proximam Agamemnonis,
 quæ & ipsa humanū ob mi-
 serias suas odisset genus, cō-
 mutasse priorem vitam cū
 aquilina. Inter medios autē
 illos sortē obtigisse A talan-
 tæ: eamq; conspicatam ma-
 gnos honores viri, qui athle-
 ta esse deberet, præterire nō
 potuisse, sed arripuisse. Post
 hæc vidisse Epei F. Panopei
 animā, abeuntē in sexū mu-
 lieris artificiosē. Lōge vero
 in vltimis vidisse ridiculi il-
 lius Therisitæ animā, quæ si-
 miū indueret. Forte autem
 Vlyffis animæ obuenisse o-
 mniū postremā sortē, eam
 que abiisse ad electionē: ac
 memoria laborū veterū a-
 mbitione liberatā, quæ fuisse
 diu oberrantē hominis pri-
 uati & incuriosi vitā: vixq;
 inuenisse iacentē alicubi, &
 ab aliis neglectā: dixisse que
 hac vita, idē facturā se fuisse,
 etiā si primā sortē esset na-
 ta: & libetē illā accepisse:
 Sed & de aliis bestis similiter in homines, & in felse abiisse:

ἑάλλοντα εἰς ἀνθρωπίνης βίης ἀφαι-
 ρεσιν, καὶ ἀλλὰ ζῶντα μεταστῆναι ἀ-
 σπῶντας, ὡς τὸ εἶναι. τῶν δὲ λα-
 χῶσιν ψυχῶν, ἐλέσθαι λέοντος
 βίον. εἶναι δὲ τῶν αἰαντῶν τῶν
 τελαμωνίου. φάσκει εἶναι ἀνθρώ-
 πον γενέσθαι. μετὰ γὰρ βίον τῆς
 τῶν ὀπίσθην κελύπας. τῶν δὲ ἐπὶ
 τῶν, ἐγγυμένον. ἐχθρῶν
 δὲ καὶ ταῦτα τῶν ἀνθρωπίνης γέ-
 νους. ἀλλὰ τὰ πᾶσι, αἰετῶν ἀφαιρέ-
 σθαι βίον. ἐν μέτρῳ δὲ λαχέσθαι
 τῶν ἀταλαντίας ψυχῶν, καὶ ἀ-
 δῶσαν μετὰ τῶν τιμῶν ἀθλητῶν
 ἀνδρῶν, εἰ δὲ ὁμοῦ παρὰ τῶν
 ἀλλὰ λαχέσθαι. καὶ δὲ ταῦτα ἰ-
 δῆν τῶν ἐπειθῶν τῶν παινοπέως,
 εἰς τεχνικῆς γαμμοσίαν εἶδον
 φύσιν. πῶρρω δὲ ἐν ὑστέρῳ ἰ-
 δῆν τῶν τῶν γαμμοσίαν ἡμετέραν
 πῆνην ἐνδομοδίαν. καὶ τῶν
 δὲ τῶν ὀδυσατίας λαχέσθαι, παι-
 σῶν ὑστέρῳ ἀφαιρέσθαι ἑωρα-
 χῆναι δὲ τῶν πᾶσι τῶν ἀλλων
 φιλοτιμίας λεωφηνεῖαν, ζῆτῆ
 πᾶσι εἶδον γῆρας ὀπίσθην, βίον
 ἀνδρῶν ἰδιώτης ἀφαιρέσθαι. καὶ
 μέγιστος εἶναι κελύπας πᾶσι
 πᾶσι μετὰ τῶν ἑωρατῶν τῶν ἀλλων,
 καὶ εἶπεν ἰδῆσθαι, ὅτι τῶν αὐτῶν
 αὐτῶν ἀφαιρέσθαι καὶ πᾶσι λαχέσθαι. καὶ
 ἀσπῶν ἐλεῖσθαι, καὶ ἐν τῶν ἀλλων
 δὴ θῆρων ἀσπῶν εἰς ἀνθρώ-
 πους εἶναι, καὶ εἰς ἀλλήλους. τῶν γὰρ
 ἀδύνα, εἰς τῶν ἀφαιρέσθαι. τῶν δὲ διηγε-
 ρῶν, εἰς τῶν ἀφαιρέσθαι μετὰ τῶν ἀφαιρέσθαι,
 καὶ πᾶσι μετὰ τῶν ἀφαιρέσθαι.

tau

παντα γέννησεν ἡ ἀφελειὸς τοῖς ἐ-
μοῖ ξυμῶσιν, ἐξέσταν ἑώρα παρ-
έγω. καὶ ὁ ἠερσικλῆς ἀκὺς ἄσ
ἑώπτε, ὡ γυῖα, ἔφη, ὄνομα δὲ
σοι ἢ ἔστιν; ἢ, οἱ μὲν ἐμοῖ φίλοι,
ἔφη. καλῶσι με Εὐδαιμονίαν. οἱ
ἢ μισοῦντές με ὑποποθετῶσιν, οἱ
ὄνομα ἔσάν με Κακίαν. καὶ ἐν
τῷ αὐτῷ ἢ ἔπερ, γυνὴ παρσελῆσ-
[α εἰπεν· καὶ ἐγὼ ἦκα παρσε, σέ,
ὡ ἠερσικλῆς, [ἢ δυνάτεις τῆσθε]
εἰ δυνάτεις θνητῶν ἄνθρωπος, καὶ
τίλω φύσιν τίλω σὺν ἐν τῇ | παρ-
δία | παρθεῖα καὶ μὲν ἔσασ, ἐξ
ὧν ἐλπίσας, εἰ τίλω παρσε ἔμε ὀδὸν
πρὸ ποιο, σφιδρῶν σὲ τῶν κα-
λῶν τε καὶ στανῶν ἐργασίαν ἀρο-
θῶν γενέσθω. καὶ ἐμὲ ἔτι πολὺ ἐν-
πιμωτέρων καὶ ἐπὶ ἐργασίαις Δι-
απρῆσπεσθων φωνήσασ. σὺν ἐξο-
παιτήσασ δὲ σὲ παρσεμῶσις ἠδὸ-
νῆσ, ἀλλ' ἠερσικλῆς οἱ θεοὶ διέθεσαν,
τὰ ἄνθρωποι διηγήσασθαι μὲν ἀλη-
θείας, ἢ ὅταν ἀροθῶν καὶ κα-
λῶν, ἐδὲν ἀνὸσ πῶσ καὶ ἐπιμε-
λείας θεοὶ διδῶσασ ἀνθρώποις.
ἀλλ' εἴτε τῆσ θεῶσ ἰλιῶσ εἰναγ
σοι βέλας, θεοπροσίον τῆσ θεῶσ;
εἴτε ὑπὸ φίλων ἐθέλες ἀλαπαῶσ,
τῆσ φίλων ἀρεσθητέων; εἴτε ὑπὸ
ἄλλοσ πόλιωσ ἐπιθυμῶσ ἠερσικλῆς,
τίλω πόλιν ἀφελητέων; εἴτε ὑπὸ
τῆσ ἐλλῶσ παῖσ ἀξιοῖσ ἐπ'

quos quidem ipsos si tibi propitios esse cupis, dii
tibi colendi sunt ipsi. Si ab amicis amari, amici
quoque beneficiis emerendi sunt. Sin in ciuitate ali-
qua honorem tibi haberi, vtilem te præbere ciuitati illi
oportet. Quod si per vniuersam Græciam animus fect
admirationem

admirationem tui cicer, ipsa
tibi Græcia quodam est af-
ficienda beneficio. Porro au-
tem, si terram abunde tibi
fruges fundere vis, ipsa tibi
terra excolenda est. Et si a ne-
gotiatione pecuaria facere
rem atq; angere instituisti,
ipsa tibi pecora diligenter
accuranda sunt. Sin impe-
tum cepisti bellicis ex re-
bus fastigium tuum attol-
lendi amicis tuis in libera-
tatem assereendis, inimicis ser-
uituti mancipandis, cum
ita tibi visum fuerit: vtique
faciendum tibi est vt artes
militares ediscas ab iis, qui
teas docere idonei sunt, &
apti: earumque vsum cum
didiceris, vt exercitatione
confirmes: Postremo si in
animo tibi est athleticam
corporis firmitatem com-
parare, corpus est tibi ser-
uituti animi assuefaciendū,
laboribusq; & sudore exer-
cendū. Cuius sermonē Iner-
tia excipiens, apud Prodicū:
Animaduertis (inquit) ὁ
Hercules, quā molestā tibi
viā, & quā longā ad gaudia,
mulier ista tibi exposuerit? At ego vero & prona te via, &
breui ad felicitatē perductura sum. Tū Virtus: O misera tu
(inquit) quid boni tandē habes? imo vero ecquid omnino
ipsa suauitatis nosti? num tu harum parandarum ergo age-
re quicquam sustines, quæ ne iucundorum quidem deside-
riū cupiditatemq; expectes: desiderio vero anteuertēs, ex-
pleri omnib. iis solita sis? antequā esuris, cibū sumēs: prius-
quā sitis, bibens: & vt suauiter epuleris, eduliorum artifices

ἄρετῇ γεωμῶσθε, τίλω ἐλλῶσ
πειροτέων δύνωσιν; εἴτε τίλω
γυῖα θεοπροσίον; εἴτε δύνωσ
συναρῶσταν οἱε δύνωσ παρσε
τῶν βασθημῶστων ἐπιμελητέων;
εἴτε Διῶ. πολέμει ἠερσικλῆς
ἔσασ, καὶ βέλας δυνάτεις τῆσ
τε φίλων ἐλδῶσθων, καὶ τῆσ
ἐχθρῶσ χειρῶσ καὶ πολεμικῶσ
τέχνας παρθε τῶν ἐπιστημῶστων
μνηστέων, καὶ ὅσων αὐτέων δύνωσ
χερῶσ ἀσκητέων. οἱ δὲ καὶ τῶ
σώμωσ βέλας δυνάτεις εἰναγ, τῇ
γυῖα ὑποπρῆσται ἐδύσων τὸ σῶ-
μωσ, ἔγυμνασέων σῶσ πῶσ καὶ
ἰδρῶσ. καὶ ἢ Κακία ὑποπρῆσται
[α εἰπεν, ὡσ φησὶ παρσε δύνωσ ἐν-
νοῖσ ὡ ἠερσικλῆς, ὡσ χυμῶσ καὶ
μωσ καὶ ὀδὸν ἐπὶ τῆσ δύνωσ
σῶσ καὶ γυῖα σῶσ αὐτῇ διηγ
εἴτα; ἐγὼ δὲ βούδωσ καὶ βραχεῶσ
αὐ ὀδὸν ἐπὶ τίλω δύνωσ καὶ
ἀξω σέ. καὶ ἢ Ἀρετῇ εἰπεν· ὡ
τλήμωσ, πὶ δὲ σὺ ἀροθῶν ἔχεισ, ἢ
πὶ ἠδὸν οἰδῶσ, μὴ δὲν ἔσασ
ἐνεκα πρῶσθων ἐθέλωσ [α; ἢ τῆσ
αὐ δὲ τίλω τῶν ἠδῶσ ἐπιθυμῶστων
αὐαμῶστων, ἀλλὰ σῶσ ἐπὶ ἐπιθυ-
μῶστων, πῶστων ἐπιπῶστων
σῶσ ἐπὶ μὲν πεινῆν ἐδύνωσ [α,
πῶσ ἐπὶ δὲ διψῶσ πῶσ [α; ἢ να μὲν
ἠδῶσ φάσασ, ὡσ ποστωῖσ

ἐπὶ πικρῶσι ἤδονται πρῶτα
 ὄντες, δι' ἐμὰ φίλοι μὲν θεοῖς
 ὄντες, ἀγαπητοὶ δὲ φίλοις, ἡ-
 μιοὶ δὲ πατρίσιν. ὅτ' αὖ δ'
 ἔλθῃ τὸ πικρὸν τέλος,
 ἢ μὲν λήθης ἀπὸ κείνου,
 ἀλλὰ μὲν μνήμης πὸν αἰεὶ
 χρόνον ὑμῶν μοι θυλάσσει.
 τοιαῦτά σοι ὡ πάτερ αἰὲν ἀ-
 γαστῶν ἡσθκλεις, ἔξέσθ' ἀγα-
 πηνοσμεθρῶν, τῶν κερ-
 αειροτάτων δὲ
 δαιμονίων κερ-
 ητήδων.

do, non minori cum iucunditate res eis presentes peragunt: quas obres diis amati, desiderati amicis, honorabiles patriis efficiuntur. Cum vero fatis datus finis pervenerit, non oblivioni traditi sine honoribus iacent: sed memoria hominum commendati in æternum florent. Hæc, inquit, Hercules, bonorum parentum filii, sudoribus licet exercendo beatissimam felicitatem habere.

F I N I S.

HIERO

HIERONYMI WOLFII

ANNOTATIONES IN ENCHIRIDION EPICETI.

ANNOTATIO In Caput I.

PRÆTER Angeli Politiani, & Thomæ Naegeorgi, de ~~distinctione~~ conversiones, in Opusculi huius interpretatione quinque codicibus Græcis sum usus: duobus Basilicæ, totidemque Venetiis, sed ne eodem tempore, nec in eadem officina editis: & uno Argentinenfi. quorum neque distinctio nonnullis in locis variat. quæ (si quid momenti habere visa fuerint) annotare visum est, ut quid in convernendo sim secutus, non ignoretur. Declarabimus etiam paulo accuratius ea vocabula, quæ ut in hoc Opusculo subinde recurrunt, ita totius doctrinæ Stoicæ fundamenta continent. Sumus autem ea distinctione capitum vsi, quæ lectoris & meditationi & memoriæ commodatura videbatur.

ἐφ' ἡμῖν ἐστὶν ἰσχυρία. In nostra potestate est opinio. Negat hoc Homerus, quum, Cicerone interprete, scribit: Tales sunt hominum mentes, quali pater ipse. Iuppiter autem iferas iustravit lampade terras. Homeri versus sic habent: Τοῖος γὰρ νόος ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων, Οἷος ἐστ' ἡμεῖς ἀγροὶ πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε. Sed hunc scrupulum Simplicius eixmit. οὐκ ἐφ' ἡμῖν δὲ, τὸ σῶμα, ἢ κτήσις, δόξα, δόξα. In nostra potestate non sunt, corpus, possessio. Nemo negabit opinor, non esse nostri arbitrij, ut perpetuo valeat, nec villo incommodo afficiatur corpus. Nam alioquin ægrotaret, mutilaretur, moreretur nemo. Est enim quidam apud Plinium sponsonem cum Fortuna fecisse legitur, si unquam ægrotasset: nihilominus tamen lapsu scalarum interiit.

Masissam & Cyrum, robustissimos reges, longa ætas exstinxit. Iam si diuitiæ, gloria, imperia, cæteraque nobis in manu essent: quis egeret, male audiret, seruiret? Quis cara uxore, liberis, amicis orbaretur? Hoc igitur extra controuersiam est, non esse ista nostri iuris. Illud vero cui persuaderi potest, cum nostra non sint, ne iacturam illorum molestissimè feramus? Ne iis ereptis, vim & iniuriam nobis esse factam opinemur? Tanta est inconstantia & peruersitas. Occurritur autem Epicteto, Natura nobis esse insitum talium rerum amorem: nec posse fieri, quin iis amissis doleamus. At vicissim rogabit Epictetus: Annon illud etiam natura ferat, ut sepe illa amittamus? an repugnare in eo naturæ, sit vini boni & sapientis? Frustra præsertim, & vltro augere sibi molestias, quæ animi æquitate minuendæ erant? Opponimus scilicet philosophis non firmiores rationes, sed affectus nostros & prauam cõuetudinem: pro quibus tanquam pro aris & focis, & monumentis maiorum pugnamus: maiore ne stultitia dicam, an calamitate? Quod si dies adimit

hominibus egritudinem, ista ratio cur non adimatur? Cur exempla vulgi, quam virorum fortium & sapientum sequi malimus? At quæque Natura fert, ut ipsa assuetudo molestiam lentat, vnde poeta:

*ἄχθεις μολαῖε, νῦν δ' ἐδ' ἵ
ἑώσκει κρητὸν*

Malum viget iam, leniunt tempore.

Esto: sed cur non, ut seruili Comico, ita & nobis medicata omnia mala sunt, ut ne quid animo sit nouum? Nam & hoc docet Epictetus, & docueruntolim multi, nec obtemperat se quenquam poenituit. An non & diuus Paulus monet ita esse vtendum mundo, quasi non vtamur? Nec habitandi, sed commorandi loco cum hic nobis esse datum. Sed hæc alibi commodius. Illud non alienum fuerit, verba quæ obsecuriora videntur, quæque subinde recurrunt in hoc Opusculo, declarare.

ἐφ' ἡμῖν μὲν ἀπόλησις, ἐφ' ἡμῖν δὲ ἄρεσις, ἐκκλισις. In nostra potestate sunt, opinio, appetitio, desiderium, declinatio, ἀπόλησις est opinio, sententia, persuasio, iudicium, id quod de quaq; re sentimus vt, mortem & morbum esse

malum,

malum, diuitias & voluptates expetendas esse, fugiendum esse flagitium & dedecus, philosophiam mederi animis. *ὀρεῖσθαι* Cicero alias appetitionem, alias appetitum seu appetitionem animi, alias motum animi interpretatur. Politianus *κοιτῆρι* vertit, *ὀρεῖσθαι* appetitum. *ἀφορμὴ* huius contrarium est, auersatio, cum animus abhorret a re aliqua. Hinc *ὀρεῖσθαι καὶ ἀφορμῶν*, appetere, inclinare animo ad aliquid: *ἀφορμῶν*, auersari, abhorrere. Peculiarem enim hæc verba vsum habent apud Stoicos. Est & *ὄρεξις* appetitus: sed Cicero *βέλγησιν, βέλγησιν ὄρεξιν* exponit, voluntatem quæ quid cum ratione desideret. Quare *ὄρεξιν* (ne vocabulorū numerus immiseretur) desiderium vertit. *ἐκκλισθαι* idem, declinationē a malis, declinationē laboris & periculi, dixit. Simplicius hunc ordinē tradit: Cū quid bonum aut malū iudicemus, omnino commoueri declinationē aut appetitionē: subsequi vero *ὀρεῖσθαι*, quæ animi concitationē, approbantis aut improbat̄is, prosequentis aut auersantis aliquid, definit. *ἀρεσις* est optio vel appetitio, cum Cicero *τὸ αἰρετὸν* optabile & rem expe-

tendā vertat. *σπουδαίως* Simplicius *ἀπὸ τῶν ἀρεσιῶν* esse dicit, cum alia aliis præferuntur. Quo vno verbo cõmode queat exprimi,

Grammatici certant, & ad huc sub indice lis est.

Barbari prælectionē, alij delectū, alij propositum, alij institutum, alij voluntatē, alij consiliū interpretantur. Nos, vt quimus, quando vt volumus licet. Omnino difficile est cum Græcis, præsertim Stoicis, certare verborū copia & proprietate. Quare veniā ab æquis lectoribus impetratam velim, scibi Epicteto & acerrimis eorum iudiciis nō satisfecerimus. Sæpe enim, eruditis scriptoribus facile est varia vocabula congerere: sed eadem distinguere, grammatico aut interpreti non perinde promtum. Imo (si, quod sentio, dicendum est) ipsi auctores sæpe riderent & grammaticos & interpretes, qui earum rerum distinguendarum sollicita cura tenerentur, quas ipsi aut ostentandæ copiar, aut rei inculcandæ gratia congestissent.

Ὁσα ἡμῖν τερὰ ἔργα. Quæque nostra actiones. ἔργον Cicero est alias opus, alias res, alias opera, alias difficultas. Ego hic *ἔργον* intelligo,

neribus, nec philosophiæ bonis potiri: quod altera cura impediatur alteram, nec tantam esse patiatur, quanta sit opus. Sed hoc intelligatur de philosophiæ tyrociniis. Nam præcepta rebus gerendis prælucent, & illustrantur vñ vitæ, & crebris virtutis actionibus, si probe intellecta & animis infixata fuerint. Philosophandum est igitur ab ineunte ætate, animo aliis curis libero, ut quæcumque cognita perceptaq; fuerint, ad parandas & tuendas opes, ad magistratus adipiscendos & gerendos, ad omnes denique vitæ casus ferendos accommodentur. τὰ πρῶτα, priora dicit: vel τὰ πρῶτα εἰρηρῆμα ea quæ ante exposuit, quæque rectum iudicium sequuntur: non autem τὰ περὶ φιλοσοφῆσαι, ea quæ desideratis ante philosophiā, ut voluptates, honores, diuitias: vel τὰ πρῶτα δαιμόνια, præstantiora. Nam tranquillitas animi, verumque iudicium, vtique diuitiis & honoribus præstant.

ἐπιπέπων δασυδέξῃ: Illis exi-
eidos.] τῶν πρῶτων, prioribus & potioribus: Carebis animi tranquillitate, si avarus & ambitiosus fueris.

In Caput 5.

Πᾶση φαντασίᾳ τραχέει:

Cuius visio asperior.] τὸ τραχέει nonnulli codices non habent, & meo iudicio rectius omittitur: etsi φαντασίᾳ τὸ φῶν adhibet Simplicius. Sūt enim φαντασίαι non tantum τραχέει, asperæ: sed etiam λείαι, hoc est, leues & blandæ. Sed quia verba hæc minus exercitatis obscura videntur, exemplo declaranda sunt. φαντασίαι (quod visum, aut visionem Latini dicūt) appellat eas cogitationes, quæ ex rebus obiectis oriuntur: vt si adolescenti studioso & pauperi formosâ & diues mulier despondeatur, phantasia hæc statim in eo excitatur, rem esse præclarâ, paucis sui loci atque ordinis talem offerri occasionem: non igitur esse negligendam. species præclara est, incautumque facile decipit. Sed si idē paulo cordatior, secum reputet, Mulieres formosâs atq; diuites, lasciuas, superbas, fastidiosas, impudicas esse: opes non sine magna sollicitudine conseruari se despectui & derisui fore affinis, aut certe inuisum: si morem gerere velit vxori, aut læsurum valetudinem, aut alia grauiora tolerarum: neglecturum esse studia literarum: mulierculâ denique non tam amantis,

quam

quam prætextū libidinum suarum quærentis, fore mācipium: fortassis intelliget, id quod Epictetus dicit, doctâ & formosâ mulierem non summū esse bonum, sed plane φαντασίαι & falsam speciem: Heliodiæ Pandoræ instar, pyxidem malis omnibus refertam, secum afferentem. Idem esto iudicium de phantasia imperij, honoris, aliarumq; rerū, quæ sapius inani specie blandiri, quam reuera beare solent. Eadem fere ratio est rerum tristium & aduersarum, vt putantur, quæ sæpe in recessu multum boni habent, quod prima fronte nequaquam pollicentur: vt paupertas sobrios, modestos, industrios plerūque facit: opulentia luxuriosos, arrogantes, ignauos.

In Caput 6.

ὅτι ἀρέσκεις ῥῶν ἐπιταρχείαι: Appetitionis pollicitationem esse.] Est prosopopœia quædam Cupiditatis cum homine colloquentis. Rudibus apertior esset oratio, si ita locutus esset: Cum aliquid appetis, fore speras vt id consequaris, & voti compos fias, & reliqua.

παρρησιάζων.] ἀπειρήτων legendū videtur, idem quod ἐμπήτων. vnde ἀπειρήσις, & ἀπειρήσις τῆς.

τὰ πρῶτα φῶν τῶν ἐπιταρχείαι: Qua natura eorū quæ in tua potestate sunt, aduersantur.] His aduersantur vtique, falsa opinio, prauus & corruptus appetitus, omnes animi perturbationes, quas in hominis esse potestate volunt Stoici: non ita fortassis, vt nō existant (id enim Dei cuiusdam potius quam hominis fuerit) sed vt rationi obediant.

In Caput 7.

Μεγέλης ἐπὶ τὰ πρῶτα φῶν τῶν σοφῶν ἡμῶν: Transfert eas quæ natura illorū repugnant, quæ in nostra potestate sunt.] Videntur & hæc rudioribus obicura quæ dilucidiora essent, si scripisset: Auerfare falsas opiniones, stultas & prauas cupiditates, turpitudinem & dedecus. Hęc enim vt fugere, ita etiam effugere poteris.

Καὶ μὲν ὑπεξαίρεσις.] Politianus, cum suppuratione: Naogeorgus, cum exceptione. Sed quia Simplicius interpretatur, μὲν ἔστι ἐπιπέπων ἢ ὀλίγον, καὶ μὴ εἰς ἀκρον ἐπιτείνειν, cedendo & laxando paululum, nō ad summum intendendo: ego verti, cum imminutione. Etsi hæc tria, καὶ φως leuiter, ἀπειρήσις remisse, μὲν ὑπεξαίρεσις cum imminutione, synonyma

fortasse sunt. *ἄρα ἡ ἀρετή* certe significare id potest, cum paulatim aliquid affectui subtrahitur. Si quis autem intelligere maault, cum exceptione vel conditione sensu erit, ut opinor. Ea conditio-
 tione res vel appetere vel am-
 nentare, si expetendæ fugi-
 endæ sint. Vult enim Epi-
 ctetus, viros philosophiæ
 interdum Academicæ more
ἐπέχειν καὶ ἀποκρίνειν co-
 hibere assensum, & amplius
ἀποκρίνειν μᾶλλον ἢ ἀποκρίνειν
 hoc est, potius citra resistere,
 quam ultra progredi, vt
 monet Isocrates.

In Caput 8.

ὡς ἡ ὄψις ἐστὶν στήλης: Si ollam
diligis.] Et si epictetus, vt
 contemtor diuitiarum, vi-
 lium rerum exempla pro-
 fert, vt balnei, vt lactuca-
 rum, & aliorum id genus:
 tamen simplicius aptius, vt
 opinor, verbum habet, *ὡς*
ἡ ὄψις ἐστὶν στήλης, ὅτι ἡ ὄψις
 ἐστὶν στήλης: Si ollam tractas,
 aut agitas, te ollam tractare:
 hoc est, rem fragilem, & agita-
 tionis atque allisionis im-
 patientem, vt & vitrum.
 Vnde Mimographus: For-
 tuna vitrea est: quæ cum
 splendet, frangitur. Fortas-
 sis alludit ad doliū Diogenis.

In Caput 9.
τὸ ἀποκρίνειν] destilla-
 tes. Alij *ἀποκρίνειν*, sese
 perfundentes, eodem sensu,
ἐκπεσομένους.] id est, *ἐκπε-
 σομένους*, quibus negotium
 facessitur. Alij *ἀποκρίνειν*,
 id est, *ἀποκρίνειν*, eos qui pre-
 muntur, aut loco pellun-
 tur.

In Caput 10.

*Τὰ δὲ τῶν πραγμάτων
 ἀδύνατα*, decreta de rebus.]
 Et huic paradoxo medetur,
 vt potest, Simplicius. Con-
 sistere certe nullo modo po-
 test, nisi aut grauiora mala
 nos vitare, aut maiora bona
 cōsequi putauerimus. Nam
 alioqui ista vnica, misera il-
 la quidem, & nescio quam
 efficax in casibus acerbissi-
 mis consolatio relinquitur,
 quæ apud Homerum
 exstat:

*ὡς γὰρ ἐπεκλώσωσ' ἑταῖοι δ' ἄλλοι
 βροτοῖσι,
 ζῶειν ἀχρυνόμενος καὶ ἀτίρμη-
 θυμὸν ἔχοντες.*
 Sic voluere dii, miseris man-
 talibus animum
 Effet vt *ἐπιμαρτυρίαν*, *ἐπιμαρ-
 τυρίαν* illatibile cura.

ὅτι ἡ ἀρετή ἐστὶν ἀδύνατος ἐν δεινῶν: In
 morte nihil est mali.] Si aut
 anima cum corpore existit,
 guitur, aut in locum melio-
 rem transfertur. Sed si spe-
 næ scelerum dandæ sunt: pe-
 riculosæ

riculosæ plenum opus alexæ,
 ni veræ pietatis clypeo sis
 munitus.

ἀπαιδὸς ἐστὶν. Ineruditi
 est.] id est, eius qui non con-
 sideret, quæ sui, quæ alieni
 iuris sint: qui omnia suo ar-
 bitratu fieri postulat. id
 quod fieri neque potest, ne-
 que fortasse debet.

τὸ ἰσχυρῶς, *Seis sum.*] Agno-
 scit enim culpam suam: si-
 mulque in id intentus est, ne
 denuo ad eundem lapidem
 impingat: hoc est, ne alienas
 rerum ius sibi arroget.
 Nā id quod antecedit, *ἐφ' ὧς
 αὐτὸς πρῶτος κινῶς*: verba
 (*ἀλλοῖς* & *αὐτῷ*) suam ha-
 bent emphasin. Dilucidius
 alio loco dicit, Per alium te
 non magis in calamitate ef-
 se posse, quam in vitio: hoc
 est, eum solum esse calami-
 tosum, qui male sentiat &
 viuat: nō eū qui negligatur,
 aut male tractetur ab aliis.

In Caput 11.

ἡ ἡσυχία τῶν φωνημάτων: Vt
 sus visoriam.] Obscuriora vi-
 dentur hæc, minus aslueris.
 Sed petinde est ac si diceret:
 In omnibus rebus non ap-
 petitum aut popularem o-
 pinionem, sed rationis iudi-
 cium sequi nos oportere. Vi-
 sis enim recte vti, quid est a-
 liud, quam de rebus omni-
 bus recte iudicare, & rationi

parere, non affectui?

In Cap. 12.

Μήποτε κηλοῦπος ἐλλείπης
 Ne forte eo vocante deficias.]
 Politianus attexit, Inque id
 vinculus coniciaris. Qui e-
 nim volens non sequitur,
 necessitate hoc patietur.
 Quæ appendix nec in excu-
 sis codicibus habetur, & est
 superuacanea. Loquitur e-
 nim non de externa vi, sed
 de imbecillitate virium: quæ
 quo maior sit ingrauescen-
 te ætate, hoc est, ne alienas
 rerum ius sibi arroget.
 Nā id quod antecedit, *ἐφ' ὧς
 αὐτὸς πρῶτος κινῶς*: verba
 (*ἀλλοῖς* & *αὐτῷ*) suam ha-
 bent emphasin. Dilucidius
 alio loco dicit, Per alium te
 non magis in calamitate ef-
 se posse, quam in vitio: hoc
 est, eum solum esse calami-
 tosum, qui male sentiat &
 viuat: nō eū qui negligatur,
 aut male tractetur ab aliis.
 In Caput 11.
ἡ ἡσυχία τῶν φωνημάτων: Vt
 sus visoriam.] Obscuriora vi-
 dentur hæc, minus aslueris.
 Sed petinde est ac si diceret:
 In omnibus rebus non ap-
 petitum aut popularem o-
 pinionem, sed rationis iudi-
 cium sequi nos oportere. Vi-
 sis enim recte vti, quid est a-
 liud, quam de rebus omni-
 bus recte iudicare, & rationi

cui qui vocanti non pareat, aut pro mancipio tractetur, aut plane deferatur.

In Caput 13.

Μὴ ζήτητὶ τὰ γενόμενα γίνεσθαι, ὡς θέλεις· ἀλλὰ θέλει τὰ γενόμενα, ὡς γίνονται, καὶ εὖ ποιήσῃς.] Argentinensis coedex paulo aliter, ἀλλὰ θέλειν, ὡς τὰ γενόμενα γίνονται. vt sit, ζήτητὶ θέλειν, id stude vt velis: quali faciat. Voluntatem tuā facilius mutabis, quam naturam rerum. καὶ εὖ ποιήσῃς, verti, Si sapias. quod si displicet, reponē, & recte facies. Est enim idem quod καλῶς ποιῆσθαι, approbandi formula hoc loco. εὖ ποιῶ σὲ, bene de te mereor: & εὖ πρὸς ἴσῃ, facile agito, bene mecura agitur: non sunt huius loci.

Χάλασις ποδὸς εἶναι ἐμπόδιον, ἀεὶ ἀσθενείας εἶναι. *Claudicatio pedis est impedimentum, non instituti.*] At dices, instituto conficiendi itinēris (præsertim si iumentum aut vehiculum desit) obstat claudicatio. Respondēbit Epictetus: Si præceptis meis parueris, non institues iter, quod conficere non possis. Sic quo plura & maiora fuerint impedimenta corporis, eo magis appetitum contrahas, paucioraque suscipies. At istud ipsum, inquis, est instituti impedi-

tum, eoque molestissimum. Negat Epictetus esse impedimentum, nihil temere & frustra appetere: sed id philosophi proprium esse minus affirmat. Illud certe vel stultus intelligit, præstare appetitum rationi obedientem præbere, quam irritis cupiditatibus æstare. At est factu difficile. Sic Deo visum, cui, nisi ultro feceris, parebis inuitus. Illud tamen Epictetus (vt ea quæ sequuntur, docent) non vetat, quominus commodis tuis, quantum & natura postulet, & honeste possis, consulas.

ἀλλὰ ἐναντὶς ἐμπόδιον, σὸν ἢ ἐξ ἄλλου. *Id alterius cuiuspiam rei, non tui esse impedimentum.*] Si concederet, pedem esse partem corporis (neque vero negat) corpus vero hominis partem esse (quod negare videtur) impedito pede, corpus: corpore impedito, homo ipse, ex parte saltem, impediretur. Quod si corpus instrumentum est hominis (qua de re plura ex Simplicio afferemus) negari certe non poterit, quin mutilato instrumento, imperfectior & incommodior futura sit actio. Male pugnantibus gladio, cui vel capulus vel mucro defuerit. Sed hæc differantur.

1a

In Caput 14.

ἢ συναρπάζουσιν εἰ φαντασίαι. *Visis non obtemperabis.*] Hoc est, neque voluptati, neque dolori succumbes: sed prauas cupiditates atque afflictiones, sapientiae virtutumque præsidio superabis.

In Caput 16.

Κρείσσον γὰρ λιμῶν δαψιναεῖν, ἄλυπον καὶ ἀφοβὸν θυοῦμενον. *Præstat enim emori fame, vbi doloris & timoris experere euasoria.*] Quæri non iniuria possit, tantane constantia cadat in fragilitatem humanam, vt Saguntina (quod aiunt) fame non afficiatur?

Deinde quod de puero dicit, nisi ita intelligatur, vt tum demum eius cura abiiciatur, cum neque verbis neque verberibus quicquam profeceris: videbitur plena inhumanitatis oratio, & Timone μισανθρώπων: quam homine philosopho dignior, qui & ipse aliquid studij atque operæ ad consociationem ciuilem afferre debet. Equidem existimo ὑπερβολῶς esse, nimiam solitudinis reprimendæ causâ usurpatas. Quod si cauillari libeat, hypotheticam esse dices propositionem, ἄλυπον καὶ ἀφοβὸν θυοῦμενον, vbi & dolor & metum propulsa-

ris. tum enim nec fame dolebis, nec moriem metues. sed quando id fiet? Paucissima certe in omnibus historiis existant exempla: & quæ existant, vt Socratis, Anaxarchi, Diogenis, Demonastis, Lælij, Catonis, & aliorum, dubitari potest an sint Græcorum ingeniis ornata vehementius, & supra veri fidem amplificata.

In Caput 17.

ἀλλ' ἐχ' ἔπος ἐπὶν αὐτῶν καλῶς, *Non adeo ei bene est.*] Malim ἔπει, vel εἴη. Sic Sententia est, contemni potius puerum oportere, quam eius sine contumacia sine inscitia commoueri. Absit vt tu commouearis, cum stultus & improbus puer, siue ex inscitia, siue de industria peccauerit.

In Caput 18.

εἰ ἀρετῆς ψυχῆς θέλεις, *Si proficere vis.*] Scilicet, in philosophia, & animi cultura. Nam enim ἀρετῆς πρὸς intelligit, qua tranquillitas animi & libertas augeatur.

ὑπομεινον ἐπιτοὶ τῶν αὐτῶν αἰῶν δόξου: *Ne recessa, propter externis videri amens.*] Qui enim voluptates, opes, honores minus curet, præsertim si illa con-

sequi liceat: vulgo stultus habetur.

καὶν δέξῃς ἡνὸς εἶναι ἕσσι.] Deesse videtur ἄξιός, dignus aliquo: sed non est opus, si, vt cæteri codices habent, pro ἡνὸς, πὲς legatur.

In Caput 19.

Ἡέλεις γὰρ τὴν κερκίαν μὴ εἶναι κερκίαν: Idemim postulas, vt vitium non sit vitium.] Innuit opinor, pueros & omnes mortales natura esse vitiosos: nec vitia propulsari, nisi per philosophiam, cuius non satis capax sit tenera & rudis ætas: quæ vt castiganda sit, non tamen sit abiicienda.

In Caput 20.

κύριος ἐκείσσι ἐστὶν ὁ πᾶν ἕσσι ἐκείναις: Cuiusque dominus est is, qui cupiditatum eius.] Quam multos ergo Fortuna dominos nobis imposuit? Quanto plures ipsi nobis imponimus, insatiabili caducarum rerum cupiditate?

In Caput 21.

Παραθέντων σοι, Vbi tibi appropuerint.] Simplicius, παραθέντων, appositis, Sed & alterum ἐκκειμήλιός feiri potest, si intelligas, πᾶν κερκίαν τὰ σιλία, si coqui vel ministri fercula tibi appropuerint.

ἄξιός. πᾶν θεῶν συμπότης,

Diis dignus compotor.] Significat, Externarum rerum despicentiam diuinum esse quiddam, & reddere Deo similem.

Θεοί τε ἦσαν καὶ ἐλέγχοντι Διὸν ὅτι ἐραντ, ἵτα ἔδιδεσαν.] Insolenter utique & imperite. Quam enim infinito interuallo vel præstantissimus homo ab extrema vmbra diuinitatis abest?

In Caput 22.

ἄλλον γὰρ ἔθλιβει.] ὅπῃ ἄλλο ἔχῃ ἀπὸ τῆς. Alium non angit: quia non tangit. Facile omnes, cum valemus, recta consilia ægrotis damus. Tu si hic sis, aliter sentias. Alterius vulnera & eedem spectare sine dolore corporis possumus, sed ipsi non sine acerbissimo doloris sensu vulneramur & cadimur.

Byzantinum incendium, pestis, terræmotus, seditio, bellum, te Romæ degentem non angit, quia non tangit. At vero,

Et tua res agitur, paries cum proximus ardet.] Sed hæc eorum querela est scilicet, quibus persuaderi non potest, corpus, opes, uxores, liberos, non esse ipsorum. sed iuris alieni. Secus

Hiob, qui opibus & liberis amissis

amissis laudavit Deum, quia quæ dedisset, abstulisset. μήξει μὲν τοι λόγος, μὴ δύνει συμπαθεῖ φέρεισθαι αὐτῷ.] Verbotenus illi te accommodare ne dubita.] Sententia est, ne dubites illius affectui & verbis & suspitiis subseruire, ac dolorem præ te ferre. Remittit hic aliquid Epictetus de Stoica seueritate καὶ ἀπαθεία, vel potius ἀσυμπαιθεία, qua vehementer offenduntur. ij qui in malis sibi esse videntur: nec simulationem improbat.

In Caput 23.

οἷα αὐτὴν ὁ διδάσκαλος, Qualem voluerit magister.] Hoc est, ὁ ποιητῆς, εἴτε κωμικοῦ, εἴτε τραγικοῦ: poeta, siue Comicus, siue Tragicus. Sic in vita Sophoclis, ἐδίδασξεν ἢ δράματα ἑκατὶ, Edidit fabulas centum & viginti tres. Quod ad rem ipsam attinet, idem Epigramma græcum docet: σιλίῳ πᾶς ὁ βίος, καὶ ποιήγων ἢ μὲν πᾶσι, πᾶσι σπασίω μὲν αὐτοῖς, ἢ φέρεισθαι ἰδύσας.

Vita quid est? iocus est ludus. Vel ludere discet, Curis sepositis: vel cruciari miser.

Nazianzenus idem fere significat, sed maiore grauitate

te & pietate, his verbis, dignis qui memoriæ mandentur:

Θυμὸν βλάβειν ἀνῶν, χθονίων δὲ ἐπιλήθεο πάμπαν.

Μηδὲ σε νικήσῃ σὸς κερκίαν ἔσθαι δέ μοι.

Τυτθὸς μὲν βίος ἔστος. ὁ δὲ ἕλεις, ὡς ἐν ὀνειρώ.

Τέρεπτεται ἀλλοίῃ δὲ ἄλλος ἔκυσσε τύχη.

Μήτις ἢ ζωῆς κερκίαν βίος ἔσθαι ὡς.

Καὶ πάλυς, ὅτι ζῶσιν ἐπὶν ἀρείτερον.

Mens age suscipe, terrenas age despicere soridas:

Corporis a vititiis neu subigere caue.

Quam brevis est hac vita? beatos somnia ludunt:

Sors vaga sic alios, sic aliosque rotat.

Vita diu durat, nullo peritura sub ævo,

Sancta: labor fructu non caret ille suo.

In Caput 24.

Κόραξ ὅταν μὴ εἴσται κερκίῃ, Si coruus inauspicatum crocitarit.] Auguriorum & auspiciorum locos nos Astrologiam habemus: quæ si ex annuis reuolutionibus & siderum progressionibus incommoda & pericula minitabitur, Epicteteri consilio, sed piis precibus adiunctis, ytamur.

ἀφελήθῃσιν αὐτῷ ὡς τοῦ, Frustram ex eo ut capiam.] Quia.

Omnis commoditas sua fert incommoda secum:

& contra. Extrema vero mala, & omni consolatione maiora, ut ferenda sint, Arrianus docet.

In Caput 25.

ἐὶς κῆλος εἶναι δυνάσασθαι, In vitis esse potes.] Pendet & hoc dictum e diuisione reum initio facta. Vincuntur, qui res alienas expectant: hoc est, eas quæ ad corpus pertinent, & fortunæ in manu sunt. Vincunt, qui prauas opinioniones & cupiditates oppugnant, modo legitime certent.

In Caput 26.

ὑπο τῆς φαντασίας συνεπαρθεῖς, Imaginatione concitatus.] Alij συνεπαρθεῖς, correptus, impulsus: eodem sensu.

ἰαὺ γὰρ ἐν τοῖς ἐφ' ἡμῶν ἢ ἐστία ἢ ἀπυθῆς ἦ: Nam si in rebus nostra potestati subiectis, vis tranquillitatis constitit.] ἢ ἐστία ἢ ἀπυθῆς, idem quod ὡτὴ ἢ ἀπαθεία, quam (Ciceronem secuti) vel indolentiam (ctsi ea potius ἀναλγησία est) vel vacuitatem ægritudinis, in qua vita beata posita sit, vel va-

uitatem ab angoribus & perturbationibus, appellamus licet. Sententia est, esse verbis obscurioribus more Stoico prolata: Eum qui bona omnia a seipso petat, animo esse tràquillo: qui tranquillo animo sit, eum nec inuidere, nec æmulari. Cum enim ἀπαθεία perturbationes omnes excludat: inuidiam vtique & æmulationem etiam excludere. Sin hiafectus in aliquo dominantur: ex eo plane colligi, procul eum ab animi tranquillitate abesse, nec philosophiæ præceptis obtemperare. Sed cum apud Arrianum huius quoque libelli, Simplicio si credimus, auctorem, nunquam τὴν ἐστία ἢ ἀπυθῆς me legisse meminerim: rectius id arbitror, quod ibi crebro habetur, ἢ ἐστία τὰ ἀπυθῆς.

In Caput 28.

Ὅν πε ἄρα ἐπιθυμῆσθαι, Neq, quicquam vehementer appetes.] Syracides, cogitationem mortis & diuini iudicij a peccando detertere affirmat. Quod si facit: multa magis æquo animo tu aduerlas ferre, secundasque contemnere docet, ob breuiem scilicet earum & dolorem & fructum. Sic Cicerō: Omnis (inquit) voluptas

pro

pro nihilo putanda est quod quum præterierit, perinde sit ac si nulla fuisset. Sed in magnis corporis cruciatibus & angoribus animi, vna hora toto anno videtur longior & vna dies multis seculis.

In Caput 29.

ὁ δ' ἄφρων μὴ μὴ χῆς, Tu vero superciliosus ne esto.] Vultum cogitabundū, tristem seueritatem ac factum per supercilium intellige & hunc fuisse philosophorum habitum, e Menandri dictorio apparet: ὄρεπκῶ, inquit, εἶναι φασὶ τὴν ἐρημίαν, οἱ δὲ ἄφρονες ἀέροντες: Meditationi aptam esse aiunt solitudinem, ij qui supercilia erigunt.

In Caput 30.

ἰαὺ ποτὲ σοι γένοιτο ἕξιω πραφῶν: Si quando tibi acciderit foras verti.] Gloriolæ cupiditatē & ostentationis studium, qui affectus tardissime in bonis & doctis etiam viris senescit, verat. Vult, philosophum sese intra conscientię suæ limites, theatrum proponere, statueret ac iudicare.

εἰ δὲ καὶ ἀκείνοσ' ἔλει, τὸ δὲ ναί, σου τὸ φαίνο: Sin etiam videri vis, quia es, ipse tibi videre.] Politician τὸ εἶναι omisit: nec est sane necessarium, ni quis interpretari velit, Quia es, vel, essendo (si dicere liceat) tibi ipse videre philosophus.

τὴν ἔνστασιν ἀπώλισσες, Te de statione tua deiectum esse.] ἔνστασις apud Dialecticos quid sit, notum est. Hic a pugilibus translatum sumpta est, qui de gradu deiecti, vincuntur. Licet ἔνστασιν, institutum vertere: id scilicet, in quo homo animo, voluntate ac studio sic insistit, vt pugil aut miles in suo gradu, non cessurus aduersario, ἔνστασις philosophi est, alte spectantem, & ad illam sedem & æternam domum contuentem, neque sermonibus vulgi dare sese, nec in præmiis humanis spem ponere rerum suarum. Suis illum illecebris oportet ipsa virtus trahat ad verum decus, vt ait Cicerō. In hanc sententiam D. quoque Basilium præclarum monet: ὅπου εἶναι ὁ κωδίκου φουκτέον εἶη τὸ σωφρονοῦν, τοῦ ἀπὸ δόξης ἔλθῃ, καὶ τὸ τοῖς περὶ αὐτοῦ διηγουμένῳ ἀπεισοπιεῖν, καὶ μὴ τὸν ὀρθὸν λόγον ἠγεμονίᾳ ποιεῖσθαι τὸ βίον. ὡς εἰ καὶ

πάντων ἀνθρώποις ἀλλήλεσιν, καὶ ἄλλοις ἐν κακῷ κινδυνεύειν ἕως τοῦ καλοῦ δὲ μηδὲν ἀρεῖος τῶν ὀρθῶς ἐγνωσμένων παρορνεῖν. Hoc est, Nihil æque cauendum esse cordato viro, atque illud, ne vitæ suæ rationem ad popularem opinionem accommodet, & quid vulgus sentiat, circumspiciat. Rectam enim rationem vitæ ducem esse statuendam: & ita sequendam, vt et si omnibus mortalibus refragandum, si existimatio, si vita in discrimen adducenda sit pro honestatis defensione: tamen de recta sententia nullo modo depellatur. Verum hic vigilandum, ne falsis opinionibus decepti, & rei cuiusque natura non satis expensa, pro constantibus rigidi, pertinares, præfracti euadamus, & & in nugis tragœdias agamus, & nobis & aliis graues ac molesti.

In Caput 31.

ἢ δὴ ἴσασιν ἐν κακῷ εἶναι δι' ἄλλοι: Non potes in malo esse propter alium.] Pendet hæc sententia ex dogmate Stoico: Solum honestum esse bonum, solum vitium esse malum. Contemptus & neglectus mei, si ego officio suuor, non meum vitium, ergo neque meum malum

est: sed eorum & vitium & malum, qui ex peruerso iudicio & voluntate praua me immerentem contemunt, negligunt, male tractant, asficiunt.

δεικνύσθε τῶν ὀδῶν, Viam offendite.] Significat, non nisi malis artibus parari opes & dignitates: eaque de causa viro bono illas aspernandas esse. neque enim de iis loquitur, qui se honore indignos præbent, ipsique in causa sunt vt contemnantur.

ἀργύριον, ἢ φίλον πρὸς Pecuniam an amicum fideliem.] Hoc tempore pecuniâ plerique malunt. neque enim pauperis amici vllum esse vsum censent. Sic dotatæ puellæ pudicis & bene ducatis præferuntur, sic quæ forte sunt tales, talesque permanent. Quare prociis ignoscendum fortassis est, qui tam incerta pudicitie & probitatis alea, diuinitum vxorum quam pauperum intemperias ferre ac tolerare malunt.

καὶ ἢ ἔπο· ἐδὲ γὰρ ὑποκαταλέγει τὸν σκευτά, καὶ ὅπλα ἀφ' τὸν χαλκία: Neque enim calceos habet per sutorem, neque arma per fabriū. Sic in omnibus editionibus legitur. Naogeorgus sensum

sum secutus, vertit: Nonne habet calceos per sutorem? nonne & arma per fabrum? quasi legisset, ἐγὼ γὰρ, quod mihi sane haud displicet. Verū e Simplicio apparet inuersum esse verborum ordinem, & sic legendum: ἐδὲ γὰρ ὑποκαταλέγει τὸν σκευτά, καὶ ὅπλα ἀφ' τὸν σκευτά: Neque enim calceos habet a fabro atario, neque arma a sutore. Sensus est: Non magis a philosopho porticus & balnea, & ciuitatem Romanam postulandam, quam arma a sutore, aut a fabro ferrario calceos: cum philosophi munus sit, ciues ad virtutem instituere: vt sutoris, conficere calceos: & fabri, arma.

ἐδὲ γὰρ αὐτῶν ἀφίλους, Νίχιλν εἰ προδύσας.] Malim, vt Simplicius, ἀφίλους, vel potius ἀφίλους.

In Caput 32.

εἰ μὴ ἀγαθὰ ταῦτα, Si quidem bona ista sunt.] Plerique complexionem istam inuertūt, ἀντερόφροντες: Quia bona sunt, ea sibi negata esse dolent: quia mala, ea euenisse aliis gaudent.

εἰ μὴ ἀγαθὰ ταῦτα, Si non numeratis his.] Id est,

ἀγαθὰ ταῦτα ἢ κατὰ τὸν νόμον οἱ ἐλάττωτοι παρορνεῖν τῶν dicuntur apud Aristotelem.

τὸ μὴ ἀγαθὸν αὐτῶ ἐπὶ τῆς εἰσόδου, Quod non sustinueris vel toleraris eum in atrio.] Videntur fastus diuitum & ambitiosæ salutationes intelligi, homini simplici & literato molestissimæ: item τὸ φοιτῆν, πειθαρχεῖσθαι, ἐπιμαρτυρεῖν, salutationes, deductiones, laudationes. Fortassis autem delicati diuites in medio incedentes, parasitis suis vtrunque inniti soliti fuerunt. Nam & hunc sensum verbum ἀγαθὸν omnino admittit.

In caput 33.

ὅταν τὸ γείτονος ἄλλο πηδάειον.] Malim, ἢ ἄλλο πηδάειον: vel, κατεῖχῃ τὸ ποτήριον, ἢ ἄλλο τι: Si vicini, vel alterius: aut, fregerit poculum, vel quid aliud.

ὅτε καὶ τὸ ἄλλο, Cum alterius.] ἄλλο τὸ μὴ οἰκίον πέζει, ἀλλότριον δ' εἰ μίλει: Sua quemque premunt, aliena non curant. Naturæ humanæ siue πρᾶξις siue imbecillitas non fert, quicquid Epictetus de naturæ voluntate dicat, ἢ

εάν. Quod si χείρας βαλεῖν proiniicere manus aduersario, & χείρας λαβῆν prehendere intelligas (est enim quinquercionum, & impellere & attrahere aduersariū) vt sententia per se absurda non sit. huic tamen loco nō conueniet, in quo de infelici luctæ euentu agitur.

πολλὸν ἀφῶ κελύπτειν, Multam haphen deglutire.] Hoc quid sit, declarat Ouidius libro nono Metamorphosewn:

Ille cuius haurio spargit me puluere palmis, Inque vicem sulua tactu stanescit arena.

ἀφῆ tactus, παρὰ τὸ ἀπῆαδ a tangendo, hic arenam seu puluerem significat. puluis enim a pugnantis tactari solet, qui Græce ἀφῆ dicitur Budæ ad l.athletas. ff. de iis, qui notantur infamia. Hinc Prouerb. citra puluerem.

In Caput 36.

ἀνθρώπου πρῶτον ἐπίσκεψαι, Homo primum considera.] Vt palæstina & luctæ, sic philosophiæ non quemlibet esse idoneum significat: vtri que opus esse patientia & corporis & animi. Quibus bonis qui destituatur, vmbra bilis potius & pugil & philosophus futurus sit,

quam verus. Deterret igitur, vt apparet, homines molles & delicatos a philosophia: aut potius ad eiciendam ex animo istam molliem adhortatur, & excitat. Vt enim scopum istum a philosophia propositum non attingamus:

Est aliquo prodire tenuis, si datur ultra

Præstat partem aliquam stultitiæ & vitiositatis abin cere, quam integram vnam que retinere. Proponitur ἀπάθεια, boni consilium moderate irasci, quam furere, ira plane resistere non possis. Hoc idem de aliis quæque affectibus intelligatur. ὁμοίως δυναστεύειν, A Equo fastidire.] Refero ad fastidium morosorum hominum, in cibo & potu præteritum δις δεύσειν, bis pranderet videtur ineptum: nisi per alterum prandium, ientaculum intelligatur, κατὰ ἀναλογίαν. Plato certe epistola septima, negat quemquam posse fieri sapientem, virtutisque compotem, δις περὶ ἡμέρας ἐμπιπλάειν ζῆλον καὶ μὴ δὲ ποτε κρημίσθαι νόστον, qui more Italico Siculo, bis eodem die impleatur, & noctu nunquam solus dormiat. Quod autem

anteo

anteedit, δυνάεις ὅτι ἐπιπλάειν, pronomen ἐπιπλάειν, sensum ambiguum facit. Sed referendum est ad philosophiam, non ad quinquercionem, quorum exempli gratia mentio incidit. Igitur ἐπιπλάειν, ἐπιπλάειν φιλοσοφῶν, ἢ τοῦ φιλοσοφῶν: ea quæ philosophorum sunt, siue, si philosophis.

ὁμοίως, ὡσαύτε νῦν, æque vt nunc: Philosophia (inquit) aliam vitā affert, alios mores postulat.

κατὰ ποικίλους καὶ φθονηθῆναι, ὡς ἔμενον, contemni:] Philosophiæ, utique contemni vultus solent, pugiles vero sunt ad imitationem.

ἀντιβίβω, καὶ κἀδιδότε ἀνίμῳ, τὴν ἀντιβίβω, καὶ κἀδιδότε ἀνίμῳ, Quis totum bellum affectibus, vt ira, metus, cupiditate vehementi, sæpe agitur, tranquillū autem, qualemcunque statim semel duntaxat cepit, etiam haud dubie quouis pretio redimendum putabit. Sed subinde oggannit praua consuetudo, animi tranquillitatem negatam esse homini: neque frustra affectandum, quod contingere nequeat, in nullis præsertim, aut rarissimis exemplis: iisque imperfectis, & ideæ philosophicæ nequa-

quam respondentibus. Proficeremus tamen aliquid, si conaremur, & neruos intendere mus. Id quod in his certimus, quos non philosophia, sed fortuna durius & diutius exercuit, quā multa illi ferunt æquis & constantibus animis, quæ alij nullo modo posse ferri existimant? Sed sit illud consuetudine & stupore quodam: philosophica vero æquanimitas ratione moderatice gloriatur.

ἐνα δέει σε ἀνθρώπων, Vnū te oportet esse hominem.] Verissimum præceptū, ac potior oraculum: cui me ab incunctate nou paruisse quantopere pœniteat, dici non potest. Fui modo scholasticus, modo scriba, modo aulicus, modo pædagogus, modo Bibliothecæ præfectus, modo scholæ gubernator: idque eo vsque, vt nunc quid sim, pene ipse ignorem. Mirabiliter distrahit varietas, & crebræ mutationes, ingenium. Quod si mihi in vno Philosophiæ studio ab ineunte ætate elaborare licuisset, cui me fuisse natū arbitror: fortasse profecissemus aliquid. Verum ita cum iis agitur, qui nec ipsi sapiunt, & bonorum doctorumque con-

In Caput 49.

Ἐν ἰθαύμαστος τῶν θεῶν, Te spectaculum esse admiratū.] hoc est animo esse leui, & futillum rerum studiofo.

Horatius:

Nihil admirari, prope res est una Numici, Solas, qua possit facere & servare beatum.

In Caput 51.

Ὡς ἂν ἐποίησεν ἐν τῷ Σωκράτους, Quia in eo fecisset Socrates?] Id ex vtriusque dictis & factis colligere licet, quoniam scripta neutrius habemus. Sed nisi eruditione & constantia vtriusque præditus fueris, male tibi vertet inepta imitatio: & fortassis ne illi quidem ubique decorum cōseruarunt.

In Caput 52.

Ὁπ ἐπὶ ἀναρχήσονται σοι αἱ θύραι] Sententia satis aperta est. Quid vero si ἐπὶ ἀναρχήσονται σοι legatur? occludentur tibi fores cum impetu, per contemptum scilicet & indignationē. Aut est hypallage, pro, ὡς ἐπὶ ἀναρχήσονται πάνθ ἡμεῶν, eiicieris foribus. Argentinenfis codex habet, ὡς σοι ἀναρχήσονται σοι, pro ἀναρχήσονται. Et paulo post, pro ἀναρχήσονται σοι, habet

ἀναρχήσονται alterū percelli, alterum criminari significat. Ego mallet ἡμεῶν, eius qui proicetus sit ad res externas, qui humili sit abiectus, & rerum extenarum mancipium: qui huiusmodi frustrationes equo ferre animo non didicerit, & contemnere.

In Caput 54.

Ὡς ἂν ἐποίησεν ἐν τῷ Σωκράτους, Quia in eo fecisset Socrates?] Id ex vtriusque dictis & factis colligere licet, quoniam scripta neutrius habemus. Sed nisi eruditione & constantia vtriusque præditus fueris, male tibi vertet inepta imitatio: & fortassis ne illi quidem ubique decorum cōseruarunt.

In Caput 55.

Ὡς ἂν ἐποίησεν ἐν τῷ Σωκράτους, Quia in eo fecisset Socrates?] Id ex vtriusque dictis & factis colligere licet, quoniam scripta neutrius habemus. Sed nisi eruditione & constantia vtriusque præditus fueris, male tibi vertet inepta imitatio: & fortassis ne illi quidem ubique decorum cōseruarunt.

In Caput 56.

Ὡς ἂν ἐποίησεν ἐν τῷ Σωκράτους, Quia in eo fecisset Socrates?] Id ex vtriusque dictis & factis colligere licet, quoniam scripta neutrius habemus. Sed nisi eruditione & constantia vtriusque præditus fueris, male tibi vertet inepta imitatio: & fortassis ne illi quidem ubique decorum cōseruarunt.

In Caput 57.

Ὡς ἂν ἐποίησεν ἐν τῷ Σωκράτους, Quia in eo fecisset Socrates?] Id ex vtriusque dictis & factis colligere licet, quoniam scripta neutrius habemus. Sed nisi eruditione & constantia vtriusque præditus fueris, male tibi vertet inepta imitatio: & fortassis ne illi quidem ubique decorum cōseruarunt.

In Caput 61.

καυτητόν.] Siue artificiosè dissectos, siue pictos, siue gemmis aut imaginibus interpunctos calceos significare videtur. Fyzātinus, rubri calcei signum Imperij fuerunt: virides, in signe Cesarum: quibus aliquando aurea aquila intertexebatur. Politianus, Punctabundum vertit Vetera lexicæ vertunt, τὸ κεντητός punctus punctis distinctus. Hinc κεντητός stimulo seu aculeo non ictus. Pind. Olymp. de equo δευαίς ἀκέντητον ἐν δρόμοισι παρχίων, id est, ἀδὲ κέντητοιο θεῶν, vt Homerus loquitur.

In Caput 64.

καυτητόν.] Siue artificiosè dissectos, siue pictos, siue gemmis aut imaginibus interpunctos calceos significare videtur. Fyzātinus, rubri calcei signum Imperij fuerunt: virides, in signe Cesarum: quibus aliquando aurea aquila intertexebatur. Politianus, Punctabundum vertit Vetera lexicæ vertunt, τὸ κεντητός punctus punctis distinctus. Hinc κεντητός stimulo seu aculeo non ictus. Pind. Olymp. de equo δευαίς ἀκέντητον ἐν δρόμοισι παρχίων, id est, ἀδὲ κέντητοιο θεῶν, vt Homerus loquitur.

facienda & non facienda & mutanda & corrigēda esse. Cui rectius parebit, qui Stoicam animi cōstantiam nondum est assequutus.

In Caput 58.

Ὡς τὸ ἡμίονο ἐστὶ, καὶ νύξ ἐστὶ. Hiclocus per se mutilus, in vtraque Basilienfi editione suppletus est. Sed haud abs remireris, cur pronuntiatum dialecticum ad conuiuij rationem accommodarit? Monere fortassis adolecentes voluit, elaborandum esse potius, vt boni sint ratiocinatores officiorum, quam vt arguti dialectici evadant: & quæ dialecticis rationibus probata fuerint, ea in cibo & potu omnique vita vsurpanda esse: & naturalem appetitum ita moderandum, ne cæco nostri amore impulsū, vel ciuilem consociationem violemus, vel intemperantia nostra dedecus aliquod suscipiamus. Cum autem supra vitam conuiuii compararit, hoc præceptum ad omnes vitæ nostræ actiones accommodetur: & ubique non necessitas, Epicæto nō probatur. Vult tamen philosophum austeriorem esse, quā Cicero: qui monet, aliorum iudicio permulta nobis & faciendi

Imo eorum improbitas mihi fraudi est, quod existimationem meam lædūt, quod fortunas imminuunt, quod corpus vi aut beneficio affligunt, quod obstant commodis? Respondebit Epictetus, ista non tua esse, sed aliena, & nihil ad te attinere. Qua de se & supra plura dicta sunt: & e Simplicio, Tomo huius operis secundo proferentur.

τὸ ἀληθὲς συμπλεκόμενον, Veritatem complexam, sine innolutam, intricatam, perplexam.) Ut apud Sophoclem in Electra, non ideo mortuus erat Orestes, quod se illius ossa vasculo inclusa afferre Ægyptho & aliis per-suaserat. Simplicius aliam affert expositionem, quam suo loco videbimus. Nolumus enim huc omnia congerere.

In Caput 66.

οὐδ' ἔτι κτήσις εἶ, ἕτε λέξις: Tu vero neque pecunia es, neque diuitio.) Dices esto: sed propter opes, eloquentiam, potentiam, magnifico. Istud ipsum reprehendit Epictetus, qui solam sapientiam & virtutem magnificandam censet. Quis vero, nisi homo pessimus & abiectissimus adulator,

magnificet Neronem Cesarem, quamvis præter opes & imperium, disertum, poetam, musicum? Sani hominis animus abhorret ab iis probandis, quorum nota est vel stultitia, vel improbitas: vtut propter fortunæ munera & prauam consuetudinem honos iis in speciem sit habendus ac deferendus.

In caput 67.

ἀλλὰς μὲν φαντασίας καὶ ληπτικὰς καὶ καταμειβάνειν. Alia visa certe comprehensa habeas, aliis assentiaria.) Fortasse καὶ ληπτικῶς: etiam Atticis mi species aliqua esse potest. Sed quid illi interest inter καὶ ληψίην & συγκληψέν? Nec enim assentiendum temere est iis, quæ non certo comprehenderis. Fortassis ergo addēda negatio, & συγκληψέμεθα non assentiatis, visis scilicet non certo comprehensis & perceptis. Simplicius & hunc locum aliter interpretatur.

In Caput 71.

πάντων ἀθέλειαν ἔβλαπέν ἐξ ἑαυτῆς ἀποδοῦσάν, Omnem utilitatem ἑοῦ damnium a seipso expectare.) Utilitatem, si recte sentiat, & natu-

ra congruenter viuat: damnus, si contra.

Nos veronesi, populus ἑοῦ sui mimus secures. **A**rbitrio popularis aura: vt canit Horatius Poeta inter Lyricos optimus.

In Caput 72.

ἐδὲ να ψέχθαι, Neminem vituperat.] Scilicet curiositate aliqua rerum alienarum, aut cæco sui amore impulsus. Agrippinum laudat ipse Epictetus: sed cur? vt eius exēplum alij imitentur. Alios reprehendit: quamobrem? vt emendentur. Videtur igitur hæc sententia καὶ ἀποδοῦσάν μὲ ἑαυτῶν intelligenda.

πάντων καὶ θεσπῶτων, Eorum quæ recepta sunt, quæ iam ad sunt.] Malim, vt alii codices habent, πάντων καὶ θεσπῶτων, eorum quæ incipiunt restitui in integrum: vt significetur initium, καὶ τὰ ἀποδοῦσάν, recuperandæ valetudinis.

ὄρεξιν ἀπίστων ἤρκεν ἀφ' ἑαυτῆς. Desiderium omne a se remouit.] Alii ἤρκεν, vel εἴρηκεν, vtique perperam. Sed quia sequitur, Appetitione remissa vtitur, pro εἴρηκεν legendum videtur ἤρηκεν, ab ἀρπάζω. Omne desiderium ex se aptum habet, vt apud

Platonem in Epitaphio, ὅτι αὐτοὶ ἐξ ἑαυτῆς πάντων ἡρτηται, Cic. in Paradoxis: Nemo nõ beatissimus esse potest, qui est totus aptus ex sese, quique in se vno ponit omnia. In Catone interpretatur, bona omnia a se ipso petere. Sententia Epicteti esse videtur: Eum qui proficiat, nihil desiderat, quo frustrari possit. Sed si quis Simplicianam ὀρέξεως & ὀρμῆς distinctionem hic sequi mauult, non impedio.

In Caput 73.

καταμειβέν τῷ φύσιν, Naturam cognoscere.] Eam scilicet, quæ homini diuinitus tributa est: studeo cognoscere, qua conditione me Deus in terris esse ac viuere velit.

In Caput 75.

τὸν διαιρητῶτα λόγον, Rationem diuidentem: seu, distinctionem rationis: aut, si magis placet, *orationem distributricem.*] Eam partitionis rationem intelligo, qua initio dixit, quædam in potestate nostra esse, quædam non esse. Quid vero ἰσὶ τὸν διαιρητῶτα λόγον legas? Frequens Stoicis formula, ὅσα αὐτὸ ὁ λόγος αἰρή.

In Caput 79.

Mirum est, symbolum E-
picti ἀέχθῃ καὶ ἀπέχθῃ, Su-
stine & abstine, esse præter-
missum. Et Euripideum il-
lud, οἰστέον καὶ ἐλπίστέον, Tole-
randum & sperandum. Mi-
hi vero precatio illi Euripi-
dea valde probatur:

ὦ Ζεὺ πάτερ τε καὶ Ἐρῆς
καὶ Ἥρας

βλέψον πρὸς ἡμᾶς, καὶ μετὰ
συνηκῶν.

Quam ~~aliquid~~ conuerit
in ~~aliquid~~. Vincentius Ob-
sopceus:

Iuppiter almeparens, sapiens,
iustissimus idem.

Respice nos miseros, atque
medere malis.

HIERO.

HIERONYMI WOLFII IN TABVLAM CEBETIS

Annotationes.

CEBETIS Thebani
mentio fit in Phædo-
ne Platonis. Sed an hæc ta-
bula sit illius, non nihil du-
bito: quod præter alia, &
Peripatetici hic arguuntur,
quorum nomen (nisi Iogis-
sima græte fuerit vsus Cebes)
tum nondum celebre fuisse,
probabile est: & Platonis ci-
tatur auctoritas, & in Stoico-
rum sententiam auctor in-
clinare videtur. Suidas qui-
dē, vt & Diogenes Laertius,
Cebetis in hanc sententiam
meminit: Cebes (inquit)
Thebanus philosophus, So-
cratis discipulus, cuius Dia-
logittes circumferuntur, Sæ-
ptima, Phrynicus, Tabula,
atque etiam rerum infera-
rū narratio, & alia quædam.
Græca verba, πῖναξ ἐστὶ δὲ τῶν
ἐν ἄλλοις διήγησις, corrupta vi-
dentur: & pro ἐστὶ δὲ, legen-
dum, ἐστὶ δὲ: id quod a Iusto
Velfio, ~~quodam~~, est
annotatum. Nam tabula
hæc, humanæ vitæ, non
rerum quæ geruntur apud
inferos, descriptionem con-
tinet. Legi tamen ἐστὶ δὲ po-

test: cum hæc expositio sit
non dissimilis ei quæ est de
fortitione vitarum, in extre-
mo Platonis lib. 10. de Re-
publica, quæ apud inferos
fieri perhibetur. & cum Py-
thagorea pictura sit: ad μ-
τε μὴ ὑχῶσιν, ac potius (vt re-
ste Clemens) μετέστασι μὴ τῶσιν
refertur.

Ὀνέκῃς δὲ καὶ πῖναξ, Inerat
etiam tabula.] Quid vero si
ἀνέκῃς legas? dedicata erat.
Ab ἀνέκειμαι fit ἀνέκειμαι, si-
cut a ἀφίκειμαι ἀφίκειται: non
originis, sed significationis
habita ratione.

Ἐμπεδοκλῆς ἔνθα.] Ἐρῆν ἐστὶ
totum templum: ὁ ναὸς, &
Attice ναὸς, videtur hic esse
pars templi interior. Suidas,
Ἐρῆν λέγουσι πάντες τὸ ἀνὰ τὴν ἑμ-
νον ἔστι θεοῖς. Pollux ναὸν καὶ
Ἐρῆν pro eodem capit, & ad-
dit: ἐνθα ἦ καὶ Σιδρόροδον, σιγῆς,
πέδρον, vt sit Ἐρῆν Ἐναὸς, lo-
cus in quo deos colimus: σι-
γῆς, & πέδρον, in quo simu-
lacrâ collocamus. Videtur
tamē ναὸς παρὰ τὸ ναίειν dici,
vt sit ἐδῖcula in qua ipse De-
habitet. Si cui vero hæc

distinctio *Ἐἰς ἑρμῆ καὶ νεῶν*, ut Grammaticorum auctoritate non munita, displicet: Cebes primum *ἑρμῆν*, deinde *νεῶν*, varietatis causa dixit.

ἕνεκεν καὶ τότε ἦσαν, Quæ & quando essent.] Quid si *πόθεν*, unde? præsertim cum sequatur, & γὰρ ἔστι πολιτικὸν ἀνάγκη.

ἄσπερον ἀσπασίτων ἔ.] πὶ, cū graui.

πύργον ἄρμον καὶ παρρησίαν ἔβαν, ἐξ ἡλικίας βίον.] Cum Thebanus fuerit Cebes, probabile est, Thebis hæc quæ narrantur, gesta fingi, aut describi: & per hunc Pythagoreum Lyfidem Epaminondæ & Philippi Macedonis præceptorem intelligi. Sed hæc nihil ad rem.

εἰ μὴ ἀσπασίτων καὶ σωτήριον.] Non ἀσπασίτων, nisi etiam σωτήριον, per ἠ legatur. πὶ ἀσπασίτων.] πὶ cum acuto, etiam in iis quæ sequuntur, scribendum.

ὡς αὖ ἐπέλθουσιν.] ὡς pro ἐπειδή, postquam.

εἰ σάξον μίλλαν.] μέλλαν, pro βύλλονται.

τὰ εἶθε.] εἶθε, ab εἶδος: non εἶδος, aut ἦθος.

ποτιχίων.] Non Π.

οἱ μὲν πάλαιον, οἱ δὲ ἤτιον.] Ianus Pannonius ad animum suum:

Necte, cum porta Gancris, gredere calentis, Letheæ nimum proluit hinc aqua.

πῆ δὲ ἀπείγουσιν αὐτῆς.] Non αὐτῆς, nam ἐγκλισίαι & ἐξώθησις acutum in fine postulant, non grauem.

αἱ μὲν εἰς τὸ σάξον, αἱ δὲ εἰς τὸ δάπλον δὲ δὲ πῶ ἀπὸ πῶ.] Intelligi potest, falsas opiniones, præuas cupiditates, & turpes voluptates deducere ad interitum: contra, veras, rectas & honestas ad salutem. Sunt enim *ἡξαι, ἐπιθυμίας, ἡδοναί, τῶν μίμων*: hoc est, eiusmodi voces, quæ alias in bonam, alias in malam partem capiuntur, atque adiectiuis nominibus distinguuntur: sicut.

τύχη ἀγαθῆ, κακῆ.

Sed quia sequitur *ἀπὸ τῆν ἀπὸ πῶ*, significare videtur, eos qui errore se ingurgitarint, perire: qui vero et leuiter degustarint, seruare posse.

ὡς ἀειδίοντες.] Fortassis *ἀειδίονται*, vides circūducci: vel, ut circumducantur, et sic ἀειδίοντες pro ἀειδίοντες capere licet.

ὁρῶ ἔτο.] Non ἔτο. ἢ παρ' αὐτῆς δόσις.] Fortulleus est: cito reposcit quæ dedit. Eademque vitrea est & cum

& cum splendet, frangitur: auctore Mimographo. Sic ille, momento est breuior; auraque leuior.

ἐπιπέσει γὰρ μελάλαι.] ἐπιπέσει, excidere aliqua re, frustrari spe sua, voti non fieri compotem.

ὅταν πὶς αὐτῆ πειδίση.] Νό αὐτῆ ἀπίστε.] scilicet ἡ τύχη, Ea quæ Fortuna temere proicit.

ἕνεκεν.] Non ἐπὶ vt paulo post, ἀραγὰ.

αἱ μὲν τῶν καὶ αὐτῆς.] Quæ bona, quæ mala sint, in fine libelli docet. Sed & Satyricus hunc errorem taxar his versibus:

Omnibus in terris, quæ sunt a Gadibus usque

Auroram & Gangem, pauci dignoscere possunt

Quæ sint vera bona, atque illes diuersa: remota

Erroris nebula.

παρ' αὐτῆς μίειν.] Fortassis αὐτῆς aut est ἀπίστως.

ὁρῶς ἐν, ὡς ὅταν παρελθῆς πῶ πύλλον τῶν πῶ.

ἡκον ἀειδίοντες.] Tria septa maiora facit, quorum primi & tertii *δικημῶται*, hoc est exfructa intra septa domicilia etiam ἀειδίοντες vocat.

Hæc neque sine pictura facile intelliguntur, & in ipsa pictura facillime aberratur:

Præsertim si sis sibi excludis iniquis.] Non ἀσπασίτων. Prodigalitas.

παρ' αὐτῆς μίειν.] Fortassis αὐτῆς, aut est ἀπίστως. *ἕνεκεν ἐδεμῶν.*] Malim μηδεμῶν, vt concursus vocalium vitetur.

Πειδίη (non πείθη) ἕπ' αὐτῶν εἰς τῶν ἡδοναίων.] Nisi verbum aliquod defuerit, rarior constructio videbitur.

ὅταν ἐν πῶν αὐτῆς δὲ πλειπῆ.] Malim αὐτῆς ἐπιλείπει, vt Isocrates in Parænesi: ἐπιλείπει δ' αὐτῆς ὁ πῶς γὰρ ὁ πῶ, &c.

αὐτῆς μετένοια αὐτῆς δὲ πῆς τύχης σωωμένη.] Fortassis δὲ πῆς τύχης, idem quod καὶ τύχην, forte fortuna. δὲ πῆς τύχης videtur significare, pœnitentiam a Fortuna interdum obuiam mitti afflictis.

Sed sensus eodem recidit vitroque modo.

πάλιν πῶν αὐτῆς ἕπ' αὐτῆς.] ψυδδδδξίας legendum (vt Clemens, Νικαῶ μὲν ἀλήθεια, ψυδδδδξία δὲ καὶ πῶν αὐτῆς) ac potius ψυδδδδξίας, nam de ea tantum hic agitur. Cum Cebete Platorum, cuius verba a scribere visum est: τὸ βέβαιον, καὶ πῶν, καὶ ὑγῆς ἔτο ἐγὼ φησὶ

rentionis & nouitatis cupi-
diores fuerint quā veritatis
& concordia. Neque vero
causam habent a communi
omnium mortaliū loquen-
di ratione discedendi, & pro
bonis vitam & sanitatem
indifferentia vocandi : nisi
vt moueant, iis & recte v-
tendum, & non nimium
tribuendum esse. Quanto
simplicius, ciuilius & verius
de rebus differit Terentius:
Miserum? inquit. Quem mi-
nus credere est? Quid reli-
qui est quin habeat, quæ
quidem in homine dicuntur
bona? parentes, patriam in-
cognatam, amicos, genus,
cognatos, diuitias. Atq; hæc
perinde sunt, vt illius ani-
mus qui ea possidet. Qui vt
scit; ei bona: illi qui non vt-
tur recte, mala. Voces *ἀμα-
δίαι*, simul semper, a nemine
sano concedentur: nec esse
quæquam existimo, qui sic
loquatur, sed *ὅτι ὅτε, καὶ κατὰ
ἀφ' ὁρῶντος ἡρόντος*, interdum,
& diuersis tēporibus alias
esse bona, alias mala, conce-
dent opinor omnes.

*ὅταν αὐτὸ εἴη ὅτε ἀγαθὸν εἶναι
τὸ ζῆλον.*] *ὅτι εἶναι* redundare
videtur, nisi peculiaris lo-
quendi modus sit: vt apud
Aristotelem, *καταγρηθεύει δὲ ὅτι
καὶ τὸ βῶ εἶναι.*

καὶ εἰς τὸν καὶ φασκόντων ἀεὶ

ἀεὶ. Et expetendum & sic
giendū simul semper.] Neq;
simul, neque semper; sed se-
orsim, & aliquādo. Vita bo-
no & sapienti viro expetenda
est, stulto & malo non ita:
vt scitio ægrotanti, valenti
nequaquam.

καλῶς καὶ ἀδριεῖως legen-
dum.

ὅταν ἢ ἀφ' ὁρῶντος τοιαύτου.
Mors non per se expetitur,
sed vt aut maius malum vi-
tetur, turpitudine & miseria
aut maius acquiratur bo-
nū, immortalitas. His autē
sublatis, vita morti semper
anteponetur.

ὅταν ἢ ἀφ' ὁρῶντος τοιαύτου.
Si talis casus inciderit.] Vt si
quis abutatur valetudine
ad libidinem & iniuriam.

*πῶς ἐν τῷ αὐτῷ τῆς κεραιῆς ἀ-
γαθὸν εἶναι, ὅτι παλαιὰ καὶ ἀσφα-
λῆς ἐστὶν ἀρχὴ ἀδριεῖως.* Quo
pacto quisquam id bonum
esse iudicet, quod sæpe no-
quaquam suppetere expe-
diat? Imo quis malum iud-
icet id, quo semper vti re-
cte liceat, quoq; carere num-
quam bono & prudenti vi-
ro sit commodum? Iā quomodo
ante dixit, diuitias non esse
bonas, propterea quod bonum
non reddant: nonne
eodem argumento conclu-
di possit, aurum non esse
aurum, quod possessorem

aurum

aurum nō faciat? quo quid
ineptius, & magi s puerile?
*καὶ οἶονται ἀφ' ἰσχυρῶν μόνον
ἀδριεῖωσιν*, Seque putat per
hæc sola beatos fore.] Hic
quidem error iure merito-
que reprehenditur. Sed si sa-
pientia & virtus maxima
bona sunt, non sequitur, sa-
nitatem & diuitias non esse
bona, sed imperfectiora &
minora bona, & cum illis
non comparanda: bona ta-
men suo loco, & recte vtenti-
ti. Bonum enim cōsensu to-
tius humani generis non id
tātum dicitur, quod possessi-
forem bonum facit: sed il-
lud etiam, quod ad natu-
ram tum corporis, tum ani-

mi conseruandam & instau-
randam facit. Cum igitur
diuitiæ cibum, potum, ve-
stitum, domicilium, medici-
nam, præceptores, otium,
libros suppeditent? que cau-
sa est, cur aut vituperentur,
aut negentur esse bonæ?
Verum *ὑπερβολαὶ τε καὶ μειώ-
σις*. Stoicorum eo pertinent,
vt admirationem virtutis
augeant, rerum externarum
minuant. Vt enim plerique
virtuti parum, fortunæ mu-
neribus nimium tribuunt:
sic hi contrariam ingressi
viam, iniquum petere vi-
dentur, vt æquum ferant,
more mercatorio atque ce-
iam oratorio.

HESIODVS, A QVO CEBE
nonnulla mutuatus esse videtur.

*Τὸ μῦθος κακότητι καὶ ἰλασθὲν ἐστὶν ἐλέως,
ρηϊδίως, ὀλίγη μὲν ὕδης, μέλαια δὲ ἐρμύθιναιες.
τῆς δὲ δόξης ἰδῶναι θεοὶ ἀσπαράσσειν ἔθνη καὶ
ἀθάνατοι, μακρὸς δὲ ἔ' ὄρθησι οἶμοι ἐπ' αὐτήν,
καὶ τρηχὺς τὸ ἀσπῶτον. ἐπὶ δὲ εἰς ἄκρον ἴκνη),
ῆ ἰδὴν ἢ πειθεύει, καὶ ληστήν περ' εἴσω.
ἔτ' ὁ μὲν πτανάριος, ὅς αὐτῷ πένθη νοήσει
φρασσάμενος, τὰ κ' ἐπειθεύει ἐς τέλη ἢ σὺν ἀμείνοσιν.
ἐπὶ δὲ δὲ αὐτῷ κακῶν, ὅς αὐτῷ εἰπόντι πύθη).
ὅς δὲ κτε μὴ θ' αὐτῷ νοήσῃ, μὴ τ' ἀλλὰ ἀκείων
πῶ θυμῶ βάλῃ), ὁ δὲ αὐτῷ ἀλγῆσι ἀνῆρ.*

H 2

NICOLAI VALLÆ
interpretatio.

Quam facile innumeras vitiorum amplectimur artes?
Haud procul illa habitant, brevis est via qua sit eundem
Est via virtutis contraria: sudor anhelus
Hanc sequitur, quæ se scopulosis ardua cliuis
In longum prorumpit iter: riget aspera primo
Ingressu leuis est, postquam alta cacumina ranges.
Optimus hic, sese qui nouit cuncta magistro,
Prospiciens rerum fines, meliora se quitus.
Dignum laude virum, parentem recta monenti,
Credimus: ille tamen sibi qui non consulit, aut qui
Alterius præcepta fugit, vir inutilis existat.

PYTHAGORAS, SIVE
Philolaus.

Πρῆστοι δὲ ταῦθ' ἄσε μὴ βλάψῃ, λόγισται δὲ αὐτῶ ἔργα·
μηδ' ὑπνον μεγακρίσιον ἐπ' ὀμμοῖσι ποσειδέεσσιν,
Πρὶν τῶν ἡμερινῶν ἔργων τριῶ ἐπιπτον ἐπελθεῖν.
πῆ παρὶ βῶλου, τί δὲ ἐρέξαι, τί μοι δέον σὺν ἐπλήθει:
ἀρξέμενος δὲ ἀπὸ σέως ἐπέξειθι καὶ μετέπειτα.
δρακὼν μὲν ἐκαστὸς ἐπιπλήσσειο, χρῆσθαι δὲ τέρπει.
ταῦτα πόνει, ταῦτ' ἐκμαλέπεις, τὸ τῶν χρῆσθ' ἔργων σέ,
ταῦτά σε τῆς θεῆς ὀρεγῆς εἰς ἔχθρα ἦσσει.

VIRGILIANA, VEL ALTERIVS
cuiuspiam Paraphrasis.

Vir bonus & sapiens (qualem vix reperit vllum
Millibus e cunctis hominum consultus Apollo)
Index ipse sui, totum se explorat ad vnguem.
Quid proceres, vanique ferat quid opinio vulgi,
Securus, mundi instar habet, teres atque rotundus,
Externæ ne quid labis per læuia fidat.
Ille, dies quam longus erit sub sidere Cancri,
Quantaque nox tropico se porrigit in Capricorno,
Cogitat, & iusto trutinæ se examine pensat,

Ne

Ne quid hiet, ne quis protuberet angulus, æquis
Parribus vt coeat, nil vt deliret amulsis:
Sit solidum quodcunque subest, nec inania subtus
Indicet admotus digitis pellentibus ictus.
Non prius in dulcem declinat lumina somnum,
Omnia quam longi reputauerit acta diei.
Quo prætergressus, quid gestum in tempore, quid non?
Cur isti facta decus abfuit, aut ratio illi?
Quid mihi præteritum? cur hæc sententia sedit,
Quam melius mutare fuit? miseratus egentem,
Cur aliquem fracta pensati mente dolorem?
Quid volui, quod nolle bonum foret? vile honesto
Cur malus anteruli? num dicto, aut denique vultu
Perstrictus quispiam? cur me natura magis, quam
Disciplina trahit? sic dicta & facta per omnia
Ingrediens, ortuque & vespere cuncta reuoluens,
Offensus prauis, dat palmam & præmia rectis.

LITERA PYTHAGORÆ.

Littera Pythagoræ, discrimine secta bicorni,
Humanæ vitæ speciem præferre videtur.
Nam via virtutis dextrum petit ardua callem,
Difficilemque aditum primum spectantibus offert;
Sed requiem præbet felsis in culmine summo.
Molle ostentat iter via lata: sed vltima meta
Præcipitat captos, voluitque per ardua saxa.
Quisquis enim duros casus virtutis amore
Vicerit, ille sibi laudemque decusque parabit.
At qui desidiam luxumque sequetur inertem,
Dum fugit oppositos incauta mente labores,
Turpis inopique simul miserabile transiget æuum.

F I N I S.